

ÁTOSI

Xesosi Iokanatakini Kamakiti Pirena

Xesosi Kanapiriini Iaxiti

1 ¹Ereēkai Teópiro, Teoso tiretakari. Merepitipanika niōkatsopatakiti aātsopaã txari ikinipoko Xesosi kamakiti, isāpiretakiti pakini. ²Niōkatsopatakiti mapotōkire auari Xesosi iaxiti sini pirena. Isini apisa isāpiretana iokanatakini Erekar Matamatakoti paniātakiti.

³Ipinaāka atoko iuaīkana iuaka oerekaua ninoamoni, ininiā imarotarina atāopitika iua ōkitikapekaua. Koarēta pakini ōti iua auanāta ninoakata. Iuasaaki isāpiretana Teoso auītetxi ininiāua pirena. ⁴Imakinika apotiitakasaakiua itxana ninoa:

—Kona hītakanapiri Xerosareē sitatxiti. Aīri iaxitikiri iokanaenetakiti hiātapako. Iua mitxi hītemoni nisāpiretakiti.

⁵Atāopitikara Xoāoni patxisatai hīte āparaaã. Mapaōti napaka atoko, Erekar Matamatakoti apokako hītemoni. Iuasaaki hīpatxisataākako Erekar Matamatakotiā —itxa Xesosi sākire.

⁶Ininiā imoianariakori apotiitakasaakiua Xesosikata, ipimaārina iua: —Aāuīte, uatxa iuaīkana pisikatari atixine atemoni, Isaeo apika mekaniriakorimoni? —itxarina.

⁷Ininiā Xesosi txana ninoa:

—Kona hīte imarotiniri īkapanini. Aīrinanira imarotapaniri hīte tixine hītemoni isikini ōti. ⁸Erekar Matamatakoti apokasaakirako hītemoni, hāpakapariko posotiiretxi. Ininiā hīte nota kamakiti atamatakani hītxauako. Hīsāpiretariko hītiākiti, himarotakiti

pakini Xerosareẽ sitatxiti auakanimoni, imakinika Xotéia tõpa auakanimoni, Samaria tõpa auakanimoni, ikini itixiti auakanimoni pakini hĩsãpireãpotariko —itxa Xesosi ninoamoni.

⁹Ikara atoko inaãka atoko, ninoa okiã atamatari iua anikiko iaxiti. Katxiãri ãki isa, ininiã kona ninoa itikaikari. ¹⁰Iaxiti ionakaãtakasaakina, apoka ipi kiki katsopiri mākatakani ninoa takote. ¹¹Ninoa txana:

—Kiki Kariréiakini, kinirepa hionakanãta iaxiti? Ìkora Xesosi iaxiti sikari, isini atokotxikana ikanapiriini —itxana ninoa.

Itanokiri Koaã Apotiitakaniua

¹²Ininiã Oriva xirataãtaã ipotorikana. Ikanapiriãna. Xerosareẽmoni isana. Oriva kona õtakori. Kãkiti Oriva xirata potorikakani sini Xerosareẽmoni tako atokokanera Xoteo ki maneakorini auiritari kãkiti sini tomatiko õtisaaki.

¹³Xerosareẽ sitatxiti apokasaakina, iĩroãna aapokotxi ãki. Ininiã isana itanokiri koaã. Petroma, Xoõoma, Txiakoma, ãtreema, Piriipima, Tomeema, Patoromeoma, Mateoma, Txiakoma (Aoepo ãkiri), Simãoma (Homano omanatakari), Xotasima (ãti Txiako itari) pakini aua iuaãtaã. ¹⁴Àtipirika ninoa apotiitaua Teoso imisãkiretinina ìkapani. Apaka sitoakoro Xesosi sãkire auiãkani, Maria Xesosi inoro, Xesosi itariakori pakini apotiitaua ninoakata. Ninoa misãkiretakasaakiri Teoso, ãtika kãkiti xinirenoka atoko itxana. Ininiã erekarinoka auana ninoamoni. Kona omanatakakauana.

Matxia Mereĩko Pirena

¹⁵Iusaaki sětovĩtxi pakini Xesosi sãkire auiãkani aua. Petro õkitikaua ninoa sauaki. ¹⁶Ininiã itxa:

—Nitariakori, hĩtakaõtxikari Teoso sãkire kitxakapirĩka Taviimoni isãpiretakiti. Tavii iõkatsopatarari Xotasini pirena, Xesosi maĩkakani oerekakari pirena, kotxi Erekarari Matamatakoti kamaimaroretari iua Tavii. Atão ikara Teoso sãkire kitxakapirĩkari apokapeka uatxa. ¹⁷Iua Xotasini atekata auakari iua. Ate parĩka atoko ikama.

¹⁸—Iuaritika isikari Xesosi imokaiakariakorimoni. Txineiro apakapakitoã iamotaãka itixi. Iuaã ipĩpe. Itano okaua. Ixiti apokasaaki, iokirikiita. Ixoreka itikako. Iusaaki itikapitsa poãpekatani. ¹⁹Imakinika Xerosareẽ auakani kenakopiretari Xotasini ipinini. Ininiã ninoa akiritari iuaãtaã itixi uãka “Aseotama.” Popĩkari akiritari “Arẽkatxi Tixini.”

²⁰—Xikari iókatsopatakoriã iókatsopatapeẽkaika ia Xotasi pirena: Iua aapoko takanapaãkako. Kona auiritaãka kãkiti auini iuaãtaã. Iparĩka sikaãkako ãtimoni, itxa Teoso sãkire.

²¹—Ininiã amereẽriko ãti kiki atekata sikari tĩkane. Amereẽriko kiki mitxi Xesosikata sikari, mitxi amoianari ikiniõtika Xesosikata aãuakasaaki. ²²Amereẽriko kiki Xoãoni patxisarauatini itiãkari, imakinika Xesosi kamakiti itiãkari, iaxiti isini itiãkari, kotxi anirekari iua amereẽkiti Xesosi õkitikiniua imarotakari ate atoko inakari —itxa Petro.

²³Ininiã imereẽrina ipi kiki, Xosee Pasapasi inakori. Apanakini akiritari iua Xósite. ãti kiki uãka Matxia inakori. ²⁴Iposo atoko imisãkiretarina Teoso:

—Pite imarotari ikinimane kãkiti ãkixinire. Poerekaua ĩkiripa naia kiki pimereẽkiti ²⁵atekata parĩkauatakari tĩkane, Xesosi iokanatakiti tĩkane, kotxi Xotasini takanapari ikara parĩkatxi imaerekani xika, maerekani misiritikoãtaã isini ĩkapani —itxana Teosomoni.

²⁶Iposo atoko ikamarina sarauatxi atoko inakari imoianarina imarotinina ĩkapani. Ikara atoko ininiã, imereẽrina Matxia. Ininiã Xesosi iokanatakiti itxaua. Ikara õti atoko, iua moianatari apanakini õsi Xesosi iokanatakini.

Pëtekósitxi Kiiniriti Ôti

2 ¹Pëtekósitxi kiiniriti õti (takari merepitipanika nikiko õti) apokasaaki, Xesosi sãkire auiaãkani ãtika kãkiti xinire atoko itxauana. Imakinika apotiitauana. ²Katimaritika iaxiti ĩkari kataparari ĩtimati atoko inakari xãpoka aapokotxi ãki Xesosi moianariakori topãkiniãtaã. ³Ininiã uusaaki xamina tirika atoko inakari tokiã. Imakinikana ikiiãna apoka. ⁴Erekari Matamatakoti ĩroã ikinika ãkixinireẽ. Iusaakipeka ninoa sãkirauata ãti uãka sãkireẽ, kotxi Erekari Matamatakoti kamaimaroretana.

⁵Iusaaki Xerosareẽ sitatxitiã auanãta ikini uãkati kãkiti Xoteoakori. Ninoa Teoso sãkire kĩpitakani. ⁶Ikenakotakasaakirina iaxiti ĩkari ĩtima atoko inakari, apotiitauana mirikiniti kãkiti. Ininiã itikokitatana, kotxi ikenakotarina apanakini sãkirauatini isãkireẽna. ⁷Itsorĩkaãtana:

—Kiãtokopa ininiãpa imarotatarina ate sãkire. Hãtamatana, Kariréiakinikara sãkirauanãta ateka sãkireẽ. ⁸Kiãtokopa itxa akenakotiniri ateka sãkire? —itxana ninoa.

⁹Iuaãtaã auari kaiãopokori kãkiti ãti uãka. Auari Patxiakinima, Métxiakinima, Erãokinima, Mesopotãmiakinima, Xotéiakinima, Kapatósiakinima, Pótokinima, Ásiakinima, ¹⁰Piríxiakinima, Pãpíriakinima, Exitokinima, Arípiakinima, Sireni takotekinima, Homakinima pakini aua. Apanakini Homakini atão Xoteoakori. Apanakini mamakaua, ininiã Xoteo itxapekauana. ¹¹Kretakinima, Arápiakinima pakini aua iuaã.

Ininiã ninoa txa:

—Ate kenakotari Kariréiakini sãkirauatini ateka sãkireẽ.

Isãpiretarina ikinipoko erekari Teoso Apiananiri kamakiti —itxana.

¹²Ininiã ninoa tsoríkaãta. !Imarotarina.

—Natokopa itxana imarotininirina ate sãkire? —itxana.

¹³Apanakini kãkiti napetana:

—Poãtakanira ninoa —itxana.

Petro Apakapapiretakiti Kãkitimoni

¹⁴Iusaaki Petro, õsi Xesosi iokanatakinikata misãkiretana iuaã apotiitakaniua. Itxari:

—Xotéia auakanii, ikinika Xerosareẽ sitatxiti auakanii, hĩtakaõtxikariko nisãkire himarotini íkapani. ¹⁵Hĩuãkatana naia kikiakori poãtini. Kona ipoãtana, kotxi atokatxi inaãpotapanika. ¹⁶Ia uatxa hãtamatakiti kitxakapiríka Teoso sãpiretapekari Xoeomoni. Iua Xoeo Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekaua. Iua txari:

¹⁷Teoso txari: “Xipokatxi õti iatokopeka inakasaaki, niokanatari Erekari Matamatakoti ikini kãkitimoni. Pamariteakori sãpiretariko nisãkire apanakinimoni. Átokoriakori atamatariko itapone atoko inakari Teoso sikakiti pokamarasaaki. Iusaaki nisãkire nisãpiretana. Kiomãtxiakori taponetariko nota oerekakiti. Iusaaki nisãpiretariko nisãkire ninoamoni.

¹⁸Íkora õtisaaki ninitiriakori, niniteroakoro pakinimoni niokanatari Erekari Matamatakoti. Ninoa sãpiretariko nisãkire.

¹⁹Iaxiti noerekariko niposotiire kãkiti mimarotakiniti. Íkorapokoriti apaka noerekariko niposotiire Apiananiri nininiua imarotininina íkapani. Arëkatxi, xamina, katxiãri pakini apokako.

²⁰Atokatxi piãkako. Kasiri arëkatxi atoko itxako. Apiananiri apokini apisapanikarako auako ikara atoko inakari. Peerekapaniri Apiananiri apokini õti. Íkora õti apiatakari, kotxi iusaaki Apiananiri oerekauako kãkitimoni.

21 Ininiã Apiananiri akiritakani makatxakaãkako imapinakani ïkapani,”

itxa Apiananiri Xoeomoni.

22 Petro sãkirauatapanika:

—Kãkiti, Isaeokini, hïkenakotariko nisãkire. Hïte apisatoõ Teoso oerekapekari Xesosi, Nasaree sitatxitikiri. Teoso mereëkiti itxaua, kotxi ikamari Teoso posotiire kãkiti mimarotakiniti Teoso himarotini ïkapani. Himarotapekari ikara. 23 Xesosi sikaãka imokaiakariakorimoni, kotxi Teoso nirekari ikara atoko iniko. Teoso imarotapekari ikara atoko inakari apokini õti. Hïtekara, apanakini maerekati kamakanikata maïkari Xesosi. Aamina ïpiriãmitakari nopini hïtokakitari, oka hïtxapiri iuani. 24 Iuaritika ipinaka atoko, iuaïkana Teoso õkitikari iua. Teoso sikakari iua ipïkitxi mamisiritakaniri ïkapani. Ipïkitxi !iposotari ixipokiniri iua, kotxi Apiananiri itxaua.

25—Kitxakapirïka Tavii sãpiretari Xesosi pirena. Itxari:

Nota itikapikari Apiananiri nota apisatoõ. Iua aua nikipomoni.

Ininiã !nimakatxaãka.

26 Ininiã nixinire poxokoniuatapeka itxa. Nisãkire poxokoni apaka aua. Niïto auãki inakasaaki, iãtapari Teoso sikaenetakiti.

27 Apiananiri kona takanapano nota ipïkani auiniãtaã.

Apiananiri !auritano Erekarï Kamakari paiakini.

28 Apiananiri oerekapekano mapïkani kimaporite. Iua notakata aua, ininiã nipoxokoniuata,

itxa Xesosi Taviimoni kitxakapirïka.

29 Ininiã Petro sãkirauatapanika:

—Kikiakori, hãuiritano nisãpiretiniri Tavii pirena. Tavii anirimane kitxakapirïka auakari. Iuani ipïpe, ikatapeëka. Uatxa atemoni auapanika iua akauare. 30 Iua Teoso sãkire sãpiretakari. Atão iua imarotari Teoso sãkire. Teoso sãpiretapekari iua apika mekani Teoso mereëkiti itxauako. Tavii imarotari Teoso mereëkiti õkitikaãkapanikako auïtetxi ininiua tïkane. Teoso sãpiretari imereëkiti topãka auïtetxi itopanere nopini. Ininiã atão auïtetxi itxaua.

31—Tavii imarotari ikara atoko inakari Xesosi apokini apisapanika, kotxi iõkatsopatari Xesosi ipinini pirena, iuaïkana õkitikiniua pirena apaka. Iua txari:

Ipïkani auiniãtaã !ikaikota. Iïto !ipaiaka,

itxa Tavii kitxakapirïka.

32—Iua Xesosi ipinaka atoko, Teoso ôkitikari iua. Ate amakinika Xesosi ôkitikiniua itakakani atxaua. 33Ininiã uatxaika Xesosi topâka Teoso kikomoni. Ikara atoko Xesosi Apiananiri itxaua. Apakapari Erekarî Matamatakoti, Teoso sikaenetakiti. Iposo atoko, iokanatarî Erekarî Matamatakoti atemoni. Iuakara uatxa hâtamata ikamakiti. Hîkenakotarî iua sâkire uatxa.

34—Tavii !isari iaxiti auîtetxi ininiua îkapani, iuaritika iôkatsopatarî: Apiananiri misâkiretarî niauîte: “Nota kikomoni piitopâkiniritika 35nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauîte.

36—Ininiã Isaeo auakanii, himarotariko ia. Hîte okari Xesosi, iuaritika Teoso kamari iua auîtetxi ininiua. Teoso mereêkiti itxaua —itxa Petro.

37Iusaaki Petro sâkire ikenakotakasaakina, âkixinireêna tsiîtxi apoka iouata iorotiniri tsiî atoko itxa. Maerekaxiniretinoka itxana. Eereka itxana ninoa:

—Kiripa akama? —itxana.

38Petro apakapapiretana:

—Himaerekani hîtakanapa. Hîte imakinika hîpatxisataãkako Xesosi Kristo uãkaã, ininiã Teoso makatxakari himaerekani. Iusaakiko hâpakapari Erekarî Matamatakoti Teoso sikakiti.

39Kotxi ikara Teoso sikaenetakiti hîte îkapani, hamarite îkapani, apanakini ôtako auakani apaka îkapani. Ikara Teoso sikaenetakiti ikinimane kâkiti Teoso akiritakini îkapani —itxa Petro.

40Petro iteene ôtâkikana ninoa, kotxi inirekarî atão ikaminina, ininiã itokata ôtâkikana ia atoko:

—Îkorapokoriti auakani maerekati kamakani itxauana.

Himakatxakaua. Hîtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Xesosi sâkire —Petro txana ninoa.

41Îkora ôti, tres mio kâkiti ipoxokoniritikana auikari Petro sâpiretakiti. Iusaaki ipatxisataãkana.

Xesosi Sâkire Auiãkani Moianatakakiniua

42Eereka ikiniôtika apaiãôkarina Xesosi iokanatakini oerekakiti. Âtipirika itiretakakauana. Âtipirika ikamarina kiiniri komiri imapixinikinina Xesosi ipinini ixinikinina îkapani. Âtipirika imisâkiretarina Teoso. 43Ikinimane tsorîkaãnãta, kotxi Xesosi

iokanatakini kamari ito posotiiretxi kākiti mimarotakiniti, apanakini Teoso imarotini ĩkapani.

⁴⁴Teoso sākire auiākani apotiitapikaua. Ninoa xanakari ikinika inakitina. ⁴⁵Ivētixitarina itiina, ininiā tiitxi ĩki isikana matxineirotenimoni. ⁴⁶Ikiniōtika aiko āki Teoso misākiretikoātaā apotiitapikauana. Ninoa aapoko āki ikamarina komiri mapixinikiko kiiniriti. Ātipirika ninoa apotiitaua ipoxokoniritikana nipokori inikinina ĩkapani. Ākixinirena erekapitikari. ⁴⁷Ixikarauatana Teoso ĩkapani. Imakinika kākiti apokaerekatana ninoa. Ininiā ikiniōtika Teoso makatxakari kākiti maerekani. Ininiā Teoso sākire auiākani apiaāpota.

Petro, Matĭpokotakati Pakini

3 ¹Āti ōti mapiātiki Petro, Xoāo pakini sari Teoso misākiretiko aikotimoni Teoso imisākiretinina ĩkapani. ²Iuasaaki ikiniōtika kākiti anikari matĭpokotakati Teoso misākiretiko aikoti toremoni. Itore uāka “Peereri.” Iuaā matĭpokotakati amanaāri txineiro iuaā napakanimoni. Iponaniākasaaki matĭpokotakati itxaua iua. ³Ininiā Petro, Xoāo pakini ĩroākasaaki, iua amanaāri txineiro:

—Txineiro hĭsikano —itxa.

⁴Ininiā Petro, Xoāo apaka atamatari iua. Ininiā Petro txari: —Patamataua.

⁵Ininiā iua matĭkati atamatana ninoa. Iuākatari txineiro isikinina iuamoni. ⁶Ininiā Petro:

—Kona auari txineiro atemoni. Kona pirata aua atemoni. Oro apaka !auari. Iuaritika nota auakiti nisikapitikai. Xesosi, Teoso mereĕkiti, Nasareekiri, iua uākaā pōkitikauako. Pitĭpokotako — Petro txari iuamoni.

⁷Ininiā Petro maĭkari iuako ikikomoniĭkiri ōkitikiniua ĩkapani. Iuasaakipeka ikiti, ikitinota pakini kataparapeka itxa. ⁸Ininiā okakataua, tĭpokota itxa. Īroā Petro, Xoāo pakinikata Teoso misākiretiko aikoti āki. Īroākasaaki, okaāpokataua. Itĭpokoāpokata. —Ari, peerekari Teoso —itxanāta.

⁹Ikinimane itikari iua tĭpokotini. Ikenakotari ixikarauatini Teosomoni. ¹⁰Ikinimane imarotari iua kiki aiko ĩronakikoātaā “Peereri” inakorioātaā topākanātakari, txineiro amanaānātakari iua. Ininiā ninoa:

—Anekani. Kiripa atxiĭti? Mitxi matĭpokotakati. Uatxa itĭpokotape. Kanatokopa itxa? —itxana.

Petro Sâpiretakiti Kâkitimoni

¹¹Apanakini kenakopiretana ninoa, ininiã imitekana ninoamoni matîpokotakati pirena imarotinina îkapani. Iuasaaki ninoa auiniãtaã akiritaãka “Saromão pakita.” Iuaã Petro, Xoão pakini aua mitxi matîpokotakatikata. Iua maĩkakanokeãpotana Petro, Xoão pakini. ¹²Iua Petro atapana kâkiti ninoamoni îkani. Itxana:

—Isaero auakanii, kinirepa hîte tikoka ere kiki tîpokotini hâtamatakasaaki? Kinirepa hîte itikaua ate? Na ate posotiireëni kamari iua tîpokotini. Ate ereka anini kona kamari iua tîpokotini. ¹³Apraãoni, Isakini, Xakooni pakini Teosone, aĩriakorini kitxakapirĩkarini Teosone, iuara oerekapekaua imi Xesosi ereka inini. Teoso âkiripitikara itxaua. Iua posotiire auapitika. Iuakara hĩsika okiko îkapani. Eereka Pirato inakori nirekasaakiri isikakiniri. Hîte !inirekari iua sikakiniri Xesosi. ¹⁴Iuasaaki hîte kona nirekari erekarinoka kamakari. !Hinirekari iua atão inakarinoka kamakari. Hîte amanaãri Pirato isikakiniri kokaniri hĩtemoni. ¹⁵Ininiãkara hîte okapiri kâkiti auãki inini kamakari. Iuaritika ipĩkani sauaki Teoso õkitikari iua. Ate itikari atãopitikara iua õkitikiniri.

¹⁶—Ia kiki hĩtikakiti himarotakiti kataparapeka itxa, kotxi iua auikari Xesosi posotiire. Iua auikari Xesosi sãkire erekapeka inini îkapani. Hâtamatari hîte apisatoõ iua ereka inini.

¹⁷—Ininiã uatxa nitariakori, nimarotari hîte, hîte auĩteakori pakini okapiri Xesosi atão himimarotakani xika. ¹⁸Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani oerekapekaua Kristo misiritiko. Ikara imisiritiko auapeka. ¹⁹Ikara atoko ininiã, hĩtakanapariko himaerekani. Erekariki kimaporiti hinitako, ininiã Teoso makatxakari himaerekani.

²⁰Iuasaaki Apiananiri kamapoxokonitai. Isikataparatai. Iuasaaki iua iokanatariki Xesosi imereẽkiti hĩtemoni. ²¹Merepanika iua Xesosi kaikota iaxiti. Teoso kamariki imakinika amaneri. Iuasaaki Xesosi apoka iuaĩkana. Iua atokokana itxana Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka. ²²Kitxakapirĩka Moisesi txari:

Apiananiri hĩTeosone iokanatariki isãkire sãpiretakari hĩtemoni nota iokanatiniki atokokana. Hinirimane itxaua iua. Hĩkenakotariki ikinika isãpiretakiti hĩtemoni.

²³Ikinimane iua sãkire makenakotakati xipokaãkako.

²⁴—Teoso sãkire sãpiretakari Samoeo inakori, eereka ikinikana Teoso sãkire sãpiretakani pakini sãpiretapekari Teoso iokanatiniri imereẽkiti kâkitimoni îkorasaaki. ²⁵Teoso sãkire sãpiretakani

anaakorirai hīte, ininiākara isākire ninoamoni, iuatxikana isākire hītemoni uatxa. Itxari Apraāoni:

Āti pimekaniri sikariko erekari ikini itixiti auakanimoni, itxa Teoso. Ininiā ikara Teoso sikaenetakiti hīkiomaneakorinimoni, hītemoni apaka isikaeneta. ²⁶Ininiā Teoso iokanataru iua ākiri Xesosi hītemoni merepitipanika. Iokanataru iua hītemoni erekari hītemoni isikini īkapani, himaerekani hītakanapini īkapani —itxa Petro.

Petro, Xoão Pakini Xoteo

Auīteakori Apisatoō

4 ¹Petro, Xoão pakini sākiraumatapanika kākitimoni inakasaaki, sasetotxiakori, Teoso misākiretiko aikoti nīkatakari, satoseoakori pakini apoka ninoamoni. ²Ininiā ninoa naiataua, kotxi Petro, Xoão pakini sāpiretari kākiti ipīkani ōkitikiniua pirena, kotxi ninoa txari: —Xesosi ipinaka atoko, uuaīkana iua ōkitikaua, ininiā ipīkani ōkitikauako.

³Ininiākara ninoa maīkana Xoão, Petro pakini. Iuasaaki mapiānikata, ininiā itakana kateia āki īkanōka iuaā inapinina īkapani. ⁴Iuaritika itomaneri Petro sākire kenakotakani auikapiretari iua sākire. Sīko mio kikiakori auikari Teoso sākire Petro sāpiretakiti.

⁵Katimatīnikata Xoteo auīteakori, kiomātxiakori, kaiōkatsopareriakori pakini apotiimanetaua Xerosareē. ⁶Sasetotxiakori auīte apiatakari Anasi inakori iuaā aua. Inirimane Kaipasi inakori, Xoão inakori, Arexātri inakori pakini aua iuaā apanakini sasetotxiakori auīte nirimanekata. ⁷Xoão, Petro pakini minaāka ninoa apisatoō. Ipimaārina: —Kiposotiireēpa hōkitikari matīpokotakati? —itxana.

⁸Erekari Matamatakoti moianataru Petro. Ininiā iua txana ninoa: —Aāuīteakori, akiomaneakori, ⁹hinirekari asāpiretinii uatxa erekari akamakiti matīkatimoni. Hinirekari himarotiniri erekapeka inini. ¹⁰Ininiā ikinika hīte, ikinika Isaeo tixini auakani apaka, himarotariko ia. Xesosi Nasareekiri posotiireēra ia kiki hīte apisatoō timakari makananitaāka. Iuara hīte oka aamina ipiriāmitakari nopini. Iuara Teoso ōkitika uuaīkana ipīkani sauaki. ¹¹Kitxakapirīka Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretari Xesosi hīte manirekakani, kotxi itxari:

Kai aapokotxi kamakanii, !hinirekari āti kai soro. Iua kai himanirekakiniti apiari itxapekua. Apanakini kai soro maīkakari itxaua.

12—Xesosinokara makatxakari kākiti maerekani. Kona āti maerekanitxi makatxakakari lauari ikini itixiti. Teoso sikari iuanokara kākitemoni imaerekani imakatxakini ikapani —itxa Petro.

13Ninoa tsorīkaānātana Petro sākire ikenakotakasaakina, kotxi Petro, Xoão pakini sākirauata itaparaxinireritika. Mitxi kona ninoa apaiaōkarauata, iuaritika ninoa imarotari atāo isākirauatini. Ninoa xinikari:

—Ixi. Ninoa minakani. Iuaritika kīikitena, kotxi Xesosi moianariakori itxauana —itxana.

14Ininiā !kasākirena, kotxi matīkati tīpokotapeka ninoa apisatoō. 15Ininiā ipaniātana Petro, Xoão pakini mapara isinina, ninoa auītetxiakori ininimoniuana isākirauatinina ikapani. 16Ininiā auītetxiakori txari:

—Kanatokopa atxatana ninoa? Kotxi ikinimane Xerosareē auakani imarotari itxīkitakinirina matīkati erekape inini. Atāopitikara ninoa kamari posotiiiretxi. !Aposotari akipatiniri ia sākiretxiti, kotxi ikinipoko imarotapekari matīkati tīpokotini. 17Kona anirekari ikara pirena apikomoni iaripiretini kākiti sauaki. Ininiā atxanako ninoa: “Na apikomoni Xesosi pirena hīsāpiretapinikariko.”

18Ininiā uuaīkana akiritana. Eereka itxana:

—Kona hīsāpiretapinikariko apikomoni Xesosi pirena. Kona hōerekapiriko uuaīkana Xesosi pirena —itxana.

19Ininiā Petro, Xoão pakini apakapapiretana:

—Kiripa atāo akīpitini? Hītekani? Teosokani? Kipa erekari? Hīte mereēri. 20Kona aposotari atakanapiniri asāpiretiniri aītikakiti, akenakotakiti pakini —itxana.

21Ininiā uuaīkana auītetxiakori txitana. Iposo atoko auiritana isinina, kotxi maerekati likamana. !Imisiritana, kotxi ipīkarina kākiti. Ikinimane kākiti txari:

—Peerekari Teoso kamakiti matīkati ikapani —itxana.

22Ikora kiki makananitakori koarēta anope iusaaki.

Xesosi Sākire Auiākani Misākiretiniri Teoso

23Xoão, Petro pakini sikakikosaaki, ninoa kanapiriā imoianariakorimoni. Ikinika sasetotxi auīteakori sākire, kiomātxiakori sākire pakini ikinika isāpiretana. 24Ikara ikenakotakasaakina, ikinikana misākiretari Teoso. Ininiā itxana:

—Apiananiri, ikinika posotiiretxi auari pitemoni. Pitenanira Teoso pitxaua. Pite kamari iaxiti, itixi, potxoari uiniti pakini. Imakinika iaxiti auakani, itixi auakani, potxoari uiniti auakani pakini pikama. ²⁵Kitxakapirīka Erekarī Matamatakoti kamaimaroretari pinitiri aātokiri Tavii. Ininiã itxari:

Kinirepa kākiti Teoso manirekaãkani omanãkarauata? Kinirepa kākiti maxikatiīka xinikari maerekati ikamini ātimoni?

²⁶ Auītetxiakori apotiitaua neenamatzī ikaminina īkapani. Ninoa apotiitaua Apiananiri inaiatinina īkapani, imereēkiti apaka inaiatinina īkapani,

itxa Tavii.

²⁷—Atãopitikara Erotxi, Põsio Pirato pakini apotiitaua Xoteo minakonikata, Xoteoakori pakinikata. Ninoa apotiitaua uai ia sitatxitiã. Isãkirauatana pamarite Xesosi okinina īkapani. Txamari pite mereēri iua erekarinoka kamakari. ²⁸Mitxi pite imarotari imakinika ninoa kamakiti tīkane. Kākiti kamari pinirekakiti, kotxi kaposotiirei. ²⁹Ininiã aũũite, pixinikariko ikara maerekapirenati. Pisikataparaxiniretaua ate pinitiriakoriua pisãkire asãpiretini īkapani. ³⁰Pamarite erekarī kamakari Xesosi posotiireē pimakananitanako amianatakani. Kākiti maposotakinini pikamako. Posotiiretxi pikamako pisãkire aōerekini īkapani. Ikara pikamako pamarite Xesosi posotiireē —itxana ninoa Teosomoni.

³¹Teoso imisãkiretaãkana atoko, ninoa apotiitiniãtaãua iakeka. Erekarī Matamatakoti apoka ikinimanemoni. Ininiã itaparaxinireritikana isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni.

Teoso Sãkire Auiãkani Moianatari Itariakori

³²Ikinika Teoso sãkire auiãkani ātika kākiti xinire atoko itxauana. Kona itxana: “Nota nakitira ia,” kona itxana. Kapotxinaniri !auari. Ninoa xanakari ikinika itiina. ³³Xesosi iokanatakini itaparaxinireritikana txari ikinimanemoni:

—Xesosi Apiananiri iuaĩkana õkitikaua ipinaka atoko. Ate imarotari, kotxi ate aõkitari iua ipinaka atoko —itxana kãkitimoni.

Ininiãkara Teoso sikari ikinika erekarī ninoamoni. ³⁴Ninoa sauaki tiitxi amonitakarī !auari. Kikio ipi auiniãri, kakikioteri vëtxitari ātika. Aapokotxi ipi auiniãri, kaapokori vëtxitari ātika. Oa txineiro ninoa sika ³⁵Xesosi iokanatakinimoni. Eereka ninoa xanakaro oa txineiro matiitinimoni.

³⁶Iuasaaki aua Xosee. Sasetotxi, Arevii apika mekaniri itxaua. Xipri inakori pokomiriitiki iua. Xesosi iokanatakini takauākatari iua Panapee inaāka. Popīkari sākireē iuāka: “Kasikapoxokoniri,” kotxi ātipirika isikapoxokonitari kākiti. ³⁷Iua vētxitari ātika ikikiote. Iua kikio īki isika Xesosi iokanatakinimoni.

Ananíasi, Sapira Pakini

5 ¹Iuasaaki auari Ananíasi inakori, ĩtanoro Sapira inakoro pakini. Iua vētxitari kikio. ²Ikaikotakaro ipixini kikio īki. Ipixininoka isika Xesosi iokanatakinimoni. Sapira imarotari ōtaniri kamakiti. Txamari iua sikasaakiro oa txineiro Xesosi iokanatakinimoni, itxari: —Ikinika kikio īki asika Teosomoni —itxa.

³Iuasaaki Petro txari:

—Ananíasi, kinirepa pauiritari Satanasi misirienetini maerekati pikamini ĩkapani? Erekar Matamatakotira pimisirieneta, kotxi ipixini kikio īki kaikota pitekata. Kinirepa pisāpiretari ikinika txineiro pisikini Teosomoni? ⁴Kikio pivētxitini apisapanika, ĩkora kikio pite nakiti. Eereka pivētxitakasaakiri, ōkora txineiro pite nakito. Ininiā kinirepa pitxari: “Ikinika nisika Teosomoni?” Kona kākitini pimisirieneta. Teosora pimisirieneta —Petro txari.

⁵Iuasaakipeka Ananíasi iripe. Ipīpe. Ininiā ikara kenakotakani pīkarauakata. ⁶Iuasaaki ātokoriakori iapirikari Ananíasini ĩto mākatxi mataā ikatinirina ĩkapani. Eereka anikarina, kata itxarina iuani.

⁷Ipi oara, āti oara pakini napaka atoko iua ĩtanoro apoka. Kona oimarotapanikari oītanirini ipinini. ⁸Ininiā Petro txaro:

—Pisāpiretano. Oia txineironokani hīkikiote īki hāpakapakito aua? Atāo pisāpiretano? —itxaro.

Ininiā oa:

—Ari aroanokara ate apakapakito aua —otxari.

⁹Ininiā Petro:

—Hīte uākatatari Erekar Matamatakoti auiritai himisirienetini iua? Uatxaika ĩronakikoātaā pītanirini katakani apokapeka. Ininiā ninoa anikapitikai pite apaka —itxaro.

¹⁰Iuasaakipeka oīripe, pīpe otxa. Iuaĩkana ninoa ātokoriakori ĩroā. Apokarona oani, ininiā anikarona. Ikatarona ōtanirini takote. ¹¹Ininiā ikinipoko Xesosi sākire auiākani, apanakini ikara kenakoenetakani pakini pīkarauata.

Amianatakani Makananitiko

¹²Iuasaaki Xesosi iokanatakini kamanātari posotiiiretxi, kākiti mimarotakiniti pakini kākiti sauaki. Ikiniōtika Xesosi sākire auiākani apotiitaua Teoso misākiretikoātaã, “Saromão pakita” akiritakori. ¹³Xesosi sākire mauiakani apokaerekatana ninoa, txamari ipīkarena xika !inirekarina imoianatinina. ¹⁴Iuaritika apikomoni kākiti apotiiāpotaua ninoakata, kotxi kikiakori, sitoakoro pakini auikari Apiananiri sākire. ¹⁵Iuasaaki Xesosi iokanatakini makananitana amianatakani, ininiākara kākiti anikana amianatakani kimaporimoni. Sirimatatxi nopini itakana ninoa kimaporiātaã. Ininiã kākiti xinikari: “Petro napakasaaki, isanōka amianakanimoni apokiniã, imakananitaākana.” ¹⁶Ininiã kaiāopokori kākiti Xerosareē takotekini apoka. Ninoa minana amianatakani, apaka kākiti maerekani matamatakoni misiritakini pakini. Ininiã Xesosi iokanatakini makananitana imakinikana.

Xesosi Iokanatakini Misiritiko

¹⁷Iuasaaki sasetotxi auīte apiatakari, imoianariakorikata, satoseoakorikata xikotana Xesosi iokanatakini. ¹⁸Ininiã ninoa maīkana. Eereka kateia āki taka itxapena ninoa. ¹⁹Iua iġkanōkati Teoso nitiri iaxitikiiri matakakari kateia tore. Eereka anika itxana iporikiti. Itxana:

²⁰—Hīsa Teoso misākiretiko aikotimoni. Iuaã hīsāpiretariko Teoso sākire kākitimoni kākiti auini amaneri inini iġapani —itxa Teoso nitiri.

²¹Ininiã iġkanōkapanika ninoa sari Teoso misākiretiko aikotimoni. Teoso nitiri sākire iaōka ikamana. Iuaã isāpiretarina Teoso sākire kākitimoni.

Iuasaaki sasetotxi auīte apiatakari, imoianariakorikata pīkapioretana Xoteoakori kōtākikarerini, Xoteo kiomanekakori pakini, ininiã imakinika ninoa apakītakana Xesosi iokanatakini. ²²Ininiã apanakini sari kateiamoni apinina iġapani. Txamari apokasaakina iuaã, !auaikana Xesosi iokanatakini. Ininiã ikanapiriāna auītetxiakorimoni isāpiretinina iġapani. ²³Ininiã itxana:

—Ate apokasaaki kateia tore, itotaākapanika. Kateia nīkatakani auanāta itore takote. Txamari itore amatakakasaaki, kākiti !auaika iriko āki —itxana.

²⁴Ininiã sasetotxi auīte apiatakari, Teoso aikote nīkatakani auīte, sasetotxiakori pakini kenakoenetakasaakiri ikara sākiretxiti:

—Anekani? Nāpa ninoa atxiiti? Kiripa apikomoni auatako? —itxana.

²⁵Iuasaakipeka kiki apoka. Isāpiretana:

—Hikenakotariko nisākire. Ninoa kikiakori kateia āki hītakakini Teoso misākiretiko aikoti āki aua. Oerekanātarina Teoso sākire kākitemoni —itxana.

²⁶Ininiā Teoso misākiretiko aikoti nīkatakani auīte, initiriakorikata sari iuaā. Ninoa minana Xesosi iokanatakini iuaīkana auītetxiakorimoni. Imaīkasaakina, kona iaritatana, kotxi ipīkarina kākiti kai soroā kiporonakinina. ²⁷Ninoa apokasaaki, ipaniātana Xesosi iokanatakini Xoteoakori kōtākikarerini apisatoō itiminina. Sasetotxi auīte apiatakari txana:

²⁸—Mitxi ate paniātai Xesosi sākire himasāpiretakani kākitemoni. Txamari hōerekapanikari iua sākire ikinimane Xerosareē auakanimoni. Ate xika Xesosi ipina, hītšanāta ikinimanemoni —itxa sasetotxi auīte.

²⁹Ininiā Petro, apanakini Xesosi iokanatakinkata apakapapiretari:

—Ate kīpitari Teoso paniātakiti. Kona kākiti paniātakitini akīpita.

³⁰Teoso, akiomaneakorini Teosone, ōkitikari Xesosi iuaīkana auini īkapani. Hītera okari iua Xesosi aamina ipiriāmitakari nopini. ³¹Iuaritika Teoso takari Xesosi ikikomoni. Itxīkitakari iua auītetxi ininiua. Kākiti maerekani makatxaākari itxaua. Ininiā Isaeo auakani takanapiniāri imaerekani, Xesosi makatxakari ninoa maerekani. ³²Ikara ate imarota. Apaka Erekari Matamatakoti imarotari ikara. Teoso sikari iua Erekari Matamatakoti isākire kīpitakanimoni —itxa Petro ninoamoni.

³³Ikara ikenakotakasaakina, iteene omanākarauatana. Ininiā ninoa:

—Māokana —itxana.

³⁴Iuasaaki Kamarieo inakori ōkitikaua kōtākikarerini sauaki. Pariseo itxaua. Teoso paniātakiti oerekakari itxaua. Ikinimane paxitari iua. Ininiā iua txari:

—Hanikana naia mapara atenoka asākirauatini īkapani —itxa.

³⁵Ininiā eereka itxana:

—Isaeo tixini auakanii, hūkitetariko hīkamakiti ninoa Xesosi moianariakorimoni. ³⁶Akokaxiti auari Teota inakori. Iua txari: “Auītetxi apiatakari nitxaua nota,” itxa. Iuasaaki koatrosētosi kikiakori moianatari iua. Auikarina iua sākire. Txamari okapeēka iuani. Eereka iuakata sikani iarikape. Iua auītetxi ininiua xipope. Isākire !auikaākaika.

³⁷—Teotani ipinaka atoko Xotasi Kariréiakiri apoka. Iuasaaki auītetxiakori iaōtari ikinimane kākiti. Kaiāopokori kākiti

auikari iua Xotasi sãkire, ininiã ninoa moianatari iua. Iua Xotasi imoianariakorikata nirekari ixipokinina auĩtetxiakori. Txamari iua apaka okapeẽka, ininiã imoianariakori iarikape.

³⁸—Ininiã uatxaikara nõtãkikai hĩte: “Hĩtakanapanako ninoa Xesosi iokanatakini. Hĩsikakanako ninoa, kotxi atxiĩti ninoa !ikamari Teoso paniãtakiti, ininiã paĩtiki ninoa sãkire apaka !auaika. ³⁹Txamari, ninoa kaminiãri Teoso paniãtakiti, erepaniko, kotxi atxiĩti hinaiatari Teoso” —itxa Kamarieo.

Iuasaaki ninoa Xoteo õtãkikakani kĩpitari Kamarieo sãkire. ⁴⁰Akiritana Xesosi iokanatakini iuaĩkana iĩroinina. Ipaniãtari ninoa xirokitatiko. Ininiã ninoa:

—Xesosi sãkire kona hĩsãpiretapinikako —itxana.

Eereka sikaka itxana isinina ĩkapani. ⁴¹Isikasaakina, ipoxokoniuatana.

—Teoso apokaerekataua ate, kotxi auritari amisiritiko Xesosi sãkire aũuikini xika —itxana.

⁴²Ininiã ikiniõtika oerekarauatana Teoso misãkiretiko aikoti ãki, kãkiti aapoko ãki apaka. Isãpiretarina erekari pirena Xesosi Teoso mereẽkiti ininiua pirena.

Setxi Kikiakori Mereĩko

6 ¹Xesosi sãkire auiãkani apiaãpota. Iuasaaki Xoteoakori Kreko sãkire imarotakani taparakienatana apanakini Xoteoakori. Itxana: —Atekata auakani sitoakoro tikinitakoni kona apakapari nipokori ikiniõtika apanakini tikinitakoni apakapiniri atoko —itxana ninoa.

²Ininiã Xesosi iokanatakini tosi pakini pĩkapiretana ikinimane Xesosi sãkire auiãkani. Itxana:

—Kona erekari ate takanapiniri Teoso sãkire aõerekini asikakienarauatini ĩkapani. ³Ininiã setxi kikiakori himereẽko, ikara parĩkatxi ikaminina ĩkapani. Himereẽna Erekari Matamatakoti paniãtakitinoka kamakani. Himereẽna kimarorerini. Ininiã asikana ia parĩkatxi ikaminina, sitoakoro tikinitakoni isikakienatinina ĩkapani. ⁴Ininiã atepekana, Teoso amisãkireta. Isãkire aõereka. Ikaranoka akamako ikiniõtika —itxana.

⁵Ikinimane Xesosi sãkire auiãkani apokaerekatari Xesosi iokanatakini sãkire, ininiã ninoa mereẽri Estevão. Iua iteene auikari Teoso sãkire. Erekari Matamatakoti paniãtakitinokara ikama. Apaka imereẽna Piripima, Porókoroma, Nikanooma, Tximoma, Pamenama, Nikoraoma pakini. Iua Nikorao ãtxiokiakiri

itxaua. Mitxi Xoteo minakatua iua, eereka imamakaua. Xoteopeka itxapekaua. ⁶Xesosi sākire auiākani minana ninoa Xesosi iokanatakinimoni. Ininiā Xesosi iokanatakini misākiretari Teoso. Iuakona itakana ninoa nopini, ikara Teoso parika ikaminina tīkane.

⁷Ikara atoko ininiā, Teoso sākire iaripireta apikoxiti. Ininiā mokatanitika kaiāori Xerosareē auakani auikari Xesosi sākire. Ito sasetotxiakori apaka kīpitari Xesosi sākire.

Estevão Maīkiko

⁸Estevão iteene auikari Xesosi sākire. Teoso posotiire aua iuamoni. Kaposotiireri iua, ininiā ikamari kākiti mimarotakiniti. Ikamari posotiiretxi, Teoso posotiire oerekini ĩkapani. ⁹Txamari ātikaka kikiakori !nirekari iua. Ninoa āti Xoteo apotiitiniātaāua aikoti sikani. Ninoa “Ninoaka nireēkiti kamakani” akiritaākana. Ninoa Sireni sitatxitikini, Arexātria sitatxitikini, Sirísia tixinikini, Ásia tixinikini pakini. Ninoa iteene misākiretakakaua Estevãokata, kotxi !auikarina iua sākire. ¹⁰Txamari Estevão sākirauataka atoko, !kasākireikana, kotxi Erekari Matamatakoti sikaimaroretari iua Estevão. ¹¹Ininiā ninoa sikari txineiro apanakini kikiakorimoni Estevão apoītinina ĩkapani. Ininiā ninoa txineiro apakapakani txari: —Ate kenakotari iua, Moisesini imisākirepiretini, Teoso apaka imisākirepiretini —itxana.

Txamari na atāoni isākirena. ¹²Ikara isākirena xika, kiomātxiakori, kaiōkatsopareriakori, apanakini kākiti pakini naiataua, ininiākara imaīkarina Estevão, kōtākikarerinimoni anika itxarina iua.

¹³Eereka iminana apanakini, Estevão imisākirepiretinina ĩkapani. Ninoa txari:

—Ia kiki misākirepiretapikari Teoso misākiretiko aikoti. Apaka kona inirekari Moisesi paniātakiti. ¹⁴Ate kenakotari iua sākire: “Xesosi Nasareekiri xipokariko Teoso misākiretiko aikoti. Ixipokariko akiomaneakorini sākire Moisesini paniātakiti.”

Ikara atoko aāpirena ikamana ninoa. ¹⁵Ikinimane ninoa kākiti oītākikakani atamatari Estevão toō. Teoso nitiri iaxitiki toō atokokana itxa Estevão toō.

Estevão Sākirauata Kōtākikarerimoni

7 ¹Ininiā sasetotxiakori auīte apiatakari txari Estevão: —Atāokani ninoa sākire?

²Estevão txari:

—Nikiomaneakori, nitariakori pakini, hīkenakotanoko. Teoso iaxitikiri oerekaua aātokirini Apraāonimoni. Mesopotámia tixini auakasaaki, Araã tixini auini apisapanika, Teoso motika iuamoni.

³Iuasaaki Teoso txari iua: “Pitakanapariko pitixine, pinirimane pakini. Āti tixinimoni pisako. Noerekinimoni pisako,” itxa Teoso. ⁴Ininiã sipe itxa Apraão. Itakanapari Kaotéia inakori tixini. Araã tixinimoni iua sipe. Araã auakasaaki irini ipīpe. Irini ipinaka atoko, Teoso mīpiri iua uaimoni uatxa aāuiniātaã. ⁵Apraão auakasaaki, Teoso !isikari uai tōpa iuamoni iua nakiti inini ĩkapani. Kona ipixini metro isika iuamoni inakiti inini ĩkapani. Isikaenetari uai tōpa iua, imekaniriakori pakinimoni. Txamari !keeneri iua iuasaaki. ⁶Teoso txari Apraāomoni: “Pamariteni, pimekaniriakori, papika mekaniriakori auako āti kākiti tixine. Iuaārako imisiritapeēkanako koatrosētosi anokanani. Iparīkauatana apanakini ĩkapani maxikatiūka. Ininiã iteene imisiritiko aua.”

⁷—“Ininiākara nimisiritariko ninoa misiritakani. Eereka Apraão apika mekaniriakori takanapariko iuaã, uaimoni kanapiriã itxanako. Ininiã ĩkorapokoriti ninoa parīkauatako nota ĩkapani,” itxa Teoso. ⁸Ininiã Teoso txari: “Hīte kitsotakariko ikini hamariteni tsiki mata. Ikara nitakaōtxikare hātamatakasaaki, hīxinikariko nisikaenetakiti,” itxa Teoso. Eereka Apraão ākiri aua, Isaki inakori. Oito ōtipeka auini ōti inakasaaki, Apraão kitsotakari itsiki mata. Isaki aneēkasaaki, imi Xakoo inakori aua. Eereka Xakoo anaakori auapeka tosi pakini. Ikara tosi imiakori aātokiriakorini iriakori itxauana.

Xosee Pirena

⁹—Xakoo anaakori xikotari itarina Xosee inakori. Ininiã itariakori vēxtitari iua Exito sikanimoni. Iuaritika Teoso auapika iuakata. ¹⁰Imisiritiko auakasaaki, Teoso moianatari iua imapinakani ĩkapani. Iuasaaki Exito auakani auīte Paraoo inakori. Teoso sikaimaroretari Xosee, ininiã Paraoo potxitari iua, ininiã Paraoo txari iua: “Exito auakani auīte pitxauako. Naapoko auakani pinīkata apaka,” itxa Paraoo Xoseemoni.

¹¹—Eereka makienanitxi aua Exito tixiniã, Kanaaã tixiniã apaka, ininiã ikinimane natxita. Aātokiriakorini apaka !auari nipokori. !Apokari nipokori. ¹²Ininiã Xakoo kenakoenetari triko auini Exito tixini. Ininiã ipaniātana tesi imiakori Exito tixinimoni isinina. Mītxi !isana Exitomoni.

13—Ininiã iuaĩkana ãti õti isana Exitomoni, kienatxi iamotinina ĩkapani. Iuasaaki Xosee oerekaua ninoamoni. Iuasaaki Paraoo imarotari Xosee nirimane. 14Ininiã Xosee pĩkapiretari iri Xakoo, itariakorikata, inirmanekata. Setẽta sĩko pakini kãkiti sari Exito tixinimoni, kotxi aua ikinipoko nipokori iuaã.

15—Ininiã Xakoo apanakinikata sari Exitomoni. Iuaã mapakanani atoko Xakooni ipĩpe. Eereka aãtokiriakorini ipina iuaãtaã apaka. 16Ninoa ipĩkasaakina, iĩtona anikapeẽka Sikeẽ tixinimoni. Iuaãkiri akauaritiã ikata inapeẽkana. Apraãoni auapanika inakasaaki, iamotari iua akauari Emoo ãkiriakorimoni.

Moisesi Pirena

17—Itixi Teoso sikaenetakiti Apraãomoni kaiamapeka Xoteoakorimoni inakasaaki, kãkiti Isaeokini kaiãopokoikana Exito tixiniã. 18Itokanani napaka atoko, ãti Exito auakani auĩte Xoseeni mimarotakati aua. 19Iua auĩtetxi misiritari anirmanearorini. Ininiã sotatoakori mixirika itxapena amarini xapitiri. Eereka oka itxapena.

20—Iuasaakiikara Moisesi iponaniã. Moisesi amarinipanka inakasaakia peerepatikiri. Ipi, ãti pakini kasiriti iri, inoro pakini nĩkatari iua ninoa aapoko. 21Eereka ninoa takanapari iua Paraoo ãkero kipaãtiniãtaãua takote. Ininiã oa apokari iua amarini. Oanikari oaãpokomoni. 22Exitu auakani imarore ikinipoko oerekaãka iuamoni. Kasãkireri iua. Kakamareri iua.

23—Koarẽta anokanani inakasaaki, inirekari inirimane Isaeokini aõkitini. 24Inirmanemoni isikasaaki, itikari Exitu auakari xirokitatiniri kiki Isaeokiri, ininiã ixikatxitari. Iua aritapiri Exitu auakari, oka itxapiri iuani. 25Iuasaaki Moisesi uãkatari inirimane Isaeokini imarotini Teoso nirekari Moisesi makatxakinina ninoa, Exitu auakani mamisiritakanina ĩkapani. Txamari ninoa ĩmarotari ikara. 26Apikomoni ãti õti, iua sari inirmanemoni. Iuaã iua apokana ninoa neenamuanãtini, inaiapoatakauana. Ininiã Moisesi õtãkikana ninoa. Itxana: “Kikiakori hĩaritakakaua. Kinirepa himisiritakakaua?”

27—Inirimane misiritakari katika txari Moisesi: “Kipa txai pite ate auĩte pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua? 28Kita Exitokirini pokini atokokana pokatanoko nota?” itxa. 29Ikara sãkiretxiti ikenakotakasaaki, Moisesi takanapari Exitu tixini. Mĩtxiaã tixinimoni isa. Iuaã ĩtanorouata. Ipi imiakori aua iuamoni.

30—Koarêta anokanani âparaã makipakaniãtaã iua aua iusaaki. Teoso nitiri iaxitikiri motika Moisesimoni ixirata Sinai inakoriãtaã. Iusaaki iua atamatari aanaia tirinini, txama !rika. !ixipoka.

31 Ikara itikasaaki, Moisesi tsorîkaãta, ininiã aanaia takote isa iteene atamatini îkapani. Iusaakipeka ikenakotari Apiananiri sâkirauatini: 32“Pikiomaneakori Teosonekarano nota. Apraã, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxa Teoso. Iusaaki Moisesi kikinana ipîkare xika. Ipîkari Teoso sâkirauatini manapi atamatini.

33—Ininiã Apiananiri txari iua: “Pikitimata pimakatxaka, kotxi uai pitiminiãtaã nota auanãta. 34Nitikana ninakitiakori Exito tixiniã. Exito auakani misiritapena ninoani. Nikenakotari oôkinina. Nota inari nisikakinina îkapani. Ininiãkarako Exito tixinimoni niokanatai pite,” Apiananiri txari Moisesi.

35—Iua Moisesi Isaeokini manirekakiniti, kotxi ninoa txari: “Kipa txai pite ate auîte pininiua? Kipa txai pite ate ôtâkikakari pininiua?” itxarina. Iuakara Teoso iokanatakiti ninoamoni ninoa auîte ininiua îkapani, ninoa imakatkakini îkapani, kotxi Teoso nitiri aanaiaã tirinakariã auakari iokanataru iua ninoamoni.

36—Eereka iua makatkakana ninoa Exito tixini. Oerekari Teoso posotiire kãkiti maposotakinini Exito tixiniã. Oerekari Teoso posotiire potxoari uiniti, Pôkamarari inakoriã. Âparaã makipakaniãtaã apaka oerekari Teoso posotiire koarêta anokanani iuaãtaã.

37—Ia Moisesikara sãpiretana Isaeokini: “Teoso iokanatariko isãkire sãpiretakari hîtemoni nota iokanatini atokokana. Hîte nirimanekara iua. Hîkenakotariko iua sãkire,” itxa Moisesi.

38 Moisesi aua Teoso nakitiakorikata âparaã makipakaniãtaã. Aãtokiriakorini aua iuakata. Apaka Teoso nitiri iaxitikiri aua iuakata. Iua Teoso nitiri misãkiretari Moisesi ixirata Sinai inakoriãtaã auakasaaki. Iua apakapari Teoso sãkire, atemoni isikini îkapani. Iua Teoso sãkire txîkitakari iua sãkire auîãkani âtipirika auini Teosokata.

39—Aãtokiriakorini kona nirekari inîkaenetinirina Moisesi sãkire. !Nirekarina iua. Inirekarina Exitomoni ikanapiriinina. 40 Iusaaki ninoa paniãtari Arã: “Teosoakori kamakoni pikaminaua, ate mîkiikakani tîkane. Îkora Moisesi Exito tixini amakatkakakiri, îtapari iua? !Aimarotari iua auiniãtaã,” itxarina Arãomoni. 41 Ininiã ninoa kamari kema auîte âkiri atoko inakari oro kamakori iteosonetinina îkapani. Eereka okarina soti auîte teoso ikamakitina

isikinina ìkapani. Kiiniri ikamana. Ipoxokoniuatana, kotxi ninoaka kamari iteasonena. ⁴²Txamari Teoso atão inakari takanapana ninoa. Ininiã iteasonetarina iaxiti auakani iõriki, kasiri, atokatxi pakini. Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirîka iõkatsopatari ia sãkiretxiti:

Hîte Isaeokini, koarêta anokanani ãparaã makipakaniãtaã hãuakasaaki, !hõkari pirãtxi nota ìkapani.

⁴³Iuasaaki hîte anikari papiri aamata kamakori hîteosone Moroki inakori ìkapani. Apaka iõriki atoko inakari hîteosone Hêpaã inakori hîkamakiti hanika hîtekata iuasaaki. Hîte kamari Moroki, Hêpaã pakini hîteosonetini ìkapani. Ikara xika nota iokanataiko hîte ãti kãkiti tixinemoni. Papirõnia sitatxiti apikoxiti niokanatai hîte.

Teoso Papire Pirena

⁴⁴—Aãtokiriakorini auari papiri aamata kamakori Teoso misãkiretiko papire ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina. Moisesi kamari iua papiri Teoso paniãtakiti iaõka, kotxi Teoso oerekari Moisesi iua papiri kamiko. ⁴⁵Moisesi ipinaka atoko apanakini aãtokiriakorini apakapari iua papiri irina sikakiti. Ininiã iuasaaki ninoa anikari iua papiri, Xosoeekata isikasaakina, ãti uãka tixine imixirikasaakina, kotxi Teoso omitikana ninoa ãti uãka, aãtokiriakorini apokasaaki iuaã. Iua papiri kaikota iuaã. Auapanika iuaã Tavii aãtokiriakorini auîte inakasaakia. ⁴⁶Teoso apokaerekatari Tavii, ininiã Tavii nirekari Xakoo Teosone misãkiretiko aikoti ikamini. ⁴⁷Txama Teoso !auritari Tavii kaminiri. Ininiã Saromão, iua ãkiri kamari Teoso misãkiretiko aikoti.

⁴⁸—Teoso Apiananiri kona aua aapokotxi kãkiti kamakiti ãki, kotxi Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirîka txari:

⁴⁹Apiananiri txari: “Niitopãkiniãtaã iaxiti itxa. Itixi nikiti nitakiniãtaã. Ininiã kanatokopa itxa aapokotxi hîkamini nota ìkapani? Namonipa nauiniãtaã?”

⁵⁰Kotxi notakara kamari ikinipoko,” itxa.

Erekari Matamatakoti Manirekakani

⁵¹Estevão sãkirauatapanika:

—Hîte kona kinirão kenakotaka txari Teoso sãkire. Hîtsiki mata kisauakaãkapitika, txamari kona hîkenakotari Teoso sãkire hãkixinireẽ. ãtipirika kona hinirekari Erekari Matamatakoti paniãtakiti hîkamini. Hãtokiriakorini kitxakapirîka atokotxikana hîte. ⁵²Hãtokiriakorini

misiritana ikinimane Teoso sãkire sãpiretakani. Ninoa okana iua sãkire sãpiretakani, Erekarinoka Kamakari sãpiretakani. Ninoa Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari Erekarinoka Kamakari äti öti uai apokini. Ìkorsaaki hïtera mïkapiritari iua. Hïtera okari iua Erekarinoka Kamakari. ⁵³Hïtekara apakapapekari Teoso sãkire Teoso nitiriakori mïkiti. Iuaritika !hïkamari ipaniätakiti —itxa Estevão.

Estevão Kiporonakiko

⁵⁴Xoteoakori kenakotakasaakiri Estevão sãkire, omanãkarauatana. Akatsakatsiriïtauana omanãkarena xika. ⁵⁵Iuaritika Erekar Matamatakoti iteene sikataparaxiniretari Estevão. Iuasaaki iua ionakaãta iaxiti. Atamatari Teoso iotximere. Atamatari Xesosi timini Teoso kikomoni. ⁵⁶Ininiã itxa:

—Hätamata. Natamatari iaxiti xorekini. Aïtari iaxitikiri tima Teoso kikomoni —itxa Estevão.

⁵⁷Iuasaaki Xoteoakori totari ikenakokina iuakoãna. Iteene ninoa akiripoakata. Eereka ninoa ikinika miteka iuamoni. ⁵⁸Imaïkarina. Ikosekaãpotarina sitatxi mapotökire. Iuaãtaã ipotorikana ikiporonakinirina iua kai soroã. Iuasaaki itikarauatakani takari imäkana Saoro inakori kiti takote inïkatini ïkapani.

⁵⁹Ikiporonakasaakirina, Estevão akiritari Teoso. Itxari:

—Apiananiri Xesosi, papakapariko nixinire.

⁶⁰Iuasaaki ikapotoreëkaua. Itapasãkireritika akiritari Teoso:

—Apiananiri, pimaxinïkaretariko ia maerekati ninoa kamakiti —itxa.

Iuasaakipeka ipïpe.

Xesosi Sãkire Auiäkani Misiritiko

8 ¹Estevão ipïkasaaki Saoro aua iuaã.
—Ari erekapitikari ipinini —itxa Saoro.

Estevão ipinini ötisaakipeka ipotorika Xesosi sãkire auiäkani misiritiko Xerosareë. Ninoa iteene misiritaãka, ininiã ikinimane Xesosi sãkire auiäkani Xerosareë auakani iarika itxapena. Xotéia töpamoni, Samaria töpamoni pakini iarikana. Xesosi iokanatakininoka kaikota Xerosareë. ²Estevão ipinaka atoko kikiakori Teoso sãkire auiäkani katari iuani. Iteene itxiapatana. ³Iuasaaki Saoro potorika ixipokinina Xesosi sãkire auiäkani. Ninoa aapokomoni isaãpota. Kikiäkini, sitoakoro apaka ikosekaïtota, taka itxana kateia äki.

Piripi Samariamoni Sini

⁴Teoso sākire auiākani iarikasaaki, isāpiretarina Teoso sākire ikini aapokotxitiā. ⁵Piripi sari Samaria sitatxitimoni. Iuaā iua sāpiretari kākiti Xesosi Teoso mereēkiti ininiua. ⁶Isākire ikenakotakasaakina, posotiiretxi ikamakiti itikasaakina, iteene ikenakotarina isākire. Imixinikarina isāpiretakiti. ⁷Maerekani matamatakoni kākiti auaitotakini takanapari kākiti. Akiripoakatana ipokīkasaakina. Kaiāopokori matīpokotakani apaka makananitaāka. ⁸Ininiā Samaria auakani iteene poxokoniuata.

Miiti Simão Inakori

⁹Iuasaaki Samaria sitatxitiā aua kiki Simão inakori. Miiti itxaua iua. Imisirienetana kākiti Samaria auakani. Ininiā ikinimane tsoriākaāta, ikamakiti atamatakasaaki. Iua iuikaua.

—Kimaroreno nota —itxa.

¹⁰Ininiā ikinimane kīpitari iua sākire. Auītetxiakori, poiāorini pakini kīpitari isākire. Ininiā itxana:

—Iua Simão auari Teoso posotiire. Kaposotiireri iua —itxana.

¹¹Ininiā ikīpitarina isākire, kotxi itokatapeka itikarina ikamakiti kākiti mimarotakiniti. ¹²Ninoa auikasaakiri Piripi sāpiretakiti erekari pirena, Teoso auītetxi ininiāua pirena, Xesosi Kristo posotiire pirena pakini, kikiakori, sitoakoro apaka patxisataāka. ¹³Iuasaaki Simão apaka auikari. Ipatxisataāka. Ininiā isari Piripi sinimoni, kotxi itsoriākaāta, posotiiretxi kākiti mimarotakiniti itikasaaki.

¹⁴Xesosi iokanatakini Xerosareē auakani kenakopiretari Samaria auakani auikiniri Teoso sākire. Ininiā ninoa iokanataro Petro, Xoão pakini Samariamoni. ¹⁵Iuaā apokasaakina, imisākiretarina Teoso, Erekari Matamatakoti isākire auiākani apakapini ĩkapani. ¹⁶Erekari Matamatakoti kona apokapanika ninoamoni iuasaaki. Apiananiri Xesosi uākaānanira ipatxisataākana. ¹⁷Ininiā Petro, Xoão pakini takari iuakona ninoa nopini. Iuasaakipeka apakaparina Erekari Matamatakoti.

¹⁸Simão itikasaakiri Erekari Matamatakoti apokini kākitimoni, kinirāo sikaka itxaro txineiro Petro, Xoão pakinimoni. ¹⁹Ininiā itxa:

—Īkora hīposotiire hīsikano, niuako kākiti nopini nitakasaaki, Erekari Matamatakoti ninoamoni apokini ĩkapani —itxa.

²⁰Txamari Petro txari:

—Pite, pitxineirotekata samakauako, kotxi pite uākatari pitxineirote iamotiniri Teoso posotiire. ²¹Kona xapiti pitemoni auapani ia parīkatxi, kotxi pākixinire na atāo Teoso apisatoō. ²²Ininiā pitakanapariko ikara pimaerekani. Pamanaāri Apiananiri pimaerekani imakatzakini ĩkapani. Atxiīti iua maxinīkaretari pixinikakiti pākixinireē. ²³Nota imarotai pite. Pākixinireē xāpoākata maerekatinoka. Pimaerekani maīkai. !Auiritai pisini pinirekinimoni —itxa Petro.

²⁴Ininiā Simāo apakapiretari:

—Pimisākiretariko Teoso nota ĩkapani. Ikara atoko pisāpiretakiti na ninireka —itxa Simāo.

²⁵Petro, Xoāo pakini sāpiretari Xesosi kamakiti ninoa ĩkapani. Isāpiretarina Apiananiri sākire. Eereka ikanapiriāna Xerosareēmoni. Ikanapiriaāpotakasaakina, isāpiretarina Teoso iokanapirena erekari kaiāopokori aapokotxi auakanimoni Samaria tōpa.

Piripi Etxiópeziakirikata

²⁶Eereka Apiananiri nitiri iaxitikiri misākiretari Piripi:

—Paiamatako. Atokatxi pokīkinimoni pikikomoni pisako. Pisa kimaporimoni, āparaā makipakaniātaā. Iua kimapori Xerosareē Kasa tixinimoni sikari.

²⁷Ininiā aiamata, sipe itxari. Ipixinipokoriti aōkitari Etxiópezia tixinikiri. Etxiópezia auakani auīte otākikakari itxaua. Paimatireri iua. Ikinimane kamari iua paniātakiti. Etxiópezia auakani auīte sito Kātasi inakoro. Kaiāopokoro otxineirote, otii pakini. Iua kiki parīka ikinipoko oa nakiti inīkata oa ĩkapani. Mitxi iua sari Xerosareēmoni Teoso imisākiretini ĩkapani. ²⁸Ikanapiriākasaaki, mitekaī āki iitopākasaaki, atatsopatarī Isaía iōkatsopatakiti. Isaía Teoso sākire sāpiretakari kitxakapirīka. ²⁹Iuasaaki Erekarī Matamatakoti txari Piripi:

—Pisa okira mitekaīmoni. Pikaikota oa takote.

³⁰Ininiā Piripi miteka iuamoni. Ikenakotakasaakiri Isaía iōkatsopatakiti atatsopatinī, Piripi pimaāri:

—Pimarotatarī ere patatsopatakiti? —itxari.

³¹Ininiā iua:

—Natokopa ininiāpa nimarotari? Kipa oerekano? —itxari.

Ininiā aiatarī Piripi mitekaī āki iuakata iitopākini ĩkapani. ³²Iua iōkatsopatarī ia Teoso sākire:

Soti auíte okikomoni anikiko atoko itxa iua. Soti auíte ākiri piti kisauakikosaaki, !kasākireri iua. Iua soti auíte ākiri atoko itxa iua, kotxi iua apaka !kasākireri.

³³ Inapetaāka iua. !Atāoni kākiti kama iuamoni. Okaākape. !Auari iua ākiri.

Ikara atoko itxa Teoso sākire, Isaía iōkatsopatakiti.

³⁴ Ininiā iua Etxiōpiakiri pimaāri Piripi:

—Pisāpiretano, natokopa itxa Teoso sākire sāpiretakari sākire? Kipa soti auíte atoko inakari? Kipa okaāka? Iuakani? Ātikani?

³⁵ Ininiā Piripi oerekari ikara Teoso sākire iōkatsopatakori.

—Xesosira ikara atoko inaāka —itxa.

Ininiā apikomoni isāpiretari Teoso iokanapirena erekari, Xesosi pirena.

³⁶ Isaāpotakasaakina, apokana āparaā auiniātaā. Ininiā iua kiki txari:

—Uai aua āparaā. Apakata nipatxisatiko?

³⁷ Ininiā Piripi txari iua:

—Apakatapitika pipatxisatiko iteene pauikiniāri Xesosi sākire pākixinireē.

Ininiā iua apakapapireta:

—Nota auikapitikari Xesosi Teoso mereēkiti, Teoso ākiri ininiāua.

³⁸ Ininiā iua Etxiōpiakiri paniātari mitekaī anikakari iotokini. Iuasaaki Piripi, iua Etxiōpiakiri apaka katxaka, imaāta itxana. Ininiā Piripi patxisatari iua kiki.

³⁹ Ikanīkiitakasaakina, Erekar Matamatakoti anikari Piripi. Ininiā iua kiki kona atamataikari Piripi. Ininiā iāpotapitipo. Ipoxokoninoka itxa. ⁴⁰ Iuasaaki Asoto sitatxitipeka itokiā Piripi. Isaāpotakasaaki, ikinika aapokotxitiā isāpiretari Teoso sākire. Teoso sākire isāpiretiniritika Sesaréia sitatxitimoni apokako.

Saoro Auikiniri Xesosi Sākire

(Átosi 22.6-16, 26.12-18)

9 ¹ Iuasaaki Saoro okaenetapikana Apiananiri sākire auīākani. Ininiā iua sari sasetotxi auíte apiatakarimoni. ² Amanaāri aātsopa Saoro parīka sāpiretiko aātsopati. Iua nirekari sasetotxi auíte iōkatsopatiniri ikara, Saoro anikini īkapani. Inirekari isikiniri iua aātsopa ikinika aiko Xoteo apotiitiniātaāua nīkatakanimoni Tamásiko sitatxiti, kotxi Saoro nirekari imaīkinina Xesosi sākire auīākani, kikiakori, sitoakoro pakini, Tamásiko sitatxitiā apokakini. Inirekari anikinina Xerosareēmoni.

³Iua apokaãpotakasaaki Tamásiko sitatxitimoni, katimaritika iotximeretxi iaxitikiri ākitari. ⁴Irika xitipe. Ininiã ikenakotari sākiretxi: —Saoro, Saoro, kinirepa pimisiritano? —itxa ikenakotakiti.

⁵Ininiã iua:

—Kiriparai Apiananiri?

Ininiã:

—Xesosira nota. Pimisiritakitikarano —itxa Xesosi.

⁶Ikikinanaka, iteene ipīkarauatiniã.

—Apiananiri, kipa pinireka nikaminii? —itxa.

Ininiã Apiananiri:

—Pōkitikaua, sitatxi pisa. Iuaã āti sāpiretai pikamakiti tīkane —itxa Xesosi.

⁷Imoianariakori iotoka. Ipīkarauatana. Masākireninoka itxana. Ninoa kenakotari iaxitikiri sākire, txamari !atamatarina.

⁸Eereka Saoro ōkitikaua, xorekaãta itxa, txamari imosiāretapeka iua. Ininiã imoianariakori anikari iua. Ikanōpiāpotarina Tamásikomoni. ⁹Ipi, āti pakini ōti mōsiāretika itxa. Iuasaaki !inipokota. !lāta.

Ananíasi Makananitiniri Saoro

¹⁰Tamásiko sitatxiti aua kiki Xesosi sākire auiākari, Ananíasi inakori. Iuasaaki Teoso sākirauata Ananíasikata itaponemoni. Itaponeẽ Apiananiri akiritari iua:

—Ereẽkai Ananíasi —itxa.

Ininiã:

—Uaikarano nota, Apiananiri —itxari Teoso.

¹¹Apiananiri txari:

—Paiamatako. Kimapori Eretīka āpori kimaporitimoni pisako. Xotasi aapokomoni pisa. Iuaã pinitari Taaso sitatxitikiri Saoro inakori. Uatxiikara isākirauanāta notakata. ¹²Saoro taponetai pite. Iua atamatai pite apokini iuamoni, piuako inopini pitakini ikapani iuaĩkana kōsiārepeka inini ikapani —itxa Teoso.

¹³Ininiã Ananíasi:

—Apiananiri, kākutipokoni sāpiretano ikara kiki pirena. Pamonōkoniri iua. Imisiritapekana pite nakitiakori Xerosareẽ sitatxiti auakani. ¹⁴Sasetotxiakori auĩte paniātari iua imaĩkinina piuāka akiritakani uai Tamásiko sitatxiti auakani —itxa Ananíasi.

¹⁵Ininiã Apiananiri txari:

—Pisako iuamoni. Nota mereẽpekari iua kiki, nota parĩka ikamini ìkapani. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo minakonimoni, auĩtetxiakorimoni, Isaeo tixini auakanimoni pakini.

¹⁶Noerekariko Saoro iteene atatsiirauatini nota sãkire auikini xika —itxa Teoso.

¹⁷Ininiã Ananíasi sari Xotasi aapokomoni. Iĩroã. Eereka iuako itaka Saoro nopini.

—Nitari Saoro, Apiananiri Xesosi, paõkitakitira kimaporiã, iuara iokanatano nota pitemoni kõiãrepeka iuaĩkana pinini ìkapani. Iokanatano nota pitemoni Erekari Matamatakoti papakapini ìkapani —itxa.

¹⁸Iuasaakipeka oki nopini auakari katxaka. Ximaki tãta atoko itxa. Kõiãrepeka itxa. Eereka õkitikaua. Iuasaaki ipatxisataãka.

¹⁹Inipokotaka atoko, itapara auapeka.

Saoro Tamásiko Sitatxiti Auakasaaki

Saoro kaikota Tamásiko mapaõti Xesosi sãkire auĩãkanikata.

²⁰Iua sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã oerekarauata.

Oerekari Xesosi Teoso ãkiri ininiãua. ²¹Isãkire kenakotakani tsorĩkaãta.

—Iua Saoro okana Xesosi uãka akiritakani Xerosareẽ auakani. Iua ina uaimoni Xesosi uãka akiritakani imaĩkini ìkapani, sasetotxi auĩteakorimoni anikinina ìkapani —itxana.

²²Saoro oerekarauatakasaaki, imaroãpotari Teoso imarore.

Teoso sikaposotiireãpotari iua. Ininiã iteene imarotari Teoso sãkire, apanakini oerekini ìkapani. Iua atoko ininiã, itaparaxinireritika oerekari Xoteoakori Tamásiko sitatxiti auakani Xesosi Teoso Mereẽkiti ininiãua. Ininiã ninoa !imarotari apakapapiretinirina iua.

²³Mapaõti atoko Xoteoakori sãkirauatakaka Saoro okinina ìkapani. ²⁴Saoro sãpiretaãka Xoteo aiamatapeka okinirina iua. Ninoa iãtapapikari sitatxi ìronakikoãtaã okinirina tĩkane. Ìkanõka, pokamara iãtaparina iua.

²⁵Iuasaaki ìkanõka Xesosi sãkire auĩãkani anikari iua sitatxi pirikeremoni. Iuaã Saoro ieretakaua kotari ãki. Pirikeri sonaã iokatxakarina Saoro kotari ãki sitatxi mapara. Iposo atoko imiteka Xerosareẽmoni.

Saoro Xerosareë Apokini

²⁶Saoro apokasaaki Xerosareë, inirekari Xesosi moianariakori imoianatini. Txama ikinikana p̄kari iua. Kona !auiritarina iua moianatinina ninoa, kotxi !auikarina iua atão auikiniri Xesosi sãkire. ²⁷Iuaritika Panapee anikari iua Xesosi iokanatakinimoni. Isãpiretana ninoa:

—Kimaporiã isikasaaki, Saoro aõkitari Apiananiri. Apiananiri misãkiretari iua. Tamásiko sitatxiti auakasaaki, itaparaxinireritika isãpiretari Xesosi sãkire kãkitimoni —itxa Panapee.

²⁸Panapee sãkire ikenakotakasaakina, auikarina Saoro sãpiretakiti. Ininiã Saoro kaikota Xerosareë Xesosi sãkire auiãkanikata. Inirekinimoni isa Xerosareë. Isinimoni itaparaxinireritika isãpiretari Apiananiri Xesosi sãkire. ²⁹Isãkirauata Xoteoakorikata, Kreko sãkire imarotakanikata. Inirekarina ninoa imarotiniri Xesosi sãkire. Txamari inirekarina okinirina iua. ³⁰Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani imaropiretari ninoa okaenetiniri Saoro, ininiã anikarina sitatxi Sesaréia inakorimoni. Eereka iokanatarina iua Taaso inakori sitatxitimoni.

³¹Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani !imisiritaãkaika. Xotéia tōpa, Kariréia tōpa, Samaria tōpa pakini !uaika Xesosi sãkire auiãkani misiritiko iuasaaki. Erekari Matamatakoti sikataparaxiniretana ninoa. Kãkiti itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. !Ikamarina maerekati, kotxi iteene ip̄karina Apiananiri.

Enéiasi, Tókasi Pakini

³²Petro ianaxititakasaaki, iua sari Teoso sãkire auiãkanimoni Arita sitatxiti auakanimoni. ³³Iuaã aõkitari kiki Enéiasi inakori. Iua mat̄ipokotakati itxaua. Oito anokananipeka !õkitikaua. ³⁴Petro txari iua: —Enéiasi, Xesosi Kristo makananitai. Põkitikaua. Piapirikari pisirimata —itxari mat̄ipokotakati.

Iuasaakipeka õkitikaua. ³⁵Ikinipoko Arita sitatxiti auakani, Sarõ sitatxiti auakani pakini atamatari iua Enéiasi, ininiã itakanaparina imaerekanina. Inĩkapiretarina Apiananiri sãkire.

³⁶Ãti sitatxiti Xopi inakoriã oãua sito Teoso sãkire auiãkaro, Tapita inakoro. Kreko sãkireë ouãka Tókasi otxaua. Oa kamapikari erekari. Omoianatana matxineiroteni.

³⁷Arita auakani auikasaakiri Apiananiri sãkire, oa Tókasi amianata. Eereka oani op̄ipe. Op̄ipeka atoko, arokaĩtotarona, taka itxarina oĩto

itanokiri kooã. ³⁸Xopi sitatxiti Arita sitatxiti takote, ininiã Xesosi sãkire auiãkani Xopi sitatxiti auakani kenakoenetari Petro Arita sitatxiti auiniã, iokanatana ipi kiki Petromoni, apinirina ïkapani. Iokanapiretana:

—Pinapokako uai. Katima pitxako —itxana.

³⁹Ininiã Petro aiamata. Ninoakata isa. Iua apokasaaki, anikarina itanokiri kooã. Ikinipoko tikinitakoni txiapanãta Petro takote. Ninoa oerekari Petro mākaxi Tókasini kamakiti ninoa ïkapani oãuakasaaki.

⁴⁰Ininiã Petro iokanatana ninoa mapara. Eereka ikapotoreëkua.

Isãkirauata Teosokata. Eereka oamoni ikirioka. Itxaro:

—Tapita pōkitikaua.

Iuasaakipeka xorekaãta otxa. Oãtamatakasaakiri Petro, oitopãka.

⁴¹Ininiã imaïkaro ouako oōkitikiniua ïkapani. Eereka iua akiritana Xesosi sãkire auiãkani, tikinitakoni pakini, oa auãki onini oerekini ïkapani.

⁴²Ikini Xopi auakani imaropiretari Tókasi iuaïkana auãki onini, ininiãra itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire. ⁴³Petro kaikota iuaã Xopi sitatxiti mapaõti. Iua kaikota Simão inakorikata. Iua Simão aamata kamakari.

Konério Tapone Pirena

10 ¹Iuasaaki Sesaréia sitatxiti aua kiki Konério inakori. ãti uãka iua. Homano itxaua. Seï pakini sotato auite iua. Kãkiti akiritana ninoa sotatoakori Itáriakini. ²Iua Konério kamari Teoso sãkire iaõka. Iua, ikinipoko aapoko auakanikata paxitari Teoso. Imisãkiretapikari Teoso. Isikana matiitimoni inirekakitina. ³ãti õti kikatapeka inakasaaki itaponeuata. Itaponeë itikari Teoso nitiri apokini iuamoni. Itxari:

—Konério —itxa.

⁴Teoso nitiri atamatakasaaki, ipïkarauata.

—Apiananiri, kipa pinireka? —itxa Konério.

Ininiã Teoso nitiri txari:

—Teoso kenakotapekari pisãkire iuamoni. Itikapekari pisikarauatini matiinimoni. Teoso xinikapitikai. ⁵Ininiãkara ãtikaka kikiakori piokanata Xopimoni Simão Petro uaimoni imininina ïkapani. ⁶Iua kaikota ãti Simãokata, aamata kamakarikata. Iua aapoko potxoari uiniti takote aua. Iua Simão Petro sãpiretaiko pikamakiti tïkane —itxa Teoso nitiri.

⁷Eereka iua Teoso nitiri sipe. Iposo atoko Konério akiritana ipi initiriakori, ãtika isotatone pakini. Iua sotato kamari Teoso sãkire

iaõka. Iua auapika Konériokata, inireẽkiti ikamini tĩkane. ⁸Ininiã Konério sãpiretana ninoa ikinipoko Teoso nitiri sãpiretakiti. Iposo atoko iokanatana Xopimoni.

Petro Tapone Pirena

⁹Katimatinĩkata Konério iokanatakini potorika. Apaniãxiti inakasaaki ninoa apokaãpota sitatxi Petro auiniãtaã. Iuasaaki Petro kanikauata aapokotxi nopini Teoso imisãkiretini ĩkapani.

¹⁰Iuasaaki Petro natxita. Inirekari inipokotini. Nipokori kamikosaaki, itaponeuata. ¹¹Itaponeẽ atamatari iaxiti xorekini. Aamata mitamatari katxakaãpota iuamoni. Imapotomatatare ipi ipi pakini iaxirikaãka. Iua aamata katxaka xitimoni. ¹²Iua aamata ãki aua ikini sereti kaxipirini. Aua pirãtxi. Aua ĩtopa auakani. Aua imini. Aua araãkani. ¹³Ininiã Petro kenakotari itanokiri sãkirauatini:

—Petro, põkitikaua. Pokari ia, pinikini ĩkapani —itxari Petro.

¹⁴Petro Xoteo itxaua, ininiã kona ikinika ĩnika. Ininiã Petro txari: —Konapitini Apiananiri. Kona ninikari ikinipoko naia kaxipirini. Manaiatini. Pamininiri —itxa.

¹⁵Iuaĩkana itanokiri sãkirauata:

—Nota oeretakiti kona kamininiri kona pitxape —itxa.

¹⁶Ipi, ãti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. Iposo atoko ikanĩkaxitita Teoso tixinemoni.

¹⁷Ininiã Petro ãkixinireẽ ixinikaxitita:

—Kanatokopa itxa ikara nitapone?

Iuasaakipeka Konério iokanatakini apokapekari Simão aapoko. Apokana Simão aapoko toremoni. ¹⁸Akiritana:

—Ereẽkai. Simão Petro uai aua atxiĩti? —itxana.

¹⁹Iuasaaki Petro xinikapanikari itapone. Erekar Matamatakoti txari: —Ikiraãkarana ipi, ãti pakini kãkiti nitanãtai. ²⁰Põkitikaua. Pikatxaka xitimoni. Pisa ninoakata, kotxi niokanatana ninoa uaimoni —itxa Erekar Matamatakoti.

²¹Ininiã Petro sari Konério iokanatakinimoni:

—Notakara hĩte nitanãta. Kipa ĩkai hĩte?

²²Ninoa apakapapiretari iua:

—Konério, aãũite iokanataua ate. Erekar iua. Ikamari Teoso sãkire iaõka. Ikinipoko Xoteo apokaerekatari iua. Teoso nitiri iaxitikiri paniãtari iua pite akiritini, pisãkire ikenakotini ĩkapani —itxana.

²³Ininiã Petro:
—Hĩĩroã. Uai himaka —itxa.

Konério Aapoko Auakasaakina

Katimatinĩkata Petro sari ninoakata. Apanakini Xesosi sãkire auiãkani Xopikini sari apaka. ²⁴Katimatinĩkata apokana Sesaréia sitatxiti, Konério auiniãtaã. Iua Konério apotiitapekana inirimane, aõkimanere pakini Petro iãtapinina ĩkapani. ²⁵Petro ĩroãkasaaki Konério aapoko, iua aõkitari Konério. Iuasaaki Konério kapotoreẽkaua Petro apisatoõ. ²⁶Txamari Petro txari iua:

—Põkitikaua. Kiki pite atoko inakarikarano nota.

²⁷Isãkirauatakasaakina, Petro ĩroã. Aõkitari ito kãkiti apotiitakaniua. ²⁸Ininiã itxana:

—Hĩte imarotari ate kiomaneakorini !auiritari Xoteo moianatiniri ãti uãka. !Auiritaãka ate ĩroini hĩte atoko inakari aapoko. Iuaritika Teoso txano nota: “Na pakiritapiri ãti uãka kanaiari,” itxano. ²⁹Ininiã hĩte pĩkapiretakasaakino nota, nimarotari atão nisini hĩtemoni. Ininiã, kinirepa hĩte apakĩtakano nota? —Petro txari Konériomoni.

³⁰Konério apakapapiretari:

—Ipi, ipi pakini õti apisapanika nuanãta naapoko. Iuasaaki kona ninikari nipokori, Teoso nimisãkiretini ĩkapani. Kikatapeka inakasaaki, nimisãkiretakasaakiri Teoso, katimaritika kiki tokiã nota apisatoõ. Pomẽkoriri imãka. ³¹Itxano: “Konério, Teoso kenakotapekari pamanaãkiti. Ixinikari pisikarauatini matiinimoni. ³²Ãtikaka kiki piokanata Xopi sitatxitimoni Simão Petro inakori uaimoni imininina ĩkapani. Iua aua ãti Simãokata, aamata kamakarikata. Simão aapoko potxoari uiniti takote.” ³³Iuasaaki nota apakĩtakai pite. Peerekari papokini atemoni. Uatxa ate uai aua Teoso apisatoõ Teoso paniãtakiti pitemonikiri akenakotini ĩkapani. Ininiã pisãpiretauako —itxa Petromoni.

³⁴Ininiã Petro txari:

—Uatxa nimarotari atão inakari. Teoso sikari erekari ĩkininapemoni. Inirekari ikini uãka apokini iuamoni, inakitiakori ininiuana ĩkapani. ³⁵Teoso apakapari ikini itixiti auakani, iua paxitakani, atão inakari kamakani. Apakapari Xoteoakori. Apakapari Xoteo minakaniua apaka. ³⁶Himarotari Teoso iokanapirena Isaeo auakanimoni. Ikara erekari pirena sãpiretaua Xesosi Kristo xipokari Teoso omanatiniri kãkiti imaerekani xika, kãkiti erekaxinire inini

ĭkapani. Ikinimane auĭte itxaua Xesosi. ³⁷Ikara Teoso iokanapirena himarota, kotxi iaripireta ikini Xotéia tōpa. Merepitipanika iaripireta Kariréia tōpa, Xoāo patxisarauataka atoko. ³⁸Himarotari Xesosi Nasareekiri pirena. Himarotari Teoso sikari Erekarĭ Matamatakoti iuamoni. Iteene isikaposotiiretari iua. Ikini tōpati isa erekarĭ ikamini ĭkapani. Imakananitana Satanasi misiritakini, kotxi Teoso aua iuakata. ³⁹Ateka itikari ikinipoko ikamakiti Xoteoakori tixine iua auakasaaki, Xerosareē sitatxiti auakasaaki apaka. Eereka aamina ĭpiriāmitakarĭ nopini ninoa okari iuani.

⁴⁰—Iuaritika ĭpi āti pakini ōtisaaki Teoso ōkitikari iua. Iuaka oerekaua kākitimoni ĭpĭpekariika iuaĭkana aua inini. ⁴¹Kona ikinipokoni atamatari iua. Teoso mereēkininanira atamatari iua. Iuaritika kaiāori iua atamatakani. Ininiā ate atamatari iua. Iua ōkitikaua atoko ate nipokota, iāriā aāta iuakata. ⁴²Iokanataua ate Teoso sākire asāpiretini ikini kākitimoni. Teoso mereēri iua, kākiti misiritiko mereēkarĭ ininiua ĭkapani. Auākipanika inakani, ĭpĭkani pakini misiritiko mereēkarĭ itxaua. ⁴³Ikinipoko Teoso sākire sāpiretakani sāpiretari iua pirena. Ninoa txari: “Iua sākire auiākani maerekani makatxakaāka” —itxa Petro.

Xoteo Minakaniua Patxisatiko

⁴⁴Petro sākirauatapanika inakasaaki, Erekarĭ Matamatakoti apoka ĭkinika Petro sākire kenakotakanimoni. ⁴⁵Ininiā Petro moianariakori Xesosi sākire auiākani kisauakatsikimatatakoni tsorĭkaāta, kotxi Teoso sikari Erekarĭ Matamatakoti Xoteo minakonimoni apaka. Ninoa tsiki mata !ikisauakaāka, iuaritika Erekarĭ Matamatakoti apoka ninoamoni. ⁴⁶Ikenakotarina Xoteo minakaniua sākirauanāta āti uāka sākireē.

—Peerekari Teoso. Apiananiri itxaua —itxanātana Xoteo minakaniua.

⁴⁷Ininiā Petro txari:

—Ninoa Xoteo minakaniua apakapapekarĭ Erekarĭ Matamatakoti ate apakapiniri atokokana. Ininiā apakatapitika ninoa patxisatiko āparaaā. Kona kākitini iotokakana ĭpatxisatikona.

⁴⁸Ininiā iua paniātana ninoa patxisatiko Xesosi Kristo uākaā. Iuasaaki ninoa aiatarĭ Petro:

—Atekata mapaōti pikaikota —itxarina.

Ininiā Petro kaikota ninoakata.

Petro Săpiretakiti

11 ¹Xesosi iokanatakini, Teoso săkire auiăkani Xotéia tōpa auakani apaka kenakotari Xoteo minakaniua auikininina Teoso săkire. ²Ininiă Petro kanapiriăkasaaki Xerosareëmoni, kisauakatsikimatatakoni apoītari iua.

³—Pite imaka itsiki mata makisauakakoni aapoko āki. Ninoakata pinipokota pitxa. !Apakata pikamakiti —itxarina.

⁴Ininiă Petro săpiretari ikinipoko itiākiti, ikenakotakiti pakini.

⁵—Xopi sitatxiti nauakasaaki, Teoso nimisăkiretakasaaki, nitaponemoni natapari măkatxi mata atoko inakari iaxiti katxakaăpotini. Ipi, ipi pakini imapotomatare iaxirikaăka. Iua apoka nota takote. ⁶Iteene nimixinitari măkatxi mata āki auakani. Natamatari ikini sereti kaxipirini. Aua pirătxi. Aua itopa auakani. Aua imini, araăkani pakini. ⁷Iuasaaki nikenakotari săkiretxi iaxitikiri: “Pōkitikaua. Oka, nika pitxako,” itxa. ⁸Txamari nitxari iua: “Apiananiri, konapitini. !Ninikari nipokori mauiritakoti ia atoko inakari, kotxi pamininiri,” nitxari.

⁹—Iuaīkana iaxitikiri săkirauata: “Teoso oeretakiti kona kamininiri kona pitxape.” ¹⁰Ipi āti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. Eereka ikinika kosekaăka iaxiti.

¹¹—Iuasaakipeka ipi, āti pakini kikiakori Sesaréiakini apoka aapokotxi nikaikotiniătaă. Iokanataăkana notamoni. ¹²Ininiă Erekar Matamatakoti paniătano: “Pisa ninoakata. Kona pipīkarauatape,” itxa. Naia seisi aītariakori Xopikini moianatano nota iuasaaki. Ininiă ate ĩroă Konério aapoko. ¹³Ininiă iua săpiretaua ate, Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni aapoko āki. Iua Teoso nitiri txari iua: “Piokanatar kikiakori Xopimoni Simăo Petro inakori apinina ĩkapani. ¹⁴Iua săpiretaiko pite maerekani makatxakiko, paapoko auakani maerekani makatxakiko apaka.”

¹⁵—Nipotorikasaaki nisăkirauatini, Erekar Matamatakoti apoka ninoamoni merepanika atemoni apokini atokotxikana. ¹⁶Iuasaaki nixinikari Apiananiri săkire. Iua txari: “Xoăo patxisarauata āparaă. Hĭte patxisataăkako Erekar Matamatakotiă.” ¹⁷Ininiă Teoso sikari Erekar Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini atokotxikana Xesosi Kristo Apiananiri săkire aūikasaaki. Ikara atoko ininiă, !apakata Teoso ninaiatini —itxa Petro.

¹⁸Petro săkire ikenakotakana atoko, !itsoataikana.

—Peerekari Teoso —itxana.

—Ininiã Teoso auiritari Xoteo minakaniuua apaka imaerekanina itakanapinina, Teosokata âtipirika auinina îkapani —itxana.

Teoso Auiäkani Ãtxiokia Sitatxiti Auakani

¹⁹Estevão ipinaãka atoko, Xesosi sãkire auiäkani misiritaãka, ininiã ninoa iarika. Iariäkani sari maioakari. Penísia tixinima, Xipri pokomiriitima, Ãtxiokia sitatxitima pakinimoni isana. Ninoa oerekari Teoso sãkire Xoteomoninani. ²⁰Ninoa âtikaka Xiprikini, Sirenikini pakini sari Ãtxiokia sitatxitimoni. Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari, Xesosi Apiananiri pirena, Xoteo minakonimoni ninoa apaka imarotini îkapani. ²¹Apiananiri sikaposotiiretana ninoa. Ininiãkara itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire. Maerekati itakanapana. Ikamarina Apiananiri nireêkiti.

²²Ikara apopireta Xesosi sãkire auiäkanimoni Xerosareë sitatxitiã. Ininiã ninoa iokanataro Panapee Ãtxiokia sitatxitimoni. ²³Iuaã iua apokasaaki, imarotakasaakiri ninoa apakapiniri erekari Teoso sikakiti, ipoxokoniuata. Isikataparaxiniretana. Ôtãkikana Apiananiri paniãtakitinoka ikaminina ikini itaparaxinireritikana. ²⁴Erekari Panapee. Ikinika Erekari Matamatakoti paniãtakiti ikama. Auikari Xesosi sãkire ikini ixinireritika. Ikara atoko ininiã, itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire.

²⁵Eereka Panapee sari Taaso sitatxitimoni, Saoro initini îkapani. ²⁶Itaõkitakasaakiri, iminari iua Ãtxiokia sitatxitimoni. Âti anokanani ikaikotana iuaã Xesosi sãkire auiãkanikata. Oerekarina Teoso sãkire itomaneri kãkitimoni. Xesosi sãkire auiäkani Ãtxiokia sitatxiti auakani merepitipanika takauãkataãka, “Kristopiki.”

²⁷Iuasaaki âtikaka Teoso sãkire sãpiretakani Xerosareêkini sari Ãtxiokia sitatxitimoni. ²⁸Ninoa âtika Âkapo inakori ôkitikaua. Erekari Matamatakoti sãkire isãpireta:

—Natxinoka auako ikini itixiti —itxa.

Ikara isãkire apokapeka Krátxio Homano auíte inakasaaki.

²⁹Ininiã ikinika Xesosi sãkire auiäkani nirekari txineiro iokanadini itariakorimoni Xotéia tōpa auakanimoni. Ito auinina, ito iokanadana. Poiãonoka auinina, poiãonoka iokanadana. ³⁰Panapee, Saoro pakini anikari isikakitina. Isikaro oa txineiro Xotéia tōpa auakani ôtãkikakanimoni.

Xesosi Säkire Auiäkani Misiritiko Iuaïkana Apokini

12 ¹Iuasaaki auïtetxi, Erotxi inakori, misiritana Xesosi säkire auiäkani. Átikaka itaka kateia äki. ²Iua okapiri Txiako iouata mitaroã. Iua Txiako Xoão itari. ³Erotxi imarotakasaakiri Xoteoakori apokaerekatiniri Txiakoni okiko, ipaniätari Petro maïkiko. Imaïkari Petro Xoteoakori kiiniritesaaki, pão miätiäkati kiiniritisaaki. ⁴Petro imaïka atoko itakari iua kateia äki. Ipaniätari tesiseisi sotatoakori nïkatiniri iua. Kiiniri xipoka atoko Erotxi nirekari imereiniri imisiritiko ikinimane apisatoõ. ⁵Ininiã Petro kateia äki kaikota. Iuasaaki Xesosi säkire auiäkani ätipirika misäkiretari Teoso Petro ïkapani.

Petro Sikakaäka

⁶Ïkanõka, imisiritiko imarotini õti apisapanika, kateia äki Petro imakanãta ipi sotato apanïkaki. Iaxirikiko tsapi metao kamakori ipi. Aua apaka apikomoni sotatoakori kateia toreãtaã, Petro mamitekakani ïkapani. ⁷Patimari Teoso nitiri tokiini. Tirikapi ponika kateia äki. Iuasaakipeka Teoso nitiri õpirïkari Petro.

—Põkitikaua. Katima pitxako —itxari.

Iuasaakipeka itsapi iaxirikiko iuakoäkiri katxaka. ⁸Teoso nitiri paniätari:

—Pimãka pieretaka. Pikiti mata pitaka, ininiã Petro takari.

Pimãka pinopinikiri apaka pitaka, eereka pisa notakata —itxa.

⁹Ininiã Petro sari iua tikini. Kateia ipokïkana. Iuasaaki Petro uäkatarì itaponeuatini. !Imarotari atão Teoso nitiri mipokïkiniri iua. ¹⁰Eereka inapari ipi sotatoakori auiniãtaã, apoka itxana itore maparakiri metao kamakori. Iuaãtaã napakari sari sitatximoni. Ikara itore iuaka matakakaua. Ininiã ninoa pokïka. Iua ahoa mapotõkire apokasaakina, katimaritika Teoso nitiri takanapari iua. ¹¹Iuasaaki Petro imarotapekari:

—Na nitaponeni itxa. Atãopitikara Apiananiri iokanatarì initiri itixinekiri nota imakatzakini ïkapani. Pataparari Erotxi, iuaritika Apiananiri makatzakano. Xoteoakori nirekari okinino, iuaritika Apiananiri makatzakano —itxa.

¹²Ikara ixinika atoko, isari Maria aapokomoni. Xoão Marko inakori inoro oa Maria. Iuaã itomaneri kãkiti apotiitapekaua, Teoso imisäkiretinina ïkapani. ¹³Maria aapoko apokasaaki, akirita. Átokoro Hotxi inakoro sari itoremoni. Okenakotari Petro säkire.

¹⁴Oimarotakasaakiri Petro mapara apokini, omiteka iriko äki

aapokotxi āki auakanimoni. Opoxoniuata, txamari omaxinīkaretari itore omatakakini Petro īkapani. Ininiā otxari apanakinimoni:

—Aapokotxi toreātaāpekari Petro —otxa.

¹⁵Ininiā ninoa:

—Pimapitxirita.

—Atāopitikara nisākire —otxa oa.

Ininiā ninoa:

—Petro kamiritekara.

¹⁶Ninoa ikara atoko inaātakasaaki, Petro mapara akirinātapanikana ninoa. Eereka ninoa matakakari itore, atamata itxarina.

—Kanatokopa pitakanapari kateia? —itxarina.

¹⁷Ininiā iuakoā ipinitana:

—Hīkenakotari nisākire —itxana.

Eereka isāpiretana:

—Apiananiri makatxakano nota kateia āki. Ikinika ikara hīsāpiretariko Txiako, apanakini aītariakori pakini —itxa.

Iuasaaki isipe. Ātiātaā isa.

¹⁸Katimatinīkata sotatoakori kateia nīkatakani tsorīkaāta:

—Īteri iua Petro? Kanatokopa itxa Petro pokīkini? —itxana.

Initapiimarina Petro. ¹⁹Ininiā Erotxi paniātana initiko, txamari lapokarina. Erotxi pimaāna sotatoakori Petro nīkatakani, Petro sinimoni imarotinina īkapani, txamari ninoa limarotari Petro sinimoni. Ininiā eereka ipaniātari ninoa sotatoakori okiko Petro mitekini xika.

Ikara atoko inaāka atoko Erotxi sipeka. Xotéia tōpa ipotorika. Sesaréia sitatxitimoni isa.

Erotxi Ipinini Pirena

²⁰Erotxi omanatana Txiro sitatxiti auakani, Sitoō sitatxiti auakani pakini. Ninoa nirekari iua omanatinina xipokini, kotxi ninoa apakapari nipokori Erotxi tixinekiri. Ininiā ninoa sākirauata Parásito inakorikata. Iua Parásito nīkatari Erotxi aapoko, itii pakini. Paimatireri iua. Ninoa sākirauatakasaaki iuakata, iua auikari ninoa sākire. Eereka Erotximoni isana neenamtxi xipokini īkapani.

²¹Erotxi ketotari ikinimane kākiti imisākiretini īkapani. Iketo ōti apokasaaki ieretakari imāka ereri inakari, auītetxi māka. Eereka iitopāka auītetxi itopanere nopini. Iuaā iua misākiretana kākiti.

²²Ininiā kākiti txari:

—Teosora sākirauanāta. Na kākītini —itxana.

²³Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri okari Erotxi, kotxi iua auiritari kākiti iteasonetiniri iua. Ininiã tsomi sotakiperi nika txari iito. Ikara atoko inikoã ipipe.

²⁴Iuasaaki Teoso sākire iaripireta. Ininiã itomaneri kākiti auikari Teoso sākire.

²⁵Panapee, Paoro pakini parīka Xerosareẽ sitatxitiã xipokaãka atoko, ãtxiokia sitatxitimoni kanapiriã itxana. Anikarina Xoão Marko ninoakata.

Panapee, Saoro Pakini Mereĩko

13 ¹Xesosi sākire auĩãkani sauaki ãtxiokia sitatxitiã aua Teoso sākire sãpiretakani, Teoso sākire oerekakani pakini. Aua Panapee. Aua Simão “Pomamari.” Aua Arósio Sirenikiri. Aua Manaeẽ. Auĩtetxi Erotxi inakori xapitipanika inakasaaki, iua Manaeẽ xapitipanika inakasaaki, imakananitaãka Erotxikata. Apaka Saoro aua ãtxiokia sitatxitiã. ²Ãti õti Xesosi sākire auĩãkani iuaãtaã takanapari inipokotinina Apiananiri imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki Erekar Matamatakoti txana ninoa:

—Himakatxakana Panapee, Saoro pakini parĩkatxi ikaminina nota ĩkapani —itxa Erekar Matamatakoti.

³Ininiã ninoa takanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. Iposo atoko itakarina iuakona Panapee, Saoro pakini nopini. Iokanatana ninoa Erekar Matamatakoti paniãtakiti ikaminina ĩkapani.

Xipri Pokomiriĩti Pirena

⁴Erekar Matamatakoti iokanatana Panapee, Saoro pakini, ininiã ninoa sari Sereósia sitatxitimoni. Iuaã ninoa iereẽtaua maporo āki. Isana Xipri pokomiriĩtimoni. ⁵Saramina sitatxitiã apokasaakina, isãpiretarina Teoso sākire aiko āki Xoteo apotiitiniãtaãua. Xoão Marko inakori moianatana ninoa iuasaaki.

⁶Xipri pokomiriĩti ĩpirixititana. Paposi sitatxitimoni isana. Iuaã itaõkitarina kiki Xoteo. Miĩti itxaua. Iuãka Paxesosi. Āti iuãka Erimasi.

—Teoso sākire sãpiretakaritarano nota —itxa iua.

Txamari na atão isãkire. ⁷Iua moianatari Xipri auakani auĩte Séxio Paoro inakori. Paimatireri iua Séxio Paoro. Iua akiritana Panapee, Saoro pakini iuamoni Teoso sākire ikenakotini ĩkapani. ⁸Txamari Erimasi !inirekana ninoa. !inirekar Séxio Paoro auikiniri atão Teoso sākire.

⁹Iuasaaki Erekarí Matamatakoti iteene sikaimaroretari Saoro (ãti iuãka Paoro,) ininiã iteene atamatari iua mĩiti. ¹⁰Itxari iua:

—Pite Satanasi ãkiri pitxaua. Pite atão kamakari mokaiakari pitxaua. Pite kamari ikini sereti maerekati. Ikara atoko ininiã, pimisirienetari kãkiti. Atão inakari Apiananiri sãkire pite nirekari pimamakini. ¹¹Ikara pimaerekani xika Teoso misiritaiko pite uatxa. Mõsiãretí pitxauako. Kona patamatapaniri atokatxi mapaõti.

Iuasaakipeka katxiãri atoko inakari, ipiã apaka apoka Erimasimoni. Ininiã iua nitari ãti anikakiri ãkapani. ¹²Séxio Paoro atamatakasaakiri Erimasi misiritiko, iua auikari Teoso sãkire. Itsoriãkaãta:

—Peerekari Paoro oerekakiti sãkiretxiti Apiananiri pirena isãpiretakiti —itxa.

Ãtxiokia Sitatxiti Pisítxia Tixini

¹³Iposo atoko Paoro imoianariakorikata iereẽtaua maporo ãki. Paposi itakanapana. Pexi sitatxitimoni, Pãpíria tixini isana. Pexi sitatxiti auakasaakina, Xoão Marko takanapana ninoa, Xerosareẽmoni ikanapiriini ãkapani. ¹⁴Eereka iuaĩkana maporo ãki iereẽtaua. Isana Ãtxiokia sitatxitimoni, Pisítxia tixinimoni. Ãtxiokia sitatxiti auakasaakina tomatiko õtisaaki ãroãna aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã iitopãkana. ¹⁵Teoso paniãtakiti aãtsopateẽ, Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti aãtsopateẽ pakini atatsopataãka atoko auĩtetxiakori iuaãtaã auakani txana ninoa:

—Aĩtariakori, ate nirekari hĩsãkirauatini, hĩsãkire auiniã, naia kãkiti hĩsikataparaxiniretini ãkapani —itxana.

¹⁶Ininiã Paoro õkitikaua. Õkatari iuako ninoa sãkirauatini iotokakinina ãkapani. Ininiã itxa:

—Nitariakori Isaeo auakanii, apaka hĩte Xoteo minakanua Teoso paniãtakiti kamakanii, hĩkenakotariko nisãkire. ¹⁷Isaeo auakani Teosone mereẽna aãtokiriakorini Exito tixini auakasaakina, ãti uãkakata auakasaakina. Itxĩkitakana ninoa itomane ininina. Iuasaaki Exito auakani misiritana. Ininiã eereka Teoso makatxakana iposotiireẽ, ininiã itakanaparina Exito tixini.

¹⁸—Eereka, koarẽta ano Teoso mĩteenekana ninoa ãparaã makipakaniãtaã, kotxi ikamapikarina maerekati iuaã. ¹⁹Eereka ixipokana setxi pakini ãti uãka Kanaã tixini auakani. Eereka isikari iua itixi ninoamoni ãtipirika iuaã auinina ãkapani. ²⁰Eereka Teoso sikana kõtãkikarerini Isaeo auakani auĩteakori tĩkane. ãti kõtãkikarerini

aua. Eereka iua ipina. Eereka átipekana kōtākikareri aua. Eereka iua ipina. Itxaāpotana koatrosētosi sīkoēta anokanani. Imapotōkire, Samoeo inakori Teoso sākire sāpiretakari ninoa otākikakari itxaua.

²¹—Eereka ninoa nirekari auītetxi apiatakari ninoa auīte ininiua ĩkapani. Ininiā Teoso sikana ninoa Saoo inakori, Kixi ākiri. Iua atokiri kitxakapirīka Pēxamiī inakori. Iua Saoo ninoa auīte apiatakari koarēta anokanani. ²²Eereka Teoso makatxakari Saoo. Itxīkitakari Tavii ninoa auīte apiatakari ininiua. Teoso sāpiretari Tavii pirena: “Kākiti Tavii Xesee ākiri atoko inakari ninireka, kotxi iua kamari ikinika ninireēkiti,” itxa Teoso.

²³—Teoso sikaenetari āti, Tavii apika mekani Isaeo auakanimoni. Isaeo auakani maerekani makatxaākari itxauako. Iua Xesosikara. Iua kākiti maerekani makatxaākari txaua. ²⁴Xesosi parīka ipotorikini apisapanika, Xoão sāpiretari ikinimane Isaeokini imaerekanina itakanapinina, eereka ipatxisataākana. ²⁵Xoão parīka ixipokasaaki, ipimaāna ninoa: “Kipa hīuākatatano nota? Nota kona iua hiātapakitini. Iuaritika iua ina nota tikini. Nota poiāori, ininiā !apakata iua takote napokini ikiti mata nimaktxakini ĩkapani, kotxi iua Apiananiri,” itxa Xoão.

²⁶Paoro sākirauatapanika:

—Nitariakori, Apraão apika mekaniriakorii, apaka hīte Xoteo minakaniua Teoso paniātakiti kamakanii, hīkenakota. Hītemonikari Teoso iokanatarari iokanapirena kākiti maerekani makatxakiko pirena. ²⁷Xerosareē auakani, ninoa auīteakori pakini kona imarotari Xesosi Teoso ākiri ininiua. Ninoa atatsopatarari Teoso sākire sāpiretakani sākire ikini tomatiko ōti, iuaritika !imarotarina ninoa sākire. ²⁸Ninoa kona apokari ixika Xesosi okiko ĩkapani, iuaritika ipaniātari Pirato okiniri. ²⁹Ninoa kamari Xesosimoni ikinipoko mitxi Teoso sākire iōkatsopatakori iaōka. Iposo atoko imaktxakarina iua aamina ĩpiriāmitakariā. Ikata itxarina kai iriko āki. ³⁰Iuaritika Teoso ōkitikari iua ipīkitximonipeka auakaripeka. ³¹Ōkitikaāka atoko, ito ōti kākiti atamatari iua. Kariréiakini, iuakata Xerosareēmoni sikani aōkitari iua. Ininiā Xesosi iuaīkana auini pirena sāpiretakani itxauana ninoa Xesosi aōkitakani. Isāpiretarina apanakini Isaeo auakani.

³²—Ininiā uatxa ate sāpiretari Teoso iokanapirena erekari hītemoni. Ikara sākiretxiti Teoso kamaenetakiti aātokiriakorinimoni kitxakapirīka. ³³Īkorasaaki Teoso kamapekari ikara ikamaenetakiti ate ĩkapani, ninoani apika mekaniriakori

ĭkapani, kotxi iua ōkitikari Xesosi ipĭkasaaki, iuaĭkana auāki inini ĭkapani. Kitxakapirĭka Teoso sākire iōkatsopatakori Xikari ipiātaā sāpiretari Xesosi ōkitikiniua ōti, kotxi itxari:

Pite namarite. Ia ōti noerekari kākiti pite iri nininiua nota.

³⁴—Kitxakapirĭka Teoso sāpiretapekari iua ōkitikiniiri Xesosi ipĭkasaaki, iuaĭkana imapinakani tĭkane, kotxi isākire iōkatsopatakori txari:

Nikamaenetakiti Taviimoni pitemonikara nikama. Ikara erekari nikamapitikako pitemoni.

³⁵Teoso sākire iōkatsopatakori Xikari tesiseisiātaā txari:

Teoso kona auiritari Erekarī Kamakari ĭto paiakini.

³⁶—Kitxakapirĭka Tavii auakasaaki, ikamari Teoso nireēkiti, kotxi inirimane auĭte itxaua. Eereka ipĭpe. Ikatapeēka. Inirimanekata ikatapeēka, ininiā ĭto paiaka. ³⁷Xesosipekana, Teoso ōkitikari iua. Iua ĭto kona paiaka. ³⁸Ininiākara nitariakori himarotariko ia. ³⁹Xesosi sākire auĭākani maerekani makatxakaāka. Erekarini ninoa. Moisesi paniātakiti kamiko kona makatxakari kākiti maerekani. ⁴⁰Erepaniko. Kitxakapirĭka Teoso sākire sāpiretakani sākire iaōka atxiĭti apoka hĭtemoni, kotxi ⁴¹ia atoko itxana:

Hĭkenakota, hĭte Teoso sākire napetakanii. Hātamariko nĭposotiire, iuaritika hĭpinako, kotxi !hāuikari nĭparĭka hĭte sauaki. Āti sāpiretiniāri nĭparĭka, iuaritika !hāuikari.

Ikara atoko itxa Paoro sākire ninoamoni.

⁴²Xoteoakori pokĭkasaaki Xoteo apotiitiniua aapokotxiti, iuasaaki Xoteo minakanĭua aiatana Paoro, Panapee pakini iuaĭkana tomatiko ōti ĭkari Teoso sākire isāpiretinina ĭkapani. ⁴³Kākiti apotiitakanĭua potorika atoko, itomaneri Xoteo, Xoteo minakanĭua Teoso sākire auĭākani pakini sari Paoro, Panapee pakĭnikata. Paoro, Panapee pakini misākiretana ninoa. Ōtākikana ninoa, ikiniōtika atāo ikaminina, kotxi Teoso iteene tĭretana ninoa.

⁴⁴Ininiā āti tomatiko ōtisaaki ikinimane iua sitatxiti auakani apoka Apiananiri sākire ikenakotinina ĭkapani. ⁴⁵Xoteoakori atapari itomaneri kākiti apokaāpotini Paoro, Panapee pakini sāpiretakiti ikenakotinina ĭkapani. Ininiākara ninoa xĭkotana Paoro, Panapee pakini. Imisākirepiretana ninoa:

—Na atāo Paoro sākire. !Apakata isākire —itxanātana.

⁴⁶Iuasaaki Paoro, Panapee pakini itaparaxinireritikana isākirauatana.

—Ate sãpiretari Teoso sãkire hĩte Xoteoakorimoni merepitipanika. Ikara atão. Txamari hĩte !inirekari. Hĩte atxiĩti !inirekari atipirika auãki hinini? Ikara atoko ininiã, ate sariko Xoteo minakonimoni, ⁴⁷kotxi Apiananiri paniãtaua ate ia atoko:

Tirikapi atoko inakari hĩtxauako Xoteo minakaniua ĩkapani nisãkire atão ninoa imarotini ĩkapani, ninoa maerekani nimakatzakini ĩkapani, ikini itixiti auakani ikara imarotini ĩkapani,

—itxa Paoro.

⁴⁸Xoteo minakaniua kenakotakasaakiri ikara Paoro sãkire, ipoxokoniuatana. Ininiã ninoa:

—Peerekari Apiananiri sãkire —itxanãtana.

Teoso mereẽri kãkiti atipirika iuakata auini ĩkapani, ininiã iuasaaki kãkiti kenakotakasaakiri Paoro sãkire, ninoa Teoso mereẽkini auikari iua sãkire.

⁴⁹Iuasaaki Teoso sãkire iaripireta ikinipoko iua tixini. ⁵⁰Txamari Xoteoakori !apokaerekatari Xoteo minakaniua auikiniri Xesosi sãkire. Ininiã isãpiretarina aãpirena sitoakoro apiatakani Teoso paxitakanimoni, sitatxi auakani auĩteakorimoni pakini. Ininiã ikara xika ninoa omanatana Paoro, Panapee pakini. Ininiã iokanatana atĩataã isinina. ⁵¹Ininiã Paoro, Panapee pakini takanapari iuaã. Itakanaparina kipatxi ikiti mataã auakari apaka, kotxi kona ninoa nirekaikari Teoso sãkire. Ininiã isana Ikônio sitatxitimoni. ⁵²Atxiokia sitatxiti auakani Xesosi sãkire auĩãkani poxokoniuata. Iteene ikamarina Erekaru Matamatakoti nireẽkiti.

Ikônio Pirena

14 ¹Paoro, Panapee pakini auakasaaki Ikônio sitatxitiã, isana aiko Xoteo apotiĩtiniãtaãua. Isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni, ininiã kaiãopokori Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini auikapiretari Teoso sãkire. ²Txamari apanakini Xoteoakori Teoso sãkire mauĩãkani kamaomanãkaretana Xoteo minakaniua. Ininiã ninoa omanatana Teoso sãkire auĩãkani. ³Xesosi iokanatakini Paoro, Panapee pakini okanani auana Ikônio sitatxiti. Ninoa sãpiretari Apiananiri pirena itaparaxinireritikana. Isãpiretarina Apiananiri sikiniri ikinipoko erekari maerekanimoni. Apiananiri oerekari isãkirena atão inini, kotxi isikaposotiiretana ninoa, posotiiretxi, kãkiti mimarotakiniti pakini ikaminina. ⁴Kãkiti sitatxi auakani

omanatakakana. Apanakini auikari Xoteoakori sãkire. Apanakini auikari Xesosi iokanatakini sãkire.

⁵Ininiã Xoteo minakaniua, Xoteoakori pakini, ninoa auĩteakorikata imisãkiretakakaua Xesosi iokanatakini imisiritinina ĩkapani, kai soroã ikiporonakinina ĩkapani. ⁶Paoro, Panapee pakini kenakotakasaakiri ikiporonakikona pirena, imitekana. Arisitara sitatxitimoni, Tepi sitatxitimoni, Arikaõnia tixini isana. ⁷Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari kãkitimoni.

Arisitara Pirena

⁸Arisitara sitatxiti aua kiki petokakititakari iuasaaki. Matĩpokotakati. Iponaniãkasaaki, ipetokakititapeka.

⁹Ikenakotakasaakiri Paoro sãkire, Paoro atamatari iua. Iuasaaki Paoro imarotari iua kiki aukapiretiniri Xesosi sãkire erekape inini ĩkapani. Ininiã iteene atamatari iua. ¹⁰Itaparasãkireritika Paoro txari iua:

—Põkitikaua. Pitima —itxari.

Ininiã iuasaakipeka õkitikaua, tĩpokota itxa. ¹¹Iuasaaki kãkiti itikari Paoro kamakiti. Ininiã ninoa akirikata isãkireẽna, Arikaõnia tixini auakani sãkireẽ:

—Teosoakori apoka atemoni. Kikiakori atoko itxana ninoa.

¹²Ninoa takauãkatari Panapee, Xõpite ininiua. Itakauãkatari Paoro Mekório ininiua, kotxi apiata isãkirauata. Panapee poiãoka isãkirauata. Xõpite, Mekório pakini teosoakori kamakoni uãka.

¹³Sitatxi ĩronakikoãtaã takote aua Xõpite misãkiretiko aikoti. Xõpite misãkiretakani auĩte iuasaaki minari kema auĩteakori, aãui kaiãori pakini sitatxi ĩronakikoãtaãmoni. Iuaã iua apanakini kãkitikata nirekari kema auĩte okinina Paoro, Panapee pakini ĩkapani, iteosone ĩkapani okinirina atokotxikana. ¹⁴Panapee, Paoro pakini imarotakasaakiri ikamakitina tĩkane, imatsorakitarina ninoaka mãka, kotxi Teoso !itxauana.

Ninoa kãkiti itomanerimoni imitekana. Itaparasãkireritikana itxana:

¹⁵—Kãkiti, kinirepa ĩkora atoko hĩtxa? Hĩte kikiãkini atokokanera atxa ate. Ate uai apoka teoso kãkiti kamakiti hĩtakanapini ĩkapani, atão Teoso himarotini ĩkapani, kotxi atão Teoso auapininiika inakari itxaua. Iua kamari iaxiti, iaxiti auakani, itixi, itixi auakani, potxoari uiniti, potxoari uiniti ãki auakani pakini. ¹⁶Kitxakapirĩka Teoso auiritana ikinipoko kãkiti inirekaãkitina ikaminina. ¹⁷Iua Teoso

ininiua sãpiretakari kaiãopokori auapika, kotxi erekari Teoso sikakiti kãkitimoni oerekari iua Teoso ininiua. Teoso sikari ãparaã iaxitikiri kãkitimoni. Iua ãparaã oerekari iua Teoso ininiua. Takari kikiu auakari iua sikakiti erekari apaka oerekari kãkiti iua Teoso ininiua. Teoso sikari nipokori ikini sereti kãkitimoni. Ikara oerekari iua Teoso ininiua. Iua sikapoxokonitari aãkixinire. Ikara apaka oerekari iua Teoso ininiua.

¹⁸Ikara atoko itxana Paoro, Panapee pakini, iuaritika kãkiti nirekapanikari okiniri kema auite Paoro, Panapee pakini ikapani. Itapararitika Paoro, Panapee pinitana ninoa, ininiã likamarina. ¹⁹Eereka Xoteoakori Átxiokia sitatxitikini, Ikônio sitatxitikini pakini apoka Arisitara sitatxitimoni. Ninoa kãkiti misãkiretana Arisitara auakani. Imisãkirepiretana Paoro, Panapee pakini, ininiã Arisitara auakani auikari ninoa sãkire. Ininiã ikiporonakarina Paoro kai soroã. Eereka ikosekaïtotarina iua sitatxi mapotökire. Ninoa uãkatari iua ipipe. ²⁰Iuaritika Xesosi sãkire auiãkani apotiitakasaakia iuakata, Paoro õkitikaua. Sitatximoni kanapiriã itxa. Katimatinĩkata Paoro, Panapeekata sari Tepi sitatxitimoni.

Ikanapiriãna Átxiokiamoni,

Síria Tixiniã

²¹Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso iokanapirena erekari Tepi sitatxiti auakanimoni. Ninoa oerekari kaiãopokori kãkiti. Eereka Arisitara, Ikônio, Átxiokia pakini sitatxitimoni ikanapiriãna.

²²Iuaã oerekana kãkiti Teoso sãkire iteene imarotininina ikapani. Ôtãkikana ninoa Teoso sãkire iaõka ãtipirika ikaminina. Ia atoko Paoro, Panapee pakini oerekana ninoa: “Teoso aãuïtetakasaaki, amisiritiko kaiãopokori amiteenekako.”

²³Ikinipoko Xesosi sãkire auiãkani apotiitiniãtaãua Paoro, Panapee pakini mereẽna ninoa ôtãkikakani. Ninoa kõtãkikarerini iteene auikari Apiananiri sãkire. Paoro, Panapee pakini misãkiretari Teoso ninoa ikapani. Nipokori itakanapa Teosokata isãkirauatini ikapani iuasaaki.

²⁴Eereka isipekana. Ipirixititarina Pisíxia tixini. Eereka Pãpíria tixinimoni isana. ²⁵Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari Pexi sitatxiti auakanimoni. Eereka isana Atária tixinimoni. ²⁶Iuaã iereëtaua maporo ãki Átxiokia sitatxitimoni isinina ikapani. Iuaã Átxiokia sitatxitiã mitxipeka ninoa iokanataãka Teoso parĩka ikaminina ikapani. Iuaãtaã Xesosi sãkire auiãkani misãkiretari Teoso

ninoa ĩkapani, Teoso iteene nĩkatinina ĩkapani. Ikara parĩkatxi iposope ninoa kamini.

²⁷ Átxiokia sitatxiti apokasaakina, Xesosi sãkire auiãkani imakinika apotiitaua ninoakata. Ininiã Paoro, Panapee pakini sãpiretari ikinika Teoso kamakiti. Isãpiretarina Teoso auiritinina Xoteo minakaniua apaka auikiniri Xesosi sãkire. ²⁸ Paoro, Panapee pakini auapokota iuaã Átxiokia sitatxitiã Xesosi sãkire auiãkanikata.

Teoso Takaõtxikare Pirena

15 ¹ Átikaka kikiakori Xotéia tõpakini apoka Átxiokia sitatxitimoni. Ninoa oerekana Xesosi sãkire auiãkani: —Moisesini paniãtaua Teoso takaõtxikare aĩtoã atakini. Txamari hĩte !hĩtakari, ininiã Teoso !imakatxakari himaerekani —itxana ninoa.

² Paoro, Panapee pakini txana ninoa:

—Na atão hĩte sãkire. Teoso takaõtxikare ninoa ĩtoã !auari, iuaritika Teoso makatxakapekari ninoa maerekani —itxana.

Ininiã itaparakienatakauana ikara sãkiretxiti xika, ininiã ninoa mereẽna Paoro, Panapee, átikaka Xesosi sãkire auiãkani Átxiokia auakani apaka Xerosareẽmoni isinina ĩkapani.

—Iuaã hĩsãpiretariko ikara sãkiretxiti Xesosi iokanatakinimoni, kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa sãpiretaua atão —itxana.

³ Iusaaki Xesosi sãkire auiãkani takapiretanapana ninoa, ininiã Paoro, Panapee, apanakini pakini potorika. Ninoa ĩpirixititakasaakiri Penísia tixini, Samaria tõpa pakini, Paoro sãpiretana ikinimanemoni:

—Xoteo minakaniua takanapapekari imaerekani. Inirekarina Teoso paniãtakitinoka ikaminina.

Ininiã Xesosi sãkire auiãkani poxokoniuata ikara pirena ikenakotakasaakina.

⁴ Eereka Paoro apanakinikata apoka Xerosareẽmoni. Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori, apanakini Xesosi sãkire auiãkani pakini apakapana ninoa. Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso kamakiti Xoteo minakonimoni. ⁵ Iusaakipeka átikaka pariseoakori, Xesosi sãkire auiãkani, apakapapiretana:

—Ninoa Xoteo minakaniua apakapapitkariko Teoso takaõtxikare. Ninoa kamapitkariko Moisesini paniãtakiti. Hĩsãpiretanako —itxana.

Xesosi Iokanatakini Kiomãtxiakorikata

6Ininiã ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakorikata apotiitaua, Xoteo minakanuia ãtoã Teoso takaõtxikare takiko pirena isãkiretinina ãkapani. 7Ninoa iteene sãkirauataka atoko, iua Petro õkitikaua, misãkireta itxana ninoa:

—Nitariakori hãte imarotari Teoso mereẽno nota. Hãte sauaki uatxakapokoikani iua mereẽno nota, iua iokanapirena erekari nisãpiretini ãkapani Xoteo minakonimoni, ikenakotinina ãkapani, auikinirina ãkapani. 8Teoso imarotari kãkiti ãkixinire sãkire. Iua sikari Erekaru Matamatakoti Xoteo minakonimoni. Ininiãkara aimarotari Teoso apakapari Xoteo minakanuia, kotxi isikari Erekaru Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini atokotxikana. 9Amaerekani ate ãkixinireẽ Teoso makatxakini atokokanera, Teoso makatxakari imaerekanina ãkixinireẽna, kotxi ninoa auikari Xesosi sãkire. 10Hãte txãkitakari Teoso omanãkarauatini. !Erekaru hãkamakiti. Hãte nirekaru Xesosi sãkire auãkani kaminiri ikinika Moisesi paniãtakiti, txamari akiomaneakorini kitxakapirãka !iposotari ikaminirina Moisesi paniãtakiti. Ate apaka !aposotari. 11Moisesini paniãtakiti kamiko !imakatxakari kãkiti maerekani. Amaerekani makatxakaãka, kotxi Xesosi Apiananiri iteene tiretaua ate, ininiã auãkari isãkire. Ikara atokokana Xoteo minakanuia maerekani makatxakaãka apaka —itxa Petro.

12Panapee, Paoro pakini sãpiretana ninoa Teoso kamakiti Xoteo minakonikata auakasaakina, Teoso kamakiti kãkiti maposotakinini, posotiiretxi. Ikara isãpiretakasaakina, ikinimane iuaã apotiitakanuia tsorãkaãnãta. Masãkireninoka itxana. 13Panapee, Paoro pakini sãkirauataka atoko, Txiaiko txari:

—Nitariakori hãkenakotari nota sãkire. 14Simão Petro uatxananira isãpiretaua Teoso tiretinina Xoteo minakanuia, kotxi ninoa sauaki imereẽna kãkiti inakitiakori ãkapani. 15Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirãkarini iõkatsopatapekari ikara atoko inakari sãkiretxiti. Ninoa iõkatsopatapekari:

16 Apiananiri txari: “Ereka nikanapiriã. Noerekai nisãpirena amaneri, notamoni hãpokini ãkapani. Hãuãte Taviini auakasaaki, pamimari hãpokini notamoni. Ikara atoko inakari uatxa xipope, aapokotxi irikakari xipokakari atoko itxa. Aapokotxi amaneri atoko nikamako, ininiã apakatapitika kãkiti apokini notamoni.

17 Ininiã ikini uākati nitanoko nota. Xoteo minakaniua nota akiritakini ninakitiakori nitanoko nota.”

18 Ikara atoko itxa Apiananiri kitxakapirīka kākiti imarotini ĩkapani, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

19—Ininiã notamoni, !erekari apaniātinina ninoa Xoteo minakaniua, Teoso sākire auīākani, ate kiomaneakorini paniātakiti ikaminina. Ikara atoko inakari pamimari. 20Maōtākikana ninoa. Maiōkatsopata ninoamoni: “!Hinikapiri nipokori teoso kamakorimoni siākori. Hītanoro minakotokatika !hīsirīkape. Hītaniri minakotikatika hīsirīkape. !Hinikapiri nipokori manotsaātakori xini. Arēkatxi !hiātape, !hinikape.” Ikaranokara maiōkatsopata ninoamoni. 21Ikaranoka aiōkatsopata, kotxi apikomoni Moisesini paniātakiti atatsopataāka aiko āki Xoteoakori apotiitiniātaāua ikini ōti tomatiko ōtisaaki. Moisesini sākire sāpiretaāka ātipirika ikininape sitatxiti, ninoa iteene imarotini ĩkapani —itxa Txiako ninoamoni.

Iokanatsopatakitina Xoteo Minakonimoni

22Ninoa Xesosi iokanatakini, kiomātxiakori apaka, ikinimane Xesosi sākire auīākani apaka, ninoa apokaerekatari ātikaka kiki imereinina Ātxiokia sitatxitimoni Paoro, Panapee pakinikata isinina ĩkapani. Ninoa mereēri Xotasi inakori, Síراسi inakori pakini. Iua Xotasi uāka Pasapasi inaāka. Xesosi sākire auīākani iteene paxitana ninoa ipi. 23Xesosi iokanatakini, apanakini pakini iokanatarari aātsopa iōkatsopatakitina Xotasi, Síراسi pakini anikiniri. Ia atoko itxa iua iōkatsopari:

Ate hītariakori, Xesosi iokanatakini, kiomātxiakori apaka, aiokanatsopata hīte aītariakorimoni Xoteo minakonimoni, Ātxiokia sitatxiti auakanimoni, Síراسi tixini auakanimoni, Sirísias tixini auakani pakinimoni aiokanatsopata. Ereēkai hīte. 24Ate kenakoenetari Xesosi sākire auīākani uai auakani sari hītemoni. Ninoa txai hīte: “Hītakariko Teoso takaōtxikare hītoā. Hīkamariko Moisesini paniātakiti. Ikara himakamakanisaaki, Teoso !imakatxakapaniri himaerekani.” Ikara atokora itxaina hīte. Ininiã hīte kamaxirexinirenoka hītxa. Uatxa kona hīte imarotari atāo hīkamini. Kona ateni paniātana ninoa ikara atoko inakari isāpiretiniina hīte. 25Ininiākara ate apotiitaua. Akinika ate apokaerekatari kikiakori amereēkini hītemoni aiokanatini Panapee, Paoro pakinikata. Panapee, Paoro pakini ate tiretakini.

²⁶Ninoa kikiakori amereēkini sipeka monōkoriātaã Apiananiri Xesosi Kristo paniātakiti ikaminina ĩkapani.

²⁷Ate iokanatarı Xotasi, Sírası pakini ninoakata hĭtemoni. Hāpisatoõ ninoa sãpiretaiko ate iokanatsopatakititxikana.

²⁸Erekari Matamatakoti apokaerekatakiti sãkiretxiti, ate apokaerekatakiti sãkiretxiti apaka asãpiretai hĭte uatxa.

Paniātakori apia mimari !apaniātai hĭte. Ianokara apaniātakiti sãkiretxiti hĭkamako: ²⁹“!Hinikapiri nipokori teoso kamakorimoni sikakori. Arēkatxi !hiātape, !hinikape. !Hinikapiri nipokori manotsaātakori xini. !Hĭsirĭkape sitokata pĭtanoro minakotokatika. !Hĭsirĭkape kikikata pĭtaniri minakotikatika.” Iuanokara himakamakaniã, peerekari. Ereēpiko,

itxa ninoa iōkatsopatakiti.

³⁰Paoroma, Panapeema, Xotasima, Sírasima pakini iokanataãka Ātxiokia sitatxitimoni. Ninoa iuaã apokana. Apotiitana ikinimane Xesosi sãkire auĩãkani, ninoamoni sika itxarina iua iōkatsopari.

³¹Atatsopatakana atoko ipoxokoniuatana, kotxi erekapirenari ninoa iokanapirena. ³²Xotasi, Sírası pakini Teoso sãkire sãpiretakani itxauana. Ninoa iteene sãkirauata ninoa Xoteo minakaniua isikataparaxiniretinina ĩkapani. Ininiã ninoa Xoteo minakaniua apikomoni auikarina Xesosi sãkire. ³³Xotasi, Sírası pakini kaikota iuaãtaã mapaõti. Eereka Xesosi sãkire auĩãkani takanapapiretana, Xesosi iokanatakinimoni ikanapiriinina ĩkapani. —Hĭsipiniikaua erekaxinire hinini —itxana.

³⁴Iuaritika Sírası apokaerekatari iuaã ikaikotini. ³⁵Paoro, Panapee pakini kaikotapanika Ātxiokia sitatxiti. Ninoa apanakinikata oerekari Apiananiri sãkire iua sãkire auĩãkanimoni. Isãpiretarina iua sãkire isãkire mimarotakanimoni apaka.

Paoro, Panapee Pakini Iarikini

³⁶Eereka mapaõtipeka inapaka atoko, Paoro misãkiretari Panapee: —Makanapiriã ikininape aapokotxitimoni mitxi Apiananiri sãkire asãpiretinimoni. Mamotikaētana aĭtariakori atauako erekana atxiĩti —itxari Panapee.

³⁷Panapee nirekari Xoão Marko inakori anikini ninoakata. ³⁸Txamari Paoro !inirekari anikiniri iua.

—Pãpírĩa tixini aãuakasaaki, iua Xoão Marko asikaua. !Inirekaikari atekata iparĭkauatini —itxa.

³⁹Ikara xika itaparakienatakakauana. Eereka iarikana. Panapee anikari Xoão Marko. Maporo āki iereētauana Xipri inakori pokomiriītimoni isinina ĩkapani. ⁴⁰Paoro mereēri Sírsasi, iuakata isini ĩkapani. Iuaātaā Xesosi sākire auiākani misākiretari Teoso, Paoro, Sírsasi pakini ĩkapani, Teoso inĩkatinina ĩkapani. Eereka Paoro potorika Sírsasikata. ⁴¹Īpirixititarina Síria tixini, Sirísia tixini pakini. Aapokotxi apokasaakina, isāpiretari Xesosi sākire iuaātaā auakanimoni. Isikataparaxiniretana Xesosi sākire auiākani. Ininiā ninoa apia auikari Xesosi sākire.

Tximótxio Moianatana Paoro, Sírsasi Pakini

16 ¹Paoro sari Tepi sitatxiti. Eereka Arisitara sitatxiti isa. Iuaā aua kiki, Xesosi sākire auiākari, Tximótxio inakori. Inoro Xoteo otxaua. Oa apaka auikari Xesosi sākire. Iri kona Xoteoni. Āti uāka Kreko itxaua. ²Xesosi sākire auiākani, Arisitara auakani, Ikónio auakani apaka sākire: “Peerekari Tximótxio.” ³Paoro nirekari anikiniri Tximótxio iuakata imoianari ĩkapani. Ininiā iua takari Teoso takaōtxikare Tximótxio ĩtoā, kotxi Xoteoakori iuaātaā auakani imarotari Tximótxio iri Kreko ininiua. ⁴Paoro imoianariakorikata saāpota ikininape sitatxitimoni. Kākiti aapoko apokaāpotakasaakina, isāpiretarina ninoa Xesosi iokanatakini sākire, kiomātxiakori sākire pakini. Isāpiretarina ikinimane kākitimoni. Ninoa sākire aātsopaā iōkatsopatakori sākiretixiti isāpiretana ninoa. Paoro imoianariakorikata ōtākikana ninoa ikara isākirena auikinina ĩkapani. ⁵Ininiā ikiniōtika kākiti apiaāpotape auikiniri Xesosi sākire. Itomanepaka auikari Xesosi sākire.

Paoro Taponetari Masetónia Auakari

⁶Paoro imoianariakorikata ĩpirixitiāpotari Piríxia tixini, Karásia tixini pakini. Iuasaaki Erekar Matamatakoti !auiritana ninoa Xesosi sākire isāpiretinina Ásia tixiniā. ⁷Ninoa apokasaaki Mísia tixini takote, inirekamarina Pitxínia tixini isinina. Erekar Matamatakoti !auiritana isinina Pitxínia tixinimoni. ⁸Ininiā ninoa ĩpirixititari Mísia tixini. Apokana Tóatxi sitatxiti.

⁹Iua ĩkanōkati Paoro taponeuata. Itaponetari kiki Masetónia tixini auakari. Itimanāta. Amanaānātari:

—Uaimoni pina Masetónia tixini. Pimoianataua ate —itxari.

¹⁰Ininiā Paoro taponeuataka atoko, ate xinikari:

—Masapoka Masetónia tixinimoni, kotxi atãoka Apiananiri akiritaua ate Teoso iokanapirena erekari kãkiti ikiraãkinimoni asãpiretini ìkapani. Ininiã aiamata Masetóniamoni asini ìkapani.

Arítxia Auikari Xesosi Sãkire

¹¹Tóatxi ioporokote ate iereẽtaua maporo ãki. Asapitipo Samotirásia ipokomiriiti. Pokatimari õti ate sari Niápori sitatxiti.

¹²Iuaã apotorika. Asari Piriposi sitatxitimoni, Masetónia tixiniã. Masetónia tixiniã iua sitatxi mitari. Piriposi atoko inakari !auari. Iuaã auana kaiãopokori kãkiti Homa sitatxitikini. Ate napari mapaõti iuaã.

¹³Tomatiko õtisaaki sitatxi ìtinikata ate sari uini ìtinikata. Ate uãkatari uini ìtinikata Xoteoakori apotiitiniãua Teoso imisãkiretinina ìkapani. Ininiã ate apoka iuaã. Atãopitika ate uãkatakiti. Aãpokaro Xoteoakoro. Iuaã apotiitauana Teoso imisãkiretinina ìkapani, ininiã aĩtopãka, ninoakata asãkirauatini ìkapani. ¹⁴Sito Arítxia inakoro aua ninoa sitokata. Oa txĩta poporeri vẽtxitakaro otxaua oa. Txiatxira sitatxitikero oa. Teoso misãkiretakaro oa. Iuasaakipekara okenakotari asãkire. Iuasaaki Apiananiri iteene kamaimaroretaro oa Paoro sãpiretakiti, ininiã oa auikari isãpiretakiti. ¹⁵Ininiãkara oa, oaãpoko auakani apaka, patxisataãka. Eereka oa aiataua oaãpoko ãki akaikotini: —Masa naapoko, hĩkaikotini ìkapani. Hĩtemoni atão nauikiniãri Apiananiri sãkire, ininiã notakata hĩkaikota —otxa.

Ikara atoko oa aiataua oakata akaikotini, ininiãkara akaikota oaãpoko.

Paoro, Sírası Pakini

Kateia ãki Auini

¹⁶Ãti õti Teoso misãkiretiko aikotimoni asikasaaki, ataõkitaro ãtokoro iamotakoro. Maerekati matamatakoti auaĩtotaro oa. Iua maerekati matamatakoti imarotari kãkiti kamakiti apisapanika. Oa amotakani apakaparo ito txineiro oimarore ìki. ¹⁷Oa ãtokoro osapika Paoro tikini, ate tikini apaka. Oãkiritapika:

—Naia kikiakori Teoso nitiriakori. Apiananiri nitiriakori itxauana naia. Oerekauana amaerekani makatxakiko, Teosomoni asini ìkapani —otxaãpokata.

¹⁸Itanaõtika ikara atoko oãkirinãta. Ininiã Paoro maerekaxiniretinoka itxa oãkiritakiti xika. ãti õti isapotorika, paniãta itxari maerekati matamatakoti:

—Xesosi Kristo uãkaã nota paniãtai, pitakanapiniro aroa ãtokoro —itxa.

Iuasaakipeka maerekati matamatakoti takanaparo. ¹⁹Oa amotakani ikara imarotakasaaki, otsopa imapakapapekaniika oimarore ìki, ininiã imaïkarina Paoro, Sírsasi pakini. Ikosekaïtotana, anikana sitatxi apanïkaki auïtetxiakorimoni. ²⁰Iuaã apokana. Isãpiretarina Homanoakori:

—Naia kikiakori Xoteo itxauana. !Erekari ninoa oerekapiretakiti, ininiã sitatxi auakani omanãkarauata ninoa sãpiretakiti xika.

²¹Ate amakinika Homano atxaua. Aimarotapekari aãuiãkiti aãuïte paniãtakiti. Txamari naia oerekaua ipinimonipo inakari akamini ìkapani. Naia oerekaua ãti uãka auïãkiti sãkiretxiti. !Auiritaãka aãuikiniãri naia oerekapiretakiti. !Auiritaãka akaminiri —itxana.

²²Iuasaaki kãkitipokoni iuaã apotiitakaniu nirekari Paoro, Sírsasi pakini iãsokinina. Ninoa auïtetxiakori matsorakitari Paoro mãka, Sírsasi mãka apaka, imakatzakinina ìkapani. Ipaniãtarina apanakini aãpitsãã ixirokitatiko. ²³Ixirokitatapeëkana atoko, kateia ãki okaãkana Paoroni, Sírsasini pakini. Auïtetxiakori paniãtari iua kateia nïkatakari, inapokopiretiniri imasikakakoni tïkane. ²⁴Ininiãkara kateia nïkatakari okaraïtotana Paoro, Sírsasi pakini kateia irikoãkixiti. Ieretakari ninoa kiti isïkatatxi taopata kamapakotatakori ãki, imakatzakakanina ìkapani.

²⁵Ìkanõka Paoro, Sírsasi pakini misãkirenãtari Teoso. Ixikarauanãtana Teoso ìkapani. Apanakini kateia ãki auakani kenakonãtari. ²⁶Iuasaaki katimaritika itixi iakeëkata iteene. Kateia patapi apaka iakeëkata. Iuasaakipeka kateia tore takaka. Iïtxikikona metao kamakori, pirikeri ãki auakani ìtxikikona, karakitakata, katxaka itxa metao. ²⁷Iuasaaki kateia nïkatakari mereka. Iua atamatari kateia tore takakapeka, ininiã iuãkatari ikinimane kãkiti inïkatakini mitekapeka. Ninoa mitekaãkamako, iua auïte okamariko iua, iparïka imakamakani xika. Ininiã ikosekaro iouata mitaro iuaka iorotiniua ìkapani. ²⁸Okaaritakasaakiuua, Paoro akirikata:

—Kona pokapeua. Uaikareua ate amakinika —itxa.

²⁹Iua kateia nïkatakari amanaãri tirikapi. Katimaritika ïroã. Ipamaka Paoro, Sírsasi pakini apisatoõ. Ikikinanaãkata. ³⁰Eereka imipokïkana ninoa. Iua:

—Kiatokopa nikama, nimaerekani Teoso makatzakini ìkapani? —itxana ninoa.

³¹Ninoa:

—Pauikariko Apiananiri Xesosi sãkire, ininiãkara Teoso makatxakari pimaerekani, paapoko auakani maerekani apaka —itxari.

³²Eereka Paoro, Sírsasi pakini sãpiretari Apiananiri sãkire iuamoni, iua aapoko ãki auakanimoni apaka. ³³Iuasaaki imaropirĩkata kateia nĩkatakari arokari ninoa karo. Eereka iua imiakorikata, ãtanorokata patxisataãka. ³⁴Eereka anikana Paoro, Sírsasi pakini aapoko ãki. Isikakienatana. Iua imiakorikata, ãtanorokata poxokoniuaata, kotxi iuasaaki ninoa auikari Teoso sãkire.

³⁵Katimatinĩkata auĩtetxiakori iokanatana initiriakori kateiamoni, Paoro, Sírsasi pakini isikakini ĩkapani. Ninoa apokasaaki, itxana kateia nĩkatarimoni:

—Pauiritana Paoro, Sírsasi pakini isinina.

³⁶Ininiã iua kateia nĩkatakari sãpiretari Paoro:

—Niauĩteakori iokanapireta notamoni hĩte nisikakini ĩkapani. Ininiãkara hĩsipiniikaua erekaxinirepeka hinini —itxana.

³⁷Txamari Paoro txari auĩtetxiakori nitiriakorimoni:

—Ari, Homanoakorikareua ate, iuaritika auĩtetxiakori Homanoakori iaritataua ate ikinimane apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa iaritataua ate. !Akamari maerekati. Eereka kateia ãki ninoa okaua ateni. Uatxa ninoa nirekari iokanatiniaua ate ikinimane mimarotakinitipanika. Konapitini. Ninoapitikarako inari uai. Ninoa makatxakaua ate uai —itxa Paoro ninoamoni.

³⁸Ninoa kikiakori kanapiriã iauĩteakorimoni. Isãpiretarina Paoro iokanapirena. Ninoa auĩteakori imaropiretakasaakiri Paoro, Sírsasi pakini Homano ininiuana, ninoa pĩkarauata, kotxi ninoa maxikatiĩka misiritana Paoro, Sírsasi pakini. ³⁹Ininiãkara ninoa sari Paoromoni, Sírsasi pakinimoni. Ninoa:

—Ate !imarotari hĩte Homano hininiuua. Aimarotaãkamariko !amisiritamaiko —itxana.

Eereka ninoa auĩtetxiakori mipokĩkana Paoro, Sírsasi pakini.

—Sitatxi hĩtakanapako —itxana.

⁴⁰Ininiã Paoro, Sírsasi pakini takanapari kateia. Arĩtxia inakoro aapokomoni isana. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auĩãkani. Paoro, Sírsasi pakini sikataparaxiniretana ninoa. Eereka isipekana, iua sitatxiti itakanapinina.

Tesarónika Sitatxiti Pirena

17 ¹Paoro, Sírsasi pakini napari Ápípori sitatxiti. Apikomoni inaparina Aporónia sitatxiti. Eereka apokana Tesarónika sitatxiti. Iuaã aua aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. ²Paoro itotapekari Xoteo apotiitiniãtaãua aikotimoni isini. Ininiãkara iua sari iuaã. Ipi äti pakini öti tomatiko öti, isari iuamoni. Iuusaaki Teoso säkire iökatsopatakori isäpireta kãkitimoni iuaãtaã auakanimoni. Ninoa pimarauata, ininiã iua säpirenauata. ³Ininiã Paoro txari:

—Teoso säkire iökatsopatakori oerekaua ate: Teoso mereëkiti misiritaãkapitikako, okaãkapitikako. Eereka ökitikapitikauako, iuaïkana auãki inini ïkapani. Ia Xesosi hïtemoni uatxa nisäpirenãtakiti Teoso mereëkitipitikara iua —Paoro txana ninoa.

⁴Ätikaka Xoteoakori auikari Paoro säkire, ininiã Paoro, Sírsasi pakini moianariakori itxapekauana. Kaiãopokori Akaia tixini auakani Teoso säkire auiãkani, auikari Paoro säkire apaka. Kaiãopokoro sitoakoro, auïtetxiakori ïtanoroakoro, auikari Paoro säkire apaka.

⁵Xoteoakori, Paoro säkire mauïakani, xikotari Paoro. Ininiã ninoa apotiitana kãkiti kaneenamarini, maparïkauatakani ahoaãtaã auakani. Apotiitana kãkitipokoni. Ininiã ninoa akiripoakata, imiteëkatana. Ikinimane sitatxi auakani kenakotari. Neenamtxi atoko itxakatana. Imitekana Xasão inakori aapokomoni. ïroãkatana itapararitikana, Paoro, Sírsasi pakini initinina. Inirekarina imipokïkinirina ninoa kãkiti apotiitakanimoni apisatoõ. ⁶Txamari Paoro, Sírsasi pakini lauari iuaã. Ininiã ikosekaïtotarina Xasão. Apanakini Xesosi säkire auiãkani apaka ikosekaïtotana. Iauïteakorimoni anikana. Isäpiretarina iauïteakorimoni:

—Paoro, Sírsasi pakini kamari maerekati. Ikini itixiti ikamarina maerekati. Ininiã ninoa uai ate sitatxineëpekarana uatxa. ⁷Ia Xasão apakapana ninoa. Iua aapoko ikaikotana ninoa. ïkamarina aãuïte Sesa inakori paniãtakiti, kotxi ninoa oerekari kãkiti äti auïtetxi ininiãua, Xesosi inakori —ïtxana iauïteakorimoni.

⁸Ikara säkiretxiti ikenakotakasaakina, kãkiti apotiitakanigua akiripoakata. Auïtetxiakori ïmarotari ikamakitina tïkane. ⁹Eereka auïtetxiakori misäkiretana Xasão, apanakinikata:

—Hiïkitxitana hïsikakiko ïkapani. Eereka auiritaina hïsini. Ininiã eereka auiritana isinina.

Peréia Sitatxiti Pirena

¹⁰Kikatapeka inakasaaki, Xesosi sákire auiákani iokanatana Paoro, Sírsasi pakini Peréia sitatxitimoni. Iuaã Peréia sitatxiti ninoa apoka atoko, írõãna aikoã Xoteo apotiitiniãtaãua. ¹¹Kãkiti iuaã auakani iteene nirekari Paoro sãpirena ikenakotinina. Tesarónika auakani !atokoni itxana ninoa. Ikiniõtika ninoa atatsopatarari Teoso sákire iökatsopatakori, kotxi inirekarina imarotininirina:

—Paoro sákire atão atxiíti? —itxana.

¹²Ininiã kaiãopokori Xoteoakori auikari Xesosi sákire. Kaiãopokoro sitoakoro Akaia tixini auakani apaka auikari Xesosi sákire. Naia sitoakoro auítetxiakori ítanoroakorokara. Kaiãopokori kikiakori Akaia tixini auakani apaka auikari Xesosi sákire. ¹³Eereka Xoteoakori Tesarónika sitatxiti auakani kenakopiretari Paoro sãpiretiniri Xesosi sákire Peréia sitatxitiã. Ininiã ninoa sari Peréia sitatxitimoni. Apokaãkana atoko, itxíkitakarina kãkiti ahoaãtaã apotiitakaniuua Paoro omanatinina íkapani. ¹⁴Ikara atoko ininiã, Xesosi sákire auiákani iokanatarari Paoro potxoari uunitimoni. Sírsasi, Tximótxio pakini kaikotapanika Peréia sitatxiti. ¹⁵Paoro moianatakani anikari iua Atena sitatxitimoni. Eereka ninoa kanapiriã Peréia sitatxitimoni. Paoro iokanapireta Sírsasi, Tximótxio pakinimoni:

—Katimariã hinako —itxa.

Atena Sitatxiti Pirena

¹⁶Ininiã Atena sitatxitiã Paoro iãtapari Sírsasi, Tximótxio pakini apokini. Iuasaaki Paoro itikari kaiãopokori teoso kãkiti kamakiti. Sitatxi xãpoka kãkiti teosonenoka. Ia xika Paoro matinaniuata. ¹⁷Ininiãkara Paoro oerekari Teoso sákire Xoteoakorimoni aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Xoteo minakaniuua, Teoso sákire auiákani apaka, Paoro oerekari Teoso sákire iuaãtaã. Ninoa pimarauata, ininiã imisákiretakakana Teoso sákire ixinikinina íkapani. Ikiniõtika Paoro oerekari Teoso sákire kãkitimoni, nipokori iamotikoãtaã sikanimoni. ¹⁸Kãkiti kaxinikaxitirerini, Epikoreo inakoni, Esitóiko inakoni apaka sãkirauata Paorokata. Paoro sãpiretana ninoa Xesosi pirena. Isãpiretana Xesosi ipinini, eereka ôkitikiniua, iuaãkana auãki inini pirena. Ininiã átikaka:

—Natokopa itxa ikara inakari sãkiretxiti? Uuato sákire atoko itxa. !Kiíkiteri iua —itxana.

Apanakinipekana txari:

—Isäpiretari äti itixiti auakani teosone pirena.

Paoro Sãpirenauata Ariópako Inakoriãtaã

¹⁹Eereka ninoa kaxinikaxitirerini anikari Paoro aiko kãkiti apotiitiniãtaãua, imiriĩ nopini Ariópako inakoriãtaã. Iuaã ninoa txari:

—Ate nirekari aimarotini poerekakiti sãkiretxiti. Mitxi kona ate kenakotari ikara atoko inakari sãkiretxiti. ²⁰Ipixini poerekakiti sãkiretxiti !aimarotapanika. Ipinimonipo itxa poerekakiti. Ininiã pišãpiretaua. Poerekaua, aimarotini ïkapani —itxarina Paoro.

²¹Ikara atoko itxana, kotxi ikiniõtika Atena sitatxiti auakani, apaka äti itixiti ïkani Atena kaikotakani nirekari ätiãtaãkiri sãpiretakiti imarotini ïkapani, ininiã ikiniõtika amaneri sãkiretxiti ikenakonãtana.

²²Paoro ikinimane apisatoõ itima, imiriĩ Ariópako inakoriãtaã. Iua txana ninoa:

—Kikiakori, Atena sitatxiti auakanii, nitikapekari hãteosone kaiãopokori, ininiã nimarotari iteene hãpaxitiniri hãteosone.

²³Ahoaãtaã ninapaãpotakasaaki, natamatari kaiãopokori hãteosone misãkiretikoãtaã. Iuasaaki natamatari äti hãteosonemoni sikakori takikoãtaã. Iuaã natatsopatar iõkatakori: “Uai Teoso mimarotakoti misãkiretikoãtaã.” Iua hãteosonetakiti, himimarotakiniti, iuapitikara uatxa nota sãpiretai hãte.

²⁴—Iua Teoso kamari itixi. Ikinipoko itixi nopini auakari apaka ikama. Iua Apiananiri. Iua itixi auakani auĩte itxaua iua. Iaxiti auakani auĩte apaka itxaua iua. !Ikaikota kãkiti kamakiti aikotiã.

²⁵Ikinipokokara auapeka Teosomoni, ininiã !nirekari kãkiti kamakiti iua auini ïkapani. Teosopitikara txïkitakari kãkiti auãki inini. Iuakara sikaxiniretari kãkiti. Teosokara sikari ikinipoko kãkiti auakiti. ²⁶Merepitipanika kãkiti !uari, eereka Teoso kamari kiki Atão inakori. Ikini uãkati kãkititi atokiri itxaua iua Atão. Teoso iokanatana ninoa ikini itixitiã auinina. Kãkiti mauakani apisapanikara, imereëri kãkiti iponaniini õti tãkane. Iaõtari kãkiti auiniãtaã tãkane. ²⁷Ikara atokora itxa Teoso kamakiti. Teoso txïkitakari kãkiti nitiniri Teoso. Initaãpotakasaakirina, atxiiti ninoa apokari Teoso, kotxi kona õtakoni aua Teoso. ²⁸Äti txapekari: “Teoso txïkitakaua auãki anini, atïpokotini ïkapani. Iua matxïkitakakaniãua auãki anini, !aãuari.” Kaxikarerini hãte sauaki auakani txapekari: “Teoso anaakori ate apaka txaua.”

²⁹Teoso anaakori aniniãua, ininiãkara aimarotari kona kãkiti kamakiti atoko inakarini !itxaua Teoso. Kona oro kamakorini !itxaua. Kona pirata kamakorini !itxaua. Kona kai kamakorini !itxaua Teoso. Konapitini.

³⁰Mitxipe kãkiti !imarotari atão inakari. Iuasaaki Teoso !imisiritana kãkiti imimarotakanisaakina. Txamari uatxaika ipaniãtari ikininape kãkiti ikini itixiti auakani imaerekanina itakanapinina !kapani. ³¹Ikara atoko Teoso txari ikinimane kãkiti, kotxi iua ketotapekari ãti õti kãkiti misiritiko õti. Xesosi Teoso mereẽkiti iuakarako sãpiretariko kãkiti misiritiko ikara õti apokasaaki, kotxi iua imarotari atão inakari. Aimarotari Xesosi Teoso mereẽkiti ininiãua, kotxi Teoso õkitikari iua, iuaĩkana auãki inini !kapani —Paoro txana ninoa.

³²Xesosi iuaĩkana auãki inini pirena ikenakotakasaakina, ãtikaka napetari Paoro. Apanakini:

—Ate nirekari pisãpirena iuaĩkana akenakotini —itxarina Paoro.

³³Ininiã Paoro sipe. ³⁴Apanakinipekana auikapitikari Paoro sãkire. Txionísio inakori, Atena sitatxiti auakani auĩte, auikari isãkire. Apaka sito Tamari inakoro auikari isãkire.

Korĩto Sitatxiti Pirena

18 ¹Eereka Paoro takanapari Atena sitatxiti. Korĩto sitatxitimoni isa. Iuamoni apoka. ²Iuaã aõkitari kiki Ákira inakori. Iua Xoteo. Põto inakoriãtaã iua iponaniã. Itãria tixini !kari. !Okanani apoka Korĩto sitatxiti. Apoka !tanorokata, Pirisira inakorokata. Ninoa takanapari Itãria tixini, kotxi Itãria auakani auĩte Krãotxio inakori paniãtana ikinimane Xoteoakori, Homa sitatxiti itakanapinina. Paoro ianapokota Ákira, Pirisira pakinimoni. ³Eereka ikaikota ninoakata, kotxi ninoa parĩka iua Paoro parĩkatxikana. Papiri aamata kamakori kamakani ninoa. Ininiã Paoro kaikota Ákirakata, iuakata iparĩkauatini !kapani. ⁴Ikiniõtika tomatiko õti, Paoro sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã Xoteoakori, Krekoakori pakini apotiitaua. Paoro oerepiretana ninoa Xesosi sãkire, isãkire auikinina !kapani.

⁵Sĩrasi, Tximótxio pakini takanapari Masetónia tixini. Korĩto sitatxiti apoãkana atoko, Paoro takanapari iparĩka papiri aamata kamakori ikamini, Teoso sãkire kãkitimoni ikiniõtika isãpiretini !kapani. Iua oerekana Xoteoakori Teoso mereẽkitipitikara iua Xesosi. ⁶Txamari ninoa Xoteoakori omanatari Paoro. Ninoa misãkirepiretari Xesosi, ininiã Paoro kamaãkaretxitana ninoa Xesosi imisãkirepiretinina xika. Iõkokari imãka ninoa apisatoõ

aãpani katxakini ìkapani, omanãkare oerekini ìkapani. Ininiã Paoro txana:

—Teoso !apakapai hïte Xesosi sãkire himauikakani xika. Kona nota xikani, kotxi nisãpiretapekamai hïte. Ininiã uatxaika nisãpiretariko Xesosi sãkire Xoteo minakonimoni. Xoteoakorimoni !nisãpiretaikariko —itxa Paoro.

⁷Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Isari Txísio Xósito inakorimoni iua aapoko ikaikotini ìkapani. Xoteo minakatiua iua. Teoso misãkiretakari iua. Iua aapoko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua takote aua. ⁸Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auïte Krispo inakori auikari Apiananiri Xesosi sãkire. Ìtanoro, imiakori apaka, auikari Xesosi sãkire. Kaiãopokori kãkiti Korïto auakani kenakotari Paoro sãpirena, ininiã eereka ninoa auikapiretari. Ipatxisataãkana.

⁹Áti ìkanõkati Teoso txìkitakari Paoro itaponeuatini. Itaponemoni Apiananiri misãkiretari iua:

—!Pipïkarauatape. Nisãkire pisãpiretapitipo kãkitimoni. !Piotokape. ¹⁰Kotxi nota auapika pitekata. Pikarotakiri !auari, kotxi kaiãopokori kãkiti nota nakitiakori ìkorapokoriti auari —itxa Paoromoni.

¹¹Ininiã Paoro kaikota iuaã áti ano, ipixini ano pakinikanani Teoso sãkire oerekini ìkapani.

Xoteoakori Anikari Paoro Káriomoni

¹²Eereka iuaã Akaia tixini auakani auïte áti ìroã, Káριο inakori. Iua Homano itxaua. Homanoakori auïtetari iua. Iusaaki Xoteoakori apotiitaua. Ninoa maïkari Paoro. Anikarina aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. ¹³Iuaã ninoa txari Káriomoni:

—Ia kiki na atão oerekari kãkiti Teoso paniãtakiti kamiko. Ipinimonipo itxa iua oerekakiti. Na aãtokiriakorini oerekakiti atokoni itxa. !Auiritaãka Paoro oerekapiretakiti —itxana.

¹⁴Paoro sãkirauatini apisapanika, Káριο txana Xoteoakori: —Nisãpiretai hïte Xoteoakori. Paoro kamaãkamariko maerekati, nota kenakotamariko apikomoni hïsãkiremakoko. ¹⁵Txamari !ikamari maerekati. Hïte taparakienatakakaua hãuikapiretakiti xika, hãtokiriakorini oerekapiretakiti xika. Hïte Xoteoakori. Nota áti uãka nitxaua, ininiã hitekara xinikari atão inakari. Kona notani sãpiretai hïte auiaãkiti —itxa Káριο.

¹⁶Ininiã omitikana ninoa, aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã õpõkikinina ìkapani. ¹⁷Iusaaki Krekoakori maïkari Sóseni

inakori. Iuani Xoteoakori apotiitiniãtaãua sikani auĩte. Krekoakori xirokitatari aãkeẽ aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã apisatoõ. Txamari Kário !imaãkatari.

Paoro Kanapiriã Átxiokia Sitatxitimoni

¹⁸Eereka Paoro kaikotapanika mapaõti iuaã Korĩto sitatxiti Xesosi sãkire auiãkanikata. Eereka iua takapiretanapana ninoa. Isipe Pirisira, Ákira pakinikata. Iereẽtauana maporo ãki, Sírĩa tixinimoni isinina ãkapani. Sẽkireia sitatxiti apokana. Iuaã Paoro sãpiretari Teoso ikamaenetakiti Teoso ãkapani. Eereka ikixatari ikii ikamaenetakiti ixinikini ãkapani. ¹⁹Ninoa apoka Épeso sitatxiti. Iuaã Paoro takanapana Pirisira, Ákira pakini. Paoro ãroã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã apakapapiretakakaua Xoteoakorikata Teoso sãkire isãpiretinina. ²⁰Ninoa misãkiretari Paoro ninoakata apikomoni ikaikotini ãkapani. Txamari Paoro !nirekari ikaikotini.

²¹—Nisariko kiiniri Teoso misãkiretiko aikotiã Xerosareẽ. Eereka Teoso nirekiniãri, uai nikanapiriã hĩtemoni —itxa Paoro.

Eereka isipe. Iereẽtaua maporo ãki. Épeso sitatxiti itakanapa. ²²Sesaréia sitatxiti apoka Paoro. Eereka isa Xerosareẽmoni. Iuaã apokasaaki, ianapokota Xesosi sãkire auiãkanimoni. Eereka isa Átxiokia sitatxitimoni. ²³Iuaã ikaikota mapaõti. Eereka isipe. Karásia tixini, Piríxia tixini apaka ãpirixitiãpota. Aapokotxi apokaãpotakasaaki, isikapoxokonitana ikinimane Xesosi sãkire auiãkani.

Aporo Pirena

²⁴Iuasaaki Xoteo Aporo inakori sari Épeso sitatxitimoni. Iua iponaniã Arexãtria sitatxitiã. Paimatireri iua. Imarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori imakinika. ²⁵Iua oerekapeẽkaika Xesosi sãkire, ininiã atão Xesosi sãkire isãpireta kãkitimoni. Ipoxoniritika isãpirenauata. Txamari kãkiti patxisatiko pirena !iteene imarotapanika. Xoão kapatxisareri oerekapiretakitinanira imarota. ²⁶Iua Aporo sãpirenauata itaparaxinireritika aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuasaaki Pirisira, Ákira pakini kenakotari isãkire. Eereka anikarina aapokomonina. Oerekarina apikomoni Teoso sãkire imarotini ãkapani. ²⁷Eereka Aporo:

—Ninirekari Akaia tixinimoni nisini —itxa.

Ininiã Xesosi sãkire auiãkani:

—Ari, erekapitikari pisini.

Ininiã Xesosi sãkire auiãkani, Épeso auakani, iokanatsopatari itariakorimoni Akaia tixini auakanimoni. Itxana iøkatsopariã: “Hãpakapariko aitari Aporo inakori.” Aporo apokasaaki Akaia tixini, iteene imoianatana Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa auikari Xesosi sãkire, kotxi Teoso iteene turetana ninoa. ²⁸Ikinimane apisatoõ Aporo oerekana Xoteoakori, Xesosi sãkire mauãkani, Xesosi atãopitika Teoso mereẽkiti ininiua. Teoso sãkire iøkatsopatakoriã iua oerekana Xesosi Teoso mereẽkiti ininiãua. Ininiã Xoteoakori Iksãkirena.

Paoro Épeso Sitatxiti Auakasaaki

19 ¹Aporo Korĩto sitatxiti auakasaaki, Paoro ipirixititari Épeso tõpa Épeso sitatxiti apokini ĩkapani. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani. ²Paoro pimaãna ninoa:

—Xesosi sãkire hãuikasaaki, hãpakapatari Erekarĩ Matamatakoti?
—Paoro txana ninoa.

Ininiã ninoa:

—Kiripitipa iua Erekarĩ Matamatakoti? !Aimarotari —itxana.

³Ininiã Paoro:

—Kanatokopa inakariãpa hĩte patxisataãka, Erekarĩ Matamatakoti himimarotakani?

Ininiã ninoa:

—Ari, Xoão patxisarauatini atoko inakarikanera ate patxisataãka —itxarina Paoro.

⁴Ininiã Paoro:

—Xoão patxisatana kãkiti maerekati takanapakani. Itxana ninoa: “Hĩteko iteene auikapiretariko nitikini apokakari, Kristo Xesosi inakori,” Xoão txari kãkiti —itxa Paoro.

⁵Ikara ikenakotaãkana atoko, ninoa patxisataãka Xesosi Apiananiri uãkaã. ⁶Iusaaki Paoro takari imakinika iuako ninoa nopini. Iusaakipeka ninoa apakapari Erekarĩ Matamatakoti. Iusaaki ninoa sãkirauata kãkiti ãti uãka sãkireẽ. Isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni. ⁷Ninoa kikiakori atxiĩti tosi pakini.

⁸Ipi ãti pakini kasiriti ikiniõtika aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Paoro sãpirenauata itaparaxinireritika. Apanakinikata imisãkirenãtakakauana. Paoro nirekana ninoa auikinirina Teoso sãkire, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. ⁹Txamari ãtikaka ninoa !inirekarĩ auikapiretinirina, kotxi !inirekarina ikara atoko inakari sãkiretxiti. Ninoa misãkirepiretari Xesosi sãkire ikinimane kãkiti apisatoõ. Ininiãkara Paoro takanapana

ninoa. Anikana Xesosi sãkire auiãkani iuakata. Ikiniõtika Txirano inakori oerekarauatiniãtaã Paoro oerekari Teoso sãkire kãkitimoni. Ninoa pimaaãpotakakaua Teoso sãkire imarotininina ïkapani. Apakapapireãpotakakauana. ¹⁰Iuaã Paoro oerekarauata ipikanani, ininiã ikinimane kãkiti Ásia tixini auakani kenakotari Xesosi Apiananiri sãkire. Xoteoakori, Krekoakori pakini kenakotari.

Sepa Anaakori Pirena

¹¹Teoso sikaposotiiiretari Paoro posotiiiretxi ipinimonipo inakari ikamini. ¹²Ikara atoko ininiã ikii mata, imãka iparïkauatini ïkapani apaka anikaãka amianatakanimoni, ininiã Teoso txïkitakana amianatakani erekape ininina. Maerekani matamatakoni auaitotiniãri kãkiti, Paoro mãka ninoa kãkiti apakapakasaaki, maerekani matamatakoni sipe.

¹³Iusaaki apanakini Xoteoakori, miïtiakori, maerekani matamatakoni omitiãkani, sari kãkitimoni maerekani matamatakoni omitikinina ïkapani. Xesosi pirena ikenakotana. Ininiã eereka ninoa txari maerekani matamakonimoni:

—Apaniãtai hisipiniikaua Xesosi uãkaã, Paoro sãpiretakiti Xesosi uãkaã —itxana ninoa.

¹⁴Iusaaki aua kiki Xoteo, Sepa inakori. Sasetotxiakori auïte itxaua. Iua anaakori kiki setxi pakini. Sepa anaakori paniãtana maerekani matamatakoni sini Xesosi uãkaã. ¹⁵Txamari äti õti maerekati matamatakoti apakapapiretana ninoa:

—Nota imarotari Xesosi. Nimarotari Paoro. Hïte !nimarota. Kiniparai hïte? —itxa maerekati matamatakoti.

¹⁶Iusaakipeka kiki maerekati auaitotakiti okakataua ninoa nopini. Apiataparata iua maerekati. Iusaaki iua ãsokitakatapena ninoani. Ininiã ninoa miteëkata, kasarapekana, kakaropekana itxapena.

¹⁷Ikinimane kãkiti Épeso sitatxiti auakani kenakopiretari ikara ene. Xoteoakori, Krekoakori apaka kenakopiretari ikara ene, ininiãkara ipïkarauatana. Ikara atoko ininiãkara Xesosi uãka apiata ipaxitaãka. ¹⁸Kaiãopokori Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua. Ikinimane apisatoõ isãpiretarina maerekati mitxi ikamakitina.

¹⁹Apanakini kasikapõererini apaka apoka iuaã. Iminarina sikapõeretxi apaiaõkiko tsopa. Ikinimane apisatoõ iotikarina. !Inirekaikarina maerekati ikaminina. Iaõtarina ikara aãtsopa ïki. Iiki sïkoëta mio txineiro ota pirata kamakoro. Kaiãopokoro txineiro.

²⁰Ikara atoko ininiāpanirako Apiananiri sākire iaripiretako ikini itixiti. Kaiāopokori kākiti apiata auikaāpotari Apiananiri sākire.

²¹Eereka Paoro ākixinire txari:

—Nīpirixititariko Masetónia tixini, Akaia tixini pakini. Iposo atoko Xerosareēmoni nisako. Iposo atoko Homa sitatxitimoni nisako —itxa ākixinireē.

²²Iokanatana imoianariakori, Tximótxio, Erásito inakori pakini Masetónia tixinimoni. Paoro kaikotapanika Ásia tixiniā.

Neenamatzixi Épeso Sitatxiti Auini

²³Iuasaaki Paoro Épeso sitatxiti auakasaaki, kākiti Xesosi oerekapiretakiti manirekakani misākirepireāpotari Paoro, kotxi linirekarina Xesosi oerekapiretakiti. ²⁴Iuasaaki kiki Temétxio inakori aua iuaā. Ikamari aiko axapitipikiri inakari. Krekoakori teosone Txiana inakoro misākiretiko aikoti atoko inakari ikama. Kaiāopokori ikama pirata kamakori ivētxitini ikapani. Iua, initiriakori apaka apakaparo txineiropokoni iparīkana iki. ²⁵Iua Temétxio pīkapiretana ikinimane initiriakori, ninoa kamakitikana kamakani apaka. Temétxio txana:

—Kikiakori, hīte imarotari kaiāopokori txineiro aāpakapa aparīka iki. ²⁶Hīte kenakotapekari Paoro sāpirenātakiti. Paoro txanāta: “Kākiti kamakiti kona teoso !itxaua.” Kona ia tōpananini, kona Épesonanini, ikara atoko itxa. Ikini itixiti Ásia tixini auakanimoni ikara atoko itxa. Kaiāopokori kākiti Paoro sākire auiaākani auapeka. Kaiāopokori kākiti linirekaikari teoso ate kamakiti. ²⁷Atxiīti kākiti misākirepiretari ate kamakiti. Atxiīti !inirekaikari aparīka. !Ikarananini. Atxiīti kākiti !ipaxitaikari ateosone Txiana misākiretiko aikoti. Ininiā atxiīti kākiti misākirepiretaro oa Txiana. Ikinimane Ásia tixini auakani teosonetaro oa. Ikini itixiti auakani teosonetaro oa —itxa Temétxio ninoamoni.

²⁸Ninoa kenakotakasaakiri ikara sākiretxiti, omanākarauatana. Ninoa akirikata:

—Txiana, Épeso auakani teosone. Apiananiro oa —itxanātana ninoa.

²⁹Ikinimane kākiti sitatxi auakani miteēkata, akiriāpokatana. Imaīkarina Paoro moianariakori, Kaio inakori, Arisitako inakori pakini. Ninoa Masetónia tixinikini. Ikosekaītokatana. Imimiteēkatana. Kākiti apotiitiniātaāua aikotimoni anikaākana, miīroā itxana. ³⁰Ikara Paoro imarotakasaaki, inirekari iroini kākitekata isākirauatini ikapani, txamari Xesosi sākire auiaākani !auiritari iua iroini. ³¹Ātikaka Ásia tixini auakani auīteakori, Paoro tiretakani, iokanapireta Paoromoni:

—Kona piïroãpeko kãkiti apotiitiniãtaãua aikoti ãki —itxarina iokanapirena.

³²Aiko ãki ikinimane akiripoananikata. Apanakini akirikatakiti ipinimonipo. Apanakinipekana akirikatakiti ipinimonipo itxanãtana, kotxi kaiãopokori kãkiti txari:

—Kixikapa aãpotiitaua?

!Imarotarina ixika. ³³Xoteoakori iuaã apotiitakanuia katikari Arexãtri inakori ikinimane apisatoõ, isãkirauatini ïkapani. Iuasaaki õkitikari iuako kãkiti iotokini ïkapani, isãkire ikenakotinina ïkapani. ³⁴Txamari ninoa imarotakasaakiri Arexãtri Xoteo ininiãua, akiripoakatana ipi oara:

—Txiana, Épeso auakani teosone, Apiananiro —itxanãtapikana.

³⁵Eereka auítetxi inakariua apoka ninoa apisatoõ. Iua posotari ninoa iotokakini. Itxarina:

—Ikini itixiti auakani imarotari atenokara Épeso auakaninokara nïkatiniri ateosone Txiana misãkiretiko aikoti. Apiananiro oa. Ninoa imarotari atenokara nïkatiniri kai oa ïto atoko inakari iaxiti katxakakaro. ³⁶Ikinimane imarotapekari ikara inakari, ininiãkara hïotokako. Iteene hïxinikariko hïkamakiti tïkane. Maxikatiïka !hãkirinãtape. ³⁷Kotxi hïte minana naia kikiakori uaimoni, txamari !iïtirïkarina tiitxi ateosone misãkiretiko aikoti ãki auakari. !Misãkirepiretarona ateosone. ³⁸Temétxio, iuakata parïkauatakani pakini, nirekiniãri naia kateiamoni isinina, auapitika aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Auapitika aãuïteakori. Iuaã erekari isãpiretinirina maerekati naia kamakiti. ³⁹Iuaïkana hïtsoatiniã, sitatxi auakani auïteakori apotiitakasaakiua, hïsapiretana ninoa himapokaerekatakiniti ninoa õtãkikinii ïkapani. ⁴⁰!Apakata mixikanani himitekini, hãkiripoakatini atoko hïkamini. Maxikatiïka hãkiripoanãta. Ixika !auari. Atxiïti Homanoakori auïte txिताu maerekati akamakiti xika —itxana ninoamoni.

⁴¹Eereka ipaniãtana ninoa sini.

Masetónia Tixini,

Akaia Tixini Pakini

20 ¹Ninoa kãkiti apotiitakanuia aapokomonina ikanapiriãka atoko, Paoro pïkapiretana Xesosi sãkire auïãkani. Imisãkiretana. Ikamapoxokonitana. Iposo atoko itakanapapiretana.

Isipe Masetónia tixinimoni. ²Ípirixititari Masetónia tixini. Aapokotxi apokaāpotakasaaki, isāpireāpotari Xesosi sākire kākítimoni. Isikataparaxiniretana. Eereka Akaia tixinimoni apoka. ³Iuaã ikaikota ipi āti pakini kasiriti. Eereka Paoro kaiamapeka maporo āki iereētiniua Síria tixinimoni isini íkapani. Iuasaaki, ikenakopiretari Xoteoakori okaenetiniri iua. Ininiākara Paoro:

—Masetónia tixinimonikanerako nikanapiriāko —itxa Paoro.

⁴Sópato inakori Peréia sitatxitikiri sari iuakata. Piho inakori ākiri itxaua. Arisitako inakori, Sekōto inakori, Tesarónika sitatxitikini, ninoa apaka sari Paorokata. Kaio inakori Tepi sitatxitikiri apaka sari Paorokata. Txíkiko inakori, Tópimo inakori Ásia tixinikini, Tximótxio inakori pakini moianatari Paoro.

⁵Iuasaaki nota Arókasi inakori iuakata naua. Paoro imoianariakorikata íkiika isinina. Nota, nimoianariakorikata sari Paoro tikini. Tóatxi sitatxiti Paoro iātapaua ate. ⁶Pão miātiākati nikiko ōti napaka atoko, Piriposi sitatxiti aiereētaua maporo āki Tóatxi sitatxiti asini íkapani. Síko pakini ōti napaka atoko Tóatxi aāpoka. Iuaã aāōkitana Paoro imoianariakorikata. Iuaã anapari āti semanati.

Paoro Txíkitakari Ipíkari

Iuaíkana Auāki Inini

⁷Tomatiko ōtisaaki Xesosi sākire auíākani apotiitaua komiri ixanakinina íkapani, Xesosi ipinini ixinikinina íkapani. Iuasaaki Paoro oerekanātari Teoso sākire. Apaíkanōkapeka isāpirenauatapanika, kotxi katimatiníkata isipe. ⁸Ate apotiitiniātaāua aiko inopinita auakari iriko āki. Iuaã auari kaiāopokori tirikapi poniākari, ininiākara papatakari.

⁹Iuasaaki ātokori Etxiko inakori topākanāta inopinita auakari sonaã. Paoro sāpirenauanātapika, ininiākara itapo inokaāpotari iua Etxiko. Eereka imaka. Iuasaaki ixipotorika. Xitipeka apoākata. Ninoa miteēkata iuamoni isinina, txamari !uaaika. ¹⁰Ininiā Paoro katxaka, sa itxa iuamoni. Isiríka iua ipíkari nopini, imaarata itxari.

—!Hípikarautape. Auākipanikari —itxana ninoa.

Ininiā iuaíkana iua ātokori auākipeka itxa. ¹¹Iposo atoko Paoro kaníka iuaíkana inopinita irikomoni. Komiri inika. Iposo atoko iuaíkana ninoakata isākirauanātiniritika katimata itxa. Ikatimataāka atoko isipe Paoro. ¹²Eereka anikarina iua ātokori aapokomoni. Ninoa iteene poxokoniuata iua auākipanika inini.

Miretomoni Sikiko Pirena

13 Iuasaaki Paoro paniātaua ate:

—Híte sari maporoã Asosi sitatxitimoni. Imiriĩrako nota sari. Iuaã nota iereẽtaua hĩtekata —itxaua ate.

Ininiã ate sari iua apisa. 14 Asosi sitatxiti Paoro aõkitaua ate. Iereẽtaua maporo ãki. Iposo atoko asa Mitxireni sitatxitimoni. 15 Iuaãtaã aãpokasaaki, iuaĩkana apotorika. ãti õti napaka atoko, anapari Kio inakori takote pokomiriĩ. ãti õti napaka atoko, Samosi inakori pokomiriĩ aãpoka. Iuaĩkana ãti õti napaka atoko, aãpoka Mireto sitatxiti. 16 Iuasaaki Paoro !inirekari Épeso ioporokoti apokitini, kotxi !inirekari auapokotini Ásia tixiniã. Ikatimaritaua, kotxi iposotiniãri, inirekari Xerosareẽ apokini. Pêtekõsitxi kiiniriti apisapanika apokini inireka.

Xesosi Sãkire Auiãkani Auĩteakori Ôtãkikiko

17 Ininiã Paoro Mireto sitatxiti auakasaaki, iokanapireta Épeso sitatxitimoni. Ipĩkapiretana Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori.

18 Ninoa apokasaaki, Paoro misãkiretana ninoa:

—Himarotari merepitipanika Ásia tixini napokasaaki, eereka hĩtekata nauakasaaki, himarotari ikiniõtika nauini hĩtekata.

19 Iuasaaki nipaĩkauata Apiananiri nirekakiti nikamini. Na niuikaua. Iteene nitxiapata. Xoteoakori nirekari okinino, ininiã nimaxirexinire auapitika iuasaaki, iuaritika nikamari Apiananiri paniãtakiti.

20 Himarotari na nikipatari ipixini Teoso sãkire. Nisãpiretapekai hĩte imakinika Teoso sãkire hĩte ereka hinini ĩkapani. Kãkiti apotiitiniãtaãua noerekai Teoso sãkire. Apaka nisari ãti haãpokomoni, eereka ãti haãpokomoni, eereka ãti haãpokomoni, nitxaãpota Teoso sãkire noerekini. 21 Xoteoakori, Xoteo minakaniua apaka nisãpiretari nimarotakiti Teoso oerekakiti maerekanitxi itakanapinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina ĩkapani. Nisãpiretari nimarotakiti Teoso oerekakiti, Xesosi Apiananiri sãkire auikinina ĩkapani.

22—Ininiã nota sariko Xerosareẽ, kotxi Erekar Matamatakoti paniãtano nota iuaã nisini. !Nimarotari kiatokouako ninaãkapaniko iuaã. 23 Ikini sitatxiti nauakasaaki, Erekar Matamatakoti pinitano: “Piteniko takapeẽkako kateia ãki iuaã. Iuaã pimisiritiko auapitikako,” itxano. Iuananira nimarota Xerosareẽ napokasaaki. 24 Ikara nimisiritiko sãkiretixiti kona mamakari nixinikakiti, kotxi kona nitiretari nauini

ĭkorapokoriti. Xesosi Apiananiri paniātakiti parĭkatxiti ninireka nikamini. Nipoxokoniritika nauini mapotōkirepe nitxako. Xesosi paniātano Teoso iokanapirena erekari Teoso tiraōki nisāpiretini kākiti.

²⁵—Nisāpiretapekari Teoso auĭtetxi ininiāua pirena hĭte sauaki nauakasaaki. Uatxa nimarotari hĭte hĭkinika kona hātamataikanoko nota. ²⁶Ininiā hĭxinikapikariko nisākire iaōka uatxa nisāpiretakiti. Kākiti hĭte sauaki auakari pĭpinanakinīā, Teoso kimapore imimarotakaniā, kona nota xikani. ²⁷Kotxi nisāpiretapekai hĭtemoni imakinika Teoso iokanapirena. ²⁸Erepaniko, katokinani hĭtxako maerekati apokini hĭtemoni. Erekari Matamatakoti sikapekari kākiti hĭtemoni Xesosi sākire hōerekini ĭkapani, ininiākara hinĭkatana ninoa. Soti auĭte nĭkatakani atokokana hĭtxauako. Ninoa hĭpiraakori atoko. Ininiā hĭtĭretanako ninoa kākiti, kotxi Teoso nakitiakori itxauana. Teoso ākiri ipina ninoa ĭkapani, iua nakitiakori ininiuana ĭkapani. ²⁹Nimarotari kākiti apokapitikako hĭtemoni nota sini tikini. Ninoa nirekari ixipokinirina hĭparĭka Teoso ĭkapani. Xapakori patari imaĭkini monōkoni atoko itxako ninoa hĭte sauaki imonōkoni apokini. Ininiā erepaniko. Katokinani hĭtxako. ³⁰Āti ōti kākiti hĭte oereĕkini sāpiretakiti na atāoni. Koketakori sākiretxiti isāpiretana apanakini Xesosi sākire auĭākani. Ikara xika apanakini auikari ninoa sākire, ininiākara isanako ninoakata. !Auikaikarina hĭte sākire. ³¹Ininiākara erepaniko. Hĭxinikariko ipi anokanani āti anokanani pakini nota ōtākikanātai hĭte. Noerekanātai hĭte Teoso sākire ĭkanōka, pokamara pakini. Ikiniōtika noerekai hĭte. Nitxiapata nōtākikasaakii, kotxi nitĭretai.

³²—Uatxa nisikai hĭte Teosomoni, iua nĭkatinii ĭkapani. Nitakanapari Teoso sāpirena hĭtekata, kotxi iua sāpiretari isikinii ĭkinipoko erekari. Iuara sikaposotiiretai hĭte. Iuara sikai hĭte erekari inĭkatakiti, inakitiakorimoni isikini ĭkapani. ³³!Nixikotari apanakini. !Nimaākatari itxineirote, imākana pakini. ³⁴Hĭte imarotapitikari notaka parĭkauata imakinika ninireĕkiti, nimoianariakori nireĕkiti apaka niamotini ĭkapani. ³⁵Ikara atoko aparĭkauatiniā, atĭretana kākiti maposotakaniua. Nota parĭka oerekapekai hĭte ikara atoko hĭkamini. Maxinikari Xesosi Apiananiri sākire. Iua txari: “Teoso takari erekari kākĭtimoni iua amonitakiti apakapakasaaki. Teoso takari apia erekari sikarauatarimoni,” —Paoro txana ninoa Ėpesokinimoni, Teoso sākire auĭākani auĭteakorimoni.

³⁶Iuasaaki Paoro kapotoreĕkaua ninoakata. Imisākĭretarina Teoso. ³⁷Ninoa ĭkinimane txiapakata. Imaarākarina Paoro, apitxoka

itxarina. Itakapiretanaparina. ³⁸Apiata imatinanina, kotxi Paoro sãpiretana ninoa, !aõkitaikarina iua. Isana iuakata maporomoni.

Paoro Sari Xerosareẽmoni

21 ¹Maporo aãpokasaaki, ate takapiretanapana ninoa Épesokini. Eereka asipeka. Kosi pokomiriĩtimoni asakatapitipo. Iuaã aãpoka. Katimatinĩkata asa Hotxi ioporokotemoni. Eereka Pátara sitatxitimoni asa. ²Iuaã aãpokaro áto maporo Penísia tixinimoni sikaro, ininiã aiereẽtaua atoko ate potorika asini. ³Apaniãxiti apokasaaki, aãtamatarari Xipri pokomiriĩti. Anapari Xipri pokomiriĩti asanaremoni. Asari Síria tixinimoni. Aãpokita Txiro sitatxiti, kotxi iuaã tiitxi maporo áki auakari kaikota. ⁴Iuaã ate aõkitari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, ininiã akaikota ninoakata áti semanati. Ninoa txari Paoro:

—Xerosareẽmoni !pisipe, kotxi Erekarari Matamatakoti sãpiretapekaua ate pimisiritiko tĩkane aua iuaãtaã —itxarina.

⁵Apororikini õti apokasaaki, ate sipe iuaĩkana maporomoni. Ninoa ikinika, ĩtanoroakorokata, imiakorikata, isana atekata sitatxi ĩtiniã ioporokomoni. Akinika akapotoreẽkaua ikipatxiteẽ, misãkireta atxari Teoso. ⁶Atakapiretanapana iposo atoko, ate iereẽtaua maporo áki. Ninoa kanapiriã aapokomonina.

⁷Ininiã Txiro sitatxiti atakanapa. Iuaĩkana apotorika. Eereka aãpoka Pitoremaita sitatxiti. Iuaã ate misãkiretana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani. Akaikota áti õti ninoakata. ⁸Katimatinĩkata iuaĩkana apotorika asini. Eereka aãpoka Sesaréia sitatxiti. Iuaã Piripi inakori aapokomoni asa. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua Piripi. Xesosi moianariakori Xerosareẽ auakasaakina, ninoa mereẽri iua Piripi, apikomoni kikiakori seisi pakini, ninoa imoianatinina ĩkapani. Ate kaikota Piripi aapoko. ⁹Piripi auari ipi ipi pakini imiakoro átokoropanika. Ninoa apaka sãpiretari Teoso iokanapirena kãkitimoni. ¹⁰Ate auanapa iuaã mapaõti. Iuasaaki Teoso sãkire sãpiretakari Ákapo inakori Xotéia tõpa potorikakari apoka Piripi aapoko. ¹¹Ikosekari Paoro makiomatate. Iĩtxikari iuako ikitikata. Itxari:

—Erekarari Matamatakoti txari: “Xoteoakori Xerosareẽ auakani iaxirikapiriko ia makiomataretxi nakititakari ia atokokanerako iaxirikiko. Eereka isikarina Xoteo minakonimoni” —Ákapo txaua ate.

¹²Ikara akenakotakasaaki, ate apanakini iuaã auakanikata txari Paoro:

—Paoro koniko !pisipe Xerosareẽmoni —atxari.

¹³Txamari Paoro:

—Kinirepa h̄txiapanāta? H̄ite kamamatinanitano nota.
!Nimaākatari niaxirikiko Xerosareē. !Nimaākatari nokiko apaka
Apiananiri Xesosi nauikini xika —itxaua ate.

¹⁴!Ik̄ipitari asākire. Ininiā ate:

—Iaōpe. Ikara atoko ininiā, ate nirekari Teoso nireēkiti kamiko —atxa.

¹⁵Mapaōti inapaka atoko, aāiamata Xerosareēmoni asini
īkapani. Eereka apotorika asini. ¹⁶Apanakini Xesosi sākire
auīākani Sesaréiakini sari atekata apaka. Menasō inakori aapoko
ninoa anikaua ate, kotxi iuaā anirekari akaikotini. Menasō Xipri
pokomiriītikiri. Okananipeka iua auikari Xesosi sākire.

Paoro Apoka Xerosareē

¹⁷Xerosareē aāpokasaaki, Xesosi sākire auīākani apakapaua
ate ipoxokoniritikana. ¹⁸Katimatinīkata Paoro sari atekata
Txiakomoni aianapokotini īkapani. Ikinimane Xesosi sākire
auīākani auīteakori aua iuaātaā. ¹⁹Paoro misākiretana. Isāpiretana
imakinika Teoso kamakiti Paoro parīkaā Xoteo minakaniua sauaki
iparīkauatakasaaki. ²⁰Ikara ikenakotakana atoko, ninoa txari:

—Peerekari Apiananiri —itxana.

Eereka itxarina Paoro:

—Aītari, pimarotari kaiāopokori Xoteoakori auikiniri Xesosi sākire.
Ninoa auikari Moisesini oerekakiti sākiretxiti apaka. ²¹Apanakini
sāpiretapedkana ninoa: “Paoro oerekanātana Xoteoakori, Xoteo
minakaniua sauaki auakani, Moisesini oerekakiti itakanapinina
īkapani. Oerekanātana ninoa Teoso takaōtxikare imiakori ītoā
imatakakani īkapani. Oerekanātana ninoa aātokiriakorini oerekakiti
itakanapinina īkapani.” Ikara atoko itxanātana ninoa. ²²Ninoa
īmarotapanikari pite uai apokini, ininiākara natokopa atxatari
akaminiri, kotxi anirekari ninoa imarotiniiri apanakini sāpiretakiti
poxiene inini. Anirekari ninoa imarotiniiri pite auikapitikari Moisesini
oerekakiti. ²³Ininiākara ia pikama. Naia ipi ipi pakini kikiakori
misākiretari Teoso. Isāpiretarina Teosomonikari ikamaenetakitina
tīkane. ²⁴Ininiā pisa naiakata Moisesini oerekakiti iaōka h̄ikamini
īkapani, ininiākara h̄ikipaātaua Teoso īkapani. Pite iīkitxitari naia
kii kixatiko īkapani. Ikara atoko ininiā, ikinimane imarotariko
poxienetapa apanakini sāpiretakiti. Ninoa imarotariko Moisesini
paniātakiti pikamini. ²⁵Ninoapekana, Xoteo minakaniua Xesosi sākire

auiākanipekana, ate iokanatsopatapeka ninoamoni. Asāpiretana ate xinikakiti: —!Hinikapiriko nipokori teoso kākiti kamakitimoni sikakori. !Hinikapiri arēkatxi. Manotsaātakori xini !hinikape. !Hīsirīkape pītanoro minakotokatika. !Hīsirīkape pītaniri minakotikatika. Ikara atoko atxa ate ninoamoni aiokanatsopatini —itxarina Paoro.

²⁶Ininiā Paoro anikana ninoa kikiakori. Katimatinīkata ninoa kipaātaua Teoso īkapani Moisesini oerekakiti iaōka ikaminina īkapani. Eereka Paoro ĩroā Teoso misākiretiko aikotiā. Isāpiretari sasetotxi ninoa keto iītona arokiko xipokini ōti, kotxi iuasaakiko sasetotxi apakapari ninoa sikakiti Teosomoni.

Paoro Maīkiko

²⁷Iua semanati kaiamapeka ixipokini inakasaaki, ātikaka Xoteoakori Ásia tixinikini atamatari Paoro Teoso misākiretiko aikoti āki. Ninoa misākirepiretari Paoro ikinimane kākiti iuaā apotiitakanimoni, ininiā ninoa sākire xika ikinimane omanatari Paoro. Eereka imaīkarina Paoroni. ²⁸Ásia tixinikini akiripoata:

—Hīte Xoteoakori himoianataua ate. Ia kikira oerekari ikini itixitikini omanatinina Xoteoakori. Iara oerekari kākiti Moisesi paniātakiti imakamakani. Oerekari kākiti mapaxitakarini ia Teoso misākiretiko aikoti. Īkorasaaki lipaxitari ia aiko, kotxi imiīroāna Xoteo minakanuia aiko āki, ininiākara itxikotari ia aiko Teoso nakiti —itxanātana ninoa.

²⁹Ikara itxana, kotxi mitxi itikarina kiki Xoteo minakatuiua Tópimo inakori Épeso sitatxitikiri Paorokata tīpokotini sitatxi apanīkaki. Txamari Paoro !anikari iua aiko āki. Ininiā iuākatarina Paoro anikapekari iua aiko āki. ³⁰Ininiā iua Paoro maīkiko pirena iaripireta. Ikininape sitatxi auakani kenakoenetakasaakiri ikara, imitekana aikomoni. Imaīkarina Paoro. Ikosekaītotarina. Teoso misākiretiko aikotiā imipokiākatarina Paoro. Iuasaakipeka aiko tore totaākapeka. ³¹Kākiti iuaā apotiitakanuia nirekari okiniri Paoro. Sotatoakori Homano inakanuia ninoa auīte kenakoenetari ikinimane Xerosareē auakani neenamauatini. ³²Iuasaakipeka sotatoakori auīte anikana sotatoakori. Imitekana Paoromoni. Kākiti atapakasaakina sotatoakori auīte sotatoakorikata, iuasaakiika iotoka Paoro iaritatinina.

³³Ininiā sotatoakori auīte maīkari Paoro. Ipaniātana sotatoakori Paoro iaxirikini ipi kohētxiā. Iposo atoko ipimaāna kākiti itakote auakani:

—Kiripa ia kiki? Kixikapa ia atoko inaāka? —itxana ninoa.

³⁴Ininiã ãtikaka iuaã auakani, ia xikara. Apanakinipekana ãti xikara, itxaãponãtana isãkirena. Sãkiretxi kaiãopokori ininiã, iua !imarotari atão ixika. Ikara atoko ininiã, sotatoakori auïte paniãtana sotatoakori, ninoa aapokomoni anikinirina Paoro. ³⁵Sotato aapokokiri kanikoatxiã apokasaakina, sotatoakori õtanõkari Paoro ãto, kãkiti mamaïkakaniri ãkapani. ³⁶Kotxi kaiãopokori kãkiti itikini ãkani akiripoakata:

—Hõkariko. Hõkariko —itxanãtana.

³⁷Paoro sotatoakori aapoko ãki iïroãnapanoka inakasaaki, Paoro txari sotatoakori auïte:

—Apakata pite nimisãkiretini?

Ininiã sotato auïte tikoka.

—Pite imarotari Krekoakori sãkire —itxari Paoro.

³⁸—Kona piteni Exito tixinikiri pitxataua? Kona piteni kitatiki kamanãtari neenamtxi auïtetxiakori pomanatini? Kona piteni anikatana ipi ipi pakini mio kokanirini ixaminakitekatana ãparaã makipakaniãtaã? —ipimaãri Paoro.

³⁹Ininiã Paoro:

—Kona notani. Xoteo nitxaua. Nota Taaso sitatxitikirirano nota. Taaso sitatxiti, sitatxi apiari inakari, Sirísia tixinikiri. Pauritano nakira kãkiti nimisãkiretini —itxari iua.

⁴⁰Ininiã sotatoakori auïte:

—Ari, pimisãkiretana.

Inakasaakiri Paoro tima kanikoatxiã. Iuasaaki õkitikari iuako kãkiti akiritini iotokini ãkapani, isãkire ikenakotinina ãkapani. Ikinipoko iotokasaaki, iua sãkirauata ninoakata Xoteo sãkireẽ, Epirãiko sãkireẽ.

Paoro Misãkiretari Xerosareẽ Auakani

22 ¹Ininiã Paoro:

—Nitariakori, niriakori, hïkenakotariko nisãkire. Na maerekati na nikama. Erekarinokara nikama —itxa.

²Ninoa kenakotakasaakiri ninoaka sãkireẽ, Epirãiko sãkireẽ isãkirauatini, !akiritaikana. Itsorïkaãtana.

³Ininiã Paoro:

—Xoteopitikanano nota. Niponaniã Taaso sitatxiti, Sirísia tixiniã. Eereka uai Xerosareẽ sitatxiti napoka. Uaikara naneẽ. Iuasaaki koerekareri kimatireri Kamarieo inakori oerekano imakinika. Iua oerekano akiomaneakorini kitxakapirïkarini paniãtakiti imakinika. Nota parïkauata Teoso ãkapaninokara, hïte parïkauatini

atokotxikana. ⁴Mitxipeka nota kapokotana kākiti Xesosi sākire auĩākani, Xesosi kimaporeẽ sikani. Nimaĩkana, kateia āki oka nitxana. Kiki, sito pakini nimaĩka. Nota xika ninoani ipĩpe.

⁵Sasetotxiakori auĩte apiatakari, Xoteo auĩteakori pakini imarotari atãopitika nisākire. Ninoakara sikano aãtsopa iõkatsopatakítina auĩtetxiakorimoni Tamásiko sitatxiti auakanimoni nanikini ĩkapani. Iua aãtsopa auiritano Xesosi sākire auĩākani nimaĩkini. Ininiã nota sari iuaã Xesosi sākire auĩākani nimaĩkini ĩkapani, Xerosareẽmoni nimikanapiriinina ĩkapani imisiritikona tĩkane.

⁶—Apaniãxiti Tamásiko sitatxiti takote napokaãpotakasaaki, patimari iotximere iaxitikiri apoka notamoni. ⁷Xiti nirika. Nikenakotari nakiriuãkatiko: “Saoro, Saoro, kinirepa pite misiritano nota?” itxano.

⁸—Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.

—Ininiã iua: “Nota Xesosi Nasaree sitatxitikirikarano nota. Pimisiritakitikarano nota,” itxano.

⁹—Nimoianariakori atamatari iua iotximere, ininiã ipĩkarauatana. Na ikenakotarina nota misākiretakari. ¹⁰Ininiã nota: “Apiananiri, kipa pinireka pitemoni nikamini?” nitxari.

—Ininiã Apiananiri: “Ereẽ pitima. Tamásikomoni pisa. Iuaãtaã pisãpiretaãkako imakinika Teoso nireẽkiti pikamini ĩkapani,” itxa Apiananiri notamoni.

¹¹—Iua iotximere xika mõiãreti nitxaua. Ininiã nimoianariakori kanõpiãpotano. Anikanona Tamásikomoni. ¹²Iuaãtaã aua kiki Ananíasi inakori. Iua kamapikari akiomaneakorini kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Ikinimane Xoteoakori Tamásiko auakani iteene paxitari iua. ¹³Iua ina notamoni. Nota takote apoka itxa. Itxano: “Nitari Saoro, kõiãre pitxako,” itxano nota.

—Iusaakipeka nota kõiãrepeka nitxa. Natamatari iua. ¹⁴Iua: “Akiomaneakorini Teosone mereẽi pite inirekakiti pimarotini ĩkapani. Teoso mereẽi pite Erekarinoka Kamakari patamatini ĩkapani. Teoso mereẽi pite Erekarinoka Kamakari sākire pikenakotini ĩkapani. ¹⁵Pitekarako sãpiretariko itanapoko kãkitimoni atão Xesosi pirena, patamatakiti, pikenakotakiti pakini. ¹⁶Ininiã kona okanani pitxape. Põkitikaua. Pipatxisataãkako. Pakiritariko Apiananiri uãka, ininiã iua makatxakari pimaerekani,” Ananíasi txano nota.

¹⁷Eereka nikanapiriã Xerosareẽmoni. Teoso misākiretiko aikotimoni nisa. Iuaã Teoso nimisākirenãtakasaaki, nitaponetari Apiananiri. ¹⁸Natamatari iua. Itxano nota: “Katima pitxako.

Xerosareẽ posipika uatxapeka. Uai auakani !auikapaniri nota pirena pisãpiretakiti,” itxa.

¹⁹Ininiã nota: “Apiananiri, nota nitapekana kãkiti pisãkire auiãkani ikini aikoti Xoteo apotiitiniãtaãua. Niãsokapekana. Kateia ãki nitapekana. Ninoa imarotapitikari ikara nikamakiti. ²⁰Pite sãkire sãpiretakari Estevão inakori okikosaaki, nota aua iuaã. Iuasaaki ninĩkatari kokanirini mãka inopinikiri. Nota apokaerekatari okinirina iuani.”

²¹—Ininiã Apiananiri: “Pisipeka. Ôtakoxiti niokanatai Xoteo minakonimoni,” itxano —itxa Paoro kãkitimoni.

Paoro Homano Itxaua

²²Iuasaakipeka Xoteo minakonimoni isini xika, kãkiti iuaã apotiitakaniua !inirekaikarina Paoro sãkire ikenakotinina. Omanãkarauata. Akiripoakatana:

—Hõkariko. !Erekari auapanika inini —itxana.

²³Akiripoakatana. Iõkokarina imãkana inopinikiri. Kipatxi okarapekatana apaka, kotxi omanãkarauata. ²⁴Ininiã sotatoakori auĩte paniãtana sotatoakori anikiniri Paoro aiko kaikori ãki, sotatoakori aapoko ãki. Ipaniãtana Paoro ixirokitatiko tĩkane, kotxi inirekari imarotiniri Paoro omanatiko xika. ²⁵Paoroni iĩtxikasaakina ixirokitatiko iƙapani, Paoro pimaãri sotato itakote timakari:

—Erekari atxiĩti hĩte xirokitatiniri kiki Homano inakori maxikatiĩka? Homano nitxaua. Kixikapa hĩte nirekari hĩxirokitatinino? —Paoro txari iua.

²⁶Ininiãkara sotato sari iauĩtemoni.

—Iua kiki amaĩkakiti Homano itxaua iua, ininiãkara erepaniko iuamoni pikamakiti tĩkane —itxari.

²⁷Ininiã sotatoakori auĩte sari Paoromoni.

—Pisãpiretano. Homanokani pitxataua? —itxari Paoro.

Ininiã Paoro:

—Iuapitikarano nota.

²⁸Sotatoakori auĩte txari:

—Nota Homano nitxaua, kotxi niĩkitxitari aãtsopa iƙi Homano nininiua iƙapani. Pakaroneri.

Ininiã Paoro:

—Niponaniãkasaaki Homano nitxapekaua —itxa.

²⁹Iuasaaki Paoro xirokaaritakani patimari isinina. Sotatoakori auíte pīkarauata, Paoro Homano ininiua imarotakasaaki, kotxi iua paniātana sotatoakori iitxikiniri Paoro.

Paoro Xoteo Auíteakori Apisatoõ

³⁰Katimatinīkata sotatoakori auíte koxirikari Paoro. Inirekari imarotiniri Xoteo apoītiniri, ininiā ipīkapiretana sasetotxi auíteakori, Xoteo auíteakorikata. Ipaniātari Paoro itimini ninoa apisatoõ.

23 ¹Ininiā Paoro iteene mixinitoõtana Xoteo auíteakori. —Nitariakori, erekari nikaminiritika, uatxa uai naua. Teoso nireēkitinoka ninireka nikamini. Teoso imarotari ikara, kotxi imarotari nixinikakiti nākixinireē —itxa.

²Sasetotxiakori auíte apiatakari Ananíasi inakori !ipotxitari Paoro sākire, ininiā ipaniātari Paoro takote auakani aritiniri Paoro sona. ³Ininiā Paoro:

—Teosokarako aritaiko pite. Aapokotxi tare txītatakori atoko pitxa pite, kotxi mapara peerekai, txamari pākixinireē maerekatinoka. Pite topākanāta ereē nota pikenakotini ĩkapani akiomaneakorini paniātakiti iaōka pikamini ĩkapani, txamari pipaniātari niaritiko. Akiomaneakorini na paniātari ikara atoko inakari. Pite kona kamari ninoa paniātakiti —Paoro txari iua auītetxi.

⁴Paoro takote auakani txitari Paoro:

—!Erekari pimisākirepiretiniri sasetotxi auíte apiatakari Teoso nakiti —itxana.

⁵Ininiā Paoro:

—Nitariakori, !nimarotari iua sasetotxi auíte apiatakari ininiua, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori txari: “Kona pimisākirepiretapiri hīauíte.”

⁶Paoro atamatana kākiti iuaã apotiitakanuia. Apanakini satoseoakori itxauana. Apanakini pariseoakori itxauana. Ininiā itapararitika isāpiretana:

—Nitariakori, pariseokarano nota. Pariseo ākirikarano nota. Uai nota minaāka hīte apisatoõ, kotxi nota auikari ipīkanipeka ōkitikiniua, iuaīkana auāki ininina ĩkapani —itxana ninoa.

⁷Iuasaakipeka pariseoakori, satoseoakori pakini taparakienatakakaua, kotxi pariseoakori auikari Paoro sākire. Satoseoakori !auikari Paoro sākire. ⁸Kotxi satoseoakori !auikari ipīkari ōkitikiniua, iuaīkana auāki inini ĩkapani. Kona auikarina Teoso

nitiriakori iaxitikini auini. Kona auikarina matamatakoni auini. Pariseoakori auikari ipikari õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ikapani. Auikarina Teoso nitiriakori auini. Auikarina matamatakoni auini apaka. ⁹Iuasaaki ikinimane apia akiripoakata. Itaparakienatakakauana. Pariseoakori, kaiõkatsoparerini inakoni, õkitikaua. Itapararitika itxana: —Atemoni ia kiki !ikamari maerekati. Atxiiti matamatakoti, atxiiti Teoso nitiri iaxitikiri sãkirauata iuakata. Ininiãkara lapakata anaiatiniri Teoso —itxana.

¹⁰Ninoa iteene taparakienatakakauana, ininiã ineenamauaaritana. Sotatoakori auite pikari ninoa okiniri Paoro, ininiã ipaniãtana sotatoakori:

—Hísako kãkiti sauaki apanĩkaki. Iuaã himaktxakariko Paoro. Hanikariko sotatoakori aapokomoni —itxana.

Ininiã anikarina iuaã.

¹¹Áti iĩkanõkati Apiananiri apoka Paoromoni. Paoro takote itima. Itxari:

—Kataparaxinire pitxako. Pisãpiretapekari nota pirena uai Xerosareẽ. Apaka pisãpiretariko nota pirena Homa sitatxiti —itxari.

Xoteoakori Nirekari

Okinirina Paoro

¹²Katimatinĩkata apanakini Xoteoakori apotiitaua. Ixinikarina Paoro okini ikapani. Ninoa txari:

—!Anipokotapani, !aãtapani, Paoro aõkini apisa —itxana.

¹³Ninoa Xoteoakori koarẽta apikomoni. ¹⁴Eereka ninoa sari sasetotxi auiteakorimoni, kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa txana:

—Ate okaenetari Paoro. !Anipokotapani iua aõkini apisa. ¹⁵Ininiã hĩte aãuĩteakori amanaãriko sotatoakori auite, imininiri Paoro uai. Hísãpiretariko sotato auite, hinirekari apikomoni hĩpimainiri Paoro. Iuasaaki ate iãtapariko kimaporiã aõkiniri ikapani —itxana ninoa.

¹⁶Paoro itaro ãkiri kenakoenetari Paoro okaenetiko, ininiãkara iroã sotatoakori aapoko, sãpireta itxari iritanirimoni. ¹⁷Ininiã Paoro misãkiretari sotato auite poiãori.

—Panikari ia ãtokori hĩauĩtemoni. Iminapiretakiti inireka isãpiretiniri iua —itxa.

¹⁸Ininiã sotato auite poiãori anikari iua auĩtemoni.

—Ate maĩkakiti Paoro misãkiretano nota, ia ãtokori pitemoni niminini, kotxi inirekari isãkirauatini pitekata —itxari.

¹⁹Ininiã apiari anikari iuakoã ninoanani auiniãtaã. Ininiã iua:

—Kipa pinireka pisãpiretinino? —itxari.

²⁰Ininiã iua ãtokori apakapapiretari:

—Xoteo auĩteakori nirekari amanainii katana pokamara Paoro panikini ninoamoni. Isãpiretainako pite, inirekapanikarina apikomoni Paoro sãkire ikenakotinina. Txamari paxirari ninoa sãkire. ²¹!Pauikapena, kotxi koarẽta apikomoni kikiakori kipatauako kimaporiã Paoro iãtapinina, okinirina ĩkapani. Ninoa kikiakori txapeka ĩnipokotaikana, ĩãtaikana, Paoro imokakinina apisa. Ninoa iposopeka kimaporiã iãtapinirina Paoro. Ninoa iãtapari ninoa nirekakiti pikamini —itxari sotato auĩte.

²²Ininiã sotato auĩte:

—!Pisãpiretapiri notamoni pisãpiretakiti apanakinimoni.

Ininiã iokanatarari ãtokori ikanapiriini aapokomoni.

Paoro Iokanataãka Périsi Inakorimoni

²³Iposo atoko sotato auĩte pĩkapiretana ipi sotatoakori auĩtetxi poiãoni inakaniuua. Imisãkiretana:

—Hãpotiitana tosẽtosi sotatoakori ikitiã sikani, setẽta sotatoakori kavaro nopini sikani, tosẽtosi sotatoakori meretaua anikakani pakini. Iposope hĩtxako ia ĩkanõkati novi oara hĩpotorikini Sesarẽia sitatxitimoni hĩsini ĩkapani. ²⁴Kavaroakoro hĩsikari Paoro, oa nopini isini ĩkapani. !Hãuiritapiri Paoro okiko. Hanikari Paoro Homanoakori auĩtemoni Périsi inakorimoni —itxana ninoa.

²⁵Iposo atoko sotato auĩte iõkatsopata:

²⁶Nota Kráotxio Arísia inakorino iõkatsopata apiarimoni, pite Périsi aauĩtemoni. Ereẽkai. ²⁷Ia kiki Paoro inakori Xoteoakori maĩkakiti. Ninoa nirekari okiniri. Nota, nisotatoneakorikata makatxakari iua, kotxi Homano itxaua. ²⁸Ninirekari nimarotiniri kixikapa ninoa nirekari okiniri Paoro, ininiãkara nanikari iua Xoteoakori auĩteakori apotiitiniãtaãua. ²⁹Iuaã nimarotari ixika !auari kateia ãki ikaikotini ĩkapani. Ixika !auari ipinini ĩkapani. Ninoa apoĩtari iua ninoa atokiriakorini paniãtakiti imakamakani xika. ³⁰Nikenakopiretari Xoteoakori okaenetiniri Paoro, ininiã niokanatarari iua pitemoni. Nipaniãtana Paoro apoĩtakani isãpiretiniina Paoro kamakiti. Iananirako niõkatsopata. Ereẽpiko,

itxa sotato auíte sākire PÉrisimoni.

³¹Sotatoakori auíte paniātiniri atokokana sotatoakori anikari Paoro. Īkanōka anikarina Ātxipatiritxi sitatxitimoni.

³²Katimatinīkata sotatoakori ikitiāna sikaninanira kanapiriā sotato aapokomoni. Kavaro nopini sikani anikari Paoro apikomoni.

³³Anikarina Sesaréia sitatxitimoni. Isikarina Paoro iōkatsoparikata auítetximoni, PÉrisi inakorimoni. ³⁴Ininiā iua atatsopatarī iua iōkatsopari. Iposo atoko ipimaāri Paoro:

—Kitixinepa paua? —itxari iua.

Ininiā Paoro:

—Sirísia tixinikirirano —itxa.

³⁵Ininiā PÉrisi txari:

—Pikamapiretakini apokasaaki, nikemariko pisākire —itxa.

Ininiā ipaniātana sotatoakori:

—Erotxini kamakiti aikoti āki hinīkatariko Paoro.

Paoro Apoītico Pirena

24 ¹Sīko ōti auakasaaki, sasetotxiakori auíte apiatakari Ananíasi inakori sari Sesaréia sitatxitimoni. Apoka iuaā kiomātxiakorikata, kiki Tétoro inakorikata apaka. Iua Tétoro kākiti ĩkapani kasākireri kākiti misiritiko mereēkari apisatoō. Ninoa apoka PÉrisi apisatoō Paoro apoītinina ĩkapani. ²Ninoa apokasaaki, sotato minari Paoro PÉrisi apisatoō. Iposo atoko Tétoro akiritaāka isākirauatini ĩkapani. Ininiā Tétoro apoītari Paoro:

—PÉrisi, apiari pitxaua. Auítetxi kimatireri pitxaua, kotxi mapakanani atixine neenamati! auari. Mitxi kaiāopokori maerekati kamakori. Uatxa maerekati poiāoāpota, kotxi pite kamari erekari kākiti ĩkapani. ³Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani. Ate apokaerekatari. ⁴Kona ninirekari niomakotetini pite, ininiākara nisākire poiāoka apikomoni nisāpiretai, ininiā pikenakotari nisākire.

⁵—Ia kiki !erekari. Pamonōkoniri. Itxīkitakari Xoteoakori neenamauatini ikini itixiti. Kiki Nasaree sitatxitikiri sākire auiākani auíte itxaua iua Paoro. ⁶Teoso misākiretiko aikoti imapaxitakanisaaki, ate maīkari iua. Akiomaneakorini oerekini atoko atxamariko Paoro. ⁷Txamari iuasaakipeka sotatoakori auíte Arísia inakori apoka iuaā. Imakatzakari Paoro itapararitika ate sauaki. ⁸Eereka Arísia paniātaua pitemoni ainini. Pite pimaāriko Paoro, ininiā pimarotari asāpiretakiti inipitika inini —Tétoro txari PÉrisi.

⁹Iuasaaki Xoteoakori iuaã auakani:
—Ari, inipitikara isäkire —itxarina Périsi.

Paoro Säkire Périsi Apisatoõ

¹⁰Iposo atoko Périsi paniätari Paoro isäpirenauatini. Ininiã Paoro:
—Nimarotapitikari kona uatxakani ate tixine auakani misiritiko merečkari pitxaua. Ininiäkara nota apokaerekatari pitemoni nisäpiretiniri nikamakiti. ¹¹Tosi õti pakini napakari nisa Xerosareẽmoni Teoso nimisäkiretini ikapani. Pipimaãri apanakini atãokani nisäkire. ¹²Nanera !ikenakotari nota txitiniri äti Teoso misäkiretiko aikoti äki. Ikininape Xoteo apotiitiniãtaãua aikoti äki !atamatarina neenamatzxi nikamäkitakini. Ätiãtaã apaka !atamatarina nitxikitakiniri käkiti neenamatzxi ikaminina. ¹³Nanera maxikatitika kamapiretano nota. !Itikanona nota maerekati nikamini. ¹⁴Nota auikari Xesosi säkire. Ia atão. Naneramoni Xesosi säkire na atão. Nota parikauata ate atokiriakorini Teosone ikapani Xesosi säkire nikipitakasaaki. Moisesini paniätakiti apaka nauika. Teoso säkire säpiretakanini iökatsopatakiti apaka nauika. ¹⁵Nanera auikari Teoso õkitikinina ikininape käkiti ipikani. Erekarini, maerekani apaka õkitikauako iuaikana auãki ininina ikapani. Nota apaka auikari ikara. ¹⁶Ikiniõtika ninirekari atãonoka nikamini Teoso ikapani, käkiti ikapani apaka.

¹⁷—Ninapapekari mapakanani ätiãtaã, eereka nikanapiriã Xerosareẽmoni. Iuaã nisa txineiro ninirimanemoni matxineirotenimoni nanikini ikapani. Apaka iuaã ninirekari nisikaenetakiti Teosomoni nisikini. ¹⁸Nisikaenetakiti Teosomoni nisikasaaki Teoso misäkiretiko aikoti äki, nikipaãtaua Moisesini oerekakiti iaõka. Iuasaaki Xoteoakori Ásia tixinikini itikano nota. Käkiti apotiitakaniua !auari notakata iuasaaki. Neenamatzxi !auari iuasaaki. ¹⁹Ninoa itikano. Maerekati nikamaãkamako, kinirepa kona ninoa apoka uai uatxa pite isäpiretinina ikapani? ²⁰Ninoa uai mapokakanisaaki, pipimaãna nanera ikenakotakitina, itikakitina nota Xoteo auiteakori apisatoõ nauakasaaki. Kipa atxiiti nimaerekani iuasaaki? Iuasaaki kona nikamari maerekati. ²¹Atxiiti iuasaaki nanera !apokaerekatari nisäkire, kotxi nitxana: “Nota auikari ipikani õkitikinina, iuaikana auãki inini ikapani. Ikara nauikakiti säkiretxiti xika hite maikano nota.” Atxiiti nanera !apokaerekatari ikara nisäkire —itxa Paoro säkire Périsimoni.

²²Périsi iteene imarotapekari Xesosi oerekakiti säkiretxiti. Iua misäkiretana ninoa:

—Sotatoakori auíte Arísia inakori apokapanikako uai. Iuasaakiko nisãpiretari kiãtokopa nitxatari Paoro. Uatxa xipope asãkire —itxa Périsi.

²³Ipaniãtari sotato auíte poiãori inakari Paoro nĩkatakari tĩkane:

—Pinĩkatariko Paoro. Pauiritariko inirekiniãtaã isini.

Pauiritariko inirimane apokini iuamoni. Pauiritariko inirekakiti isikinirina —itxa Périsi.

Paoro Sãkirauata Périsi, Tosira Pakinikata

²⁴Mapaõti napa atoko Périsi ãtanorokata Tosira inakorokata apoka Paoro auiniãtaã. Xoteo oa. Périsi pĩkapiretari Paoro. Iua apokasaaki, Paoro sãpiretana ninoa Kristo Xesosi sãkire aukiko, ininiã ninoa kenakotari. ²⁵Paoro sãpiretari Teoso sãkire atão inakari kamiko pirena. Isãpiretari Teoso sãkire ãtotxi nireẽkiti amakamakani. Isãpiretari kãkiti misiritiko itixi xipokini õti apokasaaki. Ininiãkara Périsi pĩkarauata.

—Iaõpe. Pisipe. ãti õti niparĩka mauakanisaaki, iuaĩkana nipĩkapiretai —itxari.

²⁶Périsi nirekari Paoro sikiniri txineiro iuamoni, isikakiniri ãkapani. Ininiãkara itokata ipĩkapiretari Paoro iuakata isãkirauatini.

²⁷Ipikanani napa atoko Põsio Pésito inakori auĩtetxi txapekaua, ininiã Périsi sipe. Périsi nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iua, ininiã isini apisa ãsikakari Paoro, ininiã Paoro kaikotapanika kateia ãki.

Paoro Amanaãri Sesakata Isãkirauatini

25 ¹Pésito aua Sesaréia sitatxiti ipi ãti pakini õti, eereka isari Xerosareẽmoni. ²Iuaã sasetotxi auíteakori, Xoteo auíteakori pakini kamapiretari Paoro Pésitomoni. ³Ninoa iteene amanaãri Pésito:

—Pikamariko ate nireẽkiti. Piminariko Paoro uai Xerosareẽmoni —itxana.

Ikara ninoa nireka, kotxi okaenetarina Paoro ipixinipokoriti.

⁴Txamari Pésito apakapapiretana:

—Kona, Sesaréia sitatxitikarako aua Paoro. Mapaõti napa atoko nota kanapiriã iuamoni. ⁵Hinirekiniãri, ãtikaka hũte sari iuamoni notakata. Iuaã hĩsãpiretari Paoro kamakiti maerekati —Pésito txana ninoa.

⁶Pésito napari ipi semanati Xerosareẽ. Eereka ikanapiriã Sesaréiamoni. Katimatiniãkata ãroã aiko kãkiti misiritiko

sāpiretikoãtaã. Iuaã ipĩkapiretari Paoro. ⁷Paoro apokasaaki, Xoteo Xerosareẽkini ākitari iua. Apoĩtarina iua maerekati kaiãopokori ikamakiti, txamari imaerekani itikakari !auari, kotxi !kamari maerekati. ⁸Eereka Paoro:

—Maerekati na nikama. Xoteoakori aãtokiriakorini paniãtakiti nikamapitika. Teoso misãkiretiko aikoti nipaxitapitika. Homano auĩte paniãtakiti, Sesa inakori paniãtakiti nikamapitika —itxa.

⁹Pésito nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iuaka, ininiã ipimaãri Paoro:

—Pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaãrako nota kenakotariko nanera sãkire, pite sãkire apaka —itxa.

¹⁰Txamari Paoro:

—Konapitini. Homano nitxaua. !Apakata Xerosareẽ Xoteoakori apisatoõ nisãkire kenakotiko. Uaikara Homanoakori auĩte Sesa nirekari Homano sãkirauatini kãkiti misiritiko sãpiretakani apisatoõ. Erekarari uai pikenakotiniri nisãkire. Pite iteene imarotari kona xatiki maerekati nikama Xoteoakorimoni. ¹¹Ixika auiniã nipinini ĩkapani, maerekati nikaminiã, ininiã apakata nipinini. Txamari nanera na atão apoĩtano nota, ininiã naneramoni nisikanapakiri !auari. Ninirekari Sesamoni nisini —itxa Paoro sãkire.

¹²Ininiã Pésito sãkirauata iua õtãkikakanikata Paoro Sesamoni isini ĩkapani. Eereka apakapapiretari Paoro:

—Pite nirekari Sesamoni pisini, ininiãrako iuamonirako pisa — itxari Paoro.

Pésito Sãkirauata Akiripakata

¹³Mapaõti napa atoko auĩtetxi Akiripa inakori apoka Sesaréia itaro Perenisi inakorokata. Ninoa ianapokota Pésitomoni.

¹⁴Mapaõti napa atoko Pésito sãpiretari Paoro Akiripamoni:

—Uai aua kiki kateia āki Périsi takakiti Paoro inakori. ¹⁵Xerosareẽ napokasaaki, sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori apaka apoĩtari iua. Inirekarina nota paniãtiniri iua okiko. ¹⁶Txamari nisãpiretana: “Homanoakori kona okari kãkiti āti apoĩtakiti, iua apoĩtakiti sãkire imakenakotakani apisa. Merepanika erekari iua apokini iua apoĩtakanikata kãkiti misiritiko mereẽkari apisatoõ, ninoa sãkire kãkiti misiritiko mereẽkari kenakotini ĩkapani,” nitxana.

¹⁷—Paoro omanatakani uai apokasaaki, katimatinĩkata niĩroã kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Iuaã nipĩkapiretari Paoro, ininiã iua

apoka iua omanatakani apisatoõ. ¹⁸Ninoa sãkirauata. Apoïtarina Paoro. Niuãkatari ninoa sãpiretiniri maerekati Paoro kamakiti. ¹⁹Txamari ninoa auiaãkiti sãkiretxiti xika ninoa omanatari Paoro. Kiki ipïkari Xesosi inakori xikara apoïtarina. Paoro auikari Xesosi iuaïkana auãki inini. Ninoa !auikari Xesosi õkitikiniua.

²⁰—Iuusaaki na nimarotari nikamakiti tïkane. Ininiã nipimaãri Paoro: “Na pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaã pite apoïtakani, pite pakini kenakotaãkako,” nitxari Paoro. ²¹Txamari iua apakapapiretano: “Kona. Sesamonira ninireka nisini,” itxano nota. Ininiã notara paniãtari iua kateia ãki ikaikotiniritika niokanatariko Sesamoni —itxa Pésito.

²²Ininiã Akiripa:

—Nota nirekari nikenakotiniri iua kiki sãkire —itxa.

Ininiã Pésito:

—Katanarako pikenakotari iua sãkire —itxa.

Akiripa, Perenisi Pakini Apoka Pésitomoni

²³Katimatiniãkata Akiripa, Perenisi pakini apoka, itomaneri initiriakorikata. Peeremãkapokona. Iïroãna kãkiti apotiitiniãtaãua. Sotato auïteakori, sitatxi auakani auïteakori pakini iïroã. Eereka Pésito pïkapiretari Paoro, ininiã Paoro minaãka. ²⁴Ininiã Pésito:

—Pite, Akiripa, hïte atekata apotiitakaniua apaka, hãtamataria ia kiki. Ikinimane Xoteoakori uai auakani, Xerosareẽ auakani apaka !apokaerekataria ia. Isãpiretanona ia maerekati ininiua. Ninoa amanaãno ia okiko. ²⁵Notamoni maerekati !ikama ia. Notamoni ixika !uari ipinini ïkapani. Eereka ia amanaãno apiari Sesamoni isini, ininiã nota auiritari isini. ²⁶Txamari !nimarotari ixika niõkatsopatini Sesamoni. Ininiãkara nimirari Paoro hïte apisatoõ isãkire hïkenakotini ïkapani. Akiripa, apiari pitxaua pite, ininiã ninirekari pite sãpiretinino nota niõkatsopatakiti tïkane. Ia hïkenakotaka atoko hisãpiretano Sesamoni niõkatsopatini ïkapani. ²⁷!Apakata kateia ãkikiri Sesamoni niokanatini ixika nimasãpiretakaniã, kotxi Sesa nirekari imarotiniri ikamakiti xika.

Paoro Sãkirauatini Akiripa Apisatoõ

26 ¹Eereka Akiripa paniãtari Paoro:

—Nauritai pisãpiretiniua pimaïkiko xika.

Ininiã Paoro õkatari iuako isãkire isãpiretini ïkapani. Iposo atoko Paoro sãkirauata, maerekati imakamakani ninoa imarotini ïkapani.

2—Aãuïte Akiripa, notamoni erekari pite apisatoõ nisãpiretiniri Xoteoakori apoïtinino. 3Kotxi pite iteene imarotari ate atokiriakorini oereëkiti, Xoteoakori paniãtakiti. Ininiã namanaãï pikenakotiniri nisãkire imakinika.

4—Xoteoakori imarotano nota ãtokoripanika ninakasaakiua, nitixine nauakasaaki. Eereka Xerosareẽ nauakasaaki ninoa imarotano. Imarotarina ikiniõtika nauini. 5Mixakapokoni ninoa imarotano nota. Imarotarina pariseo nininiãua. Ikara isãpiretaina, inirekiniãna. Kãkiti pariseo inakari iteene auikari ate atokiriakorini oereëkiti sãkiretxiti.

6—Xoteoakori uatxa omanatano nota, kotxi nauikari Teoso sikaenetakiti ate atokiriakorimoni apokapeka uatxa. 7Ate nirimane, tosi pakini nirimanetxi, iãtapari ikara Teoso sikaenetakiti apokini õti. Ninoa parĩkauata Teoso ãkapani ãkanõka, pokamara pakini. Niauïte Akiripa, ikara Teoso sikaenetakiti xika Xoteoakori maĩkano nota. 8Kinirepa hïte !auikari Teoso posotiniri ipĩkari õkitikini, iuaĩkana auãki inini ãkapani?

9—Mitxipeka nota omanatari Xesosi Nasareekiri, hïte omanatiniri atokokana, ininiã nikapokotari isãkire auĩãkani. 10Xerosareẽ nauakasaaki, nikapokotari isãkire auĩãkani. Sasetotxi auĩteakori auiritano kãkiti Teoso nakitiakori kateia ãki nitakini. Kaiãopokori nitaka kateia ãki. Xoteo auĩteakori nirekasaakiri okinina, nota apaka nirekari. 11Nisari Xoteo apotiitiniua aikotimoni ikininape Xesosi sãkire auĩãkani nimisiritini ãkapani. Ninirekari Xesosi sãkire auikiko xipokini. Itene nomanatana, ininiãkara nisari apanakini sitatxitimoni ninoa nikapokotini ãkapani.

12—Ikara xika nisari Tamásiko sitatxitimoni. Sasetotxi auĩteakori auiritano nisini. Ipaniãtanona Xesosi sãkire auĩãkani nimaĩkini. 13Ipixinipokoriti, apaniãxiti iotximere iaxitikiri apoka notamoni. Atokatxi iotximere poiãoka. Ikara iotximere apiata. Iua iotximere ãki nota nimoianariakorikata aua. 14Ate iriãkata xitipe. Iuasaakipeka nikenakotari nakiritiko: “Saoro, Saoro,” itxano Epiráiko inakori sãkiretxitiã. “Kixikapa pimisiritano nota? Piteka pimisiritaua, nota pimisiritakasaaki. Atxiïti kema auĩteka karotaua ipitikiri aãketeẽ. Iua kema auĩte atoko pitxa,” itxano.

15—Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.

—Ininiã iua: “Xesosira nota, pimisiritakitikarano nota. 16Pitima. Nota oerekaua pitemoni, pite nimereini ãkapani, ninitiri pininiua ãkapani. Uatxa pitikakiti pisãpiretako apanakinimoni. Pisãpiretapanikariko

ikinimane kākiti apikomoni noerekakiti tīkane. ¹⁷Ninīkatakaite pite Xoteo sauaki pauakasaaki, Xoteo minakaniua sauaki pauakasaaki apaka. Xoteo minakonimoni niokanatai pisini. ¹⁸Kākiti ipiaā sikani atoko itxana, kotxi limarotarina Teoso sākire. Mōsiāreni atoko ninoa, kotxi !atamatarina Teoso kimapore. Ininiākara pitekara oerekanako Teoso sākire ikimapore imarotinina ikapani, ipiā itakanapinina, ikamaramoni isinina ikapani. Ininiākara !ikamaikari Satanasi paniātakiti. Teoso paniātakitinoka ikamana eereka. Ininiā ninoa auikariko nisākire, ininiākara nota makatxakariko ninoa maerekani. Ininiā Teoso nakitiakori ninoa apaka txauana,” Xesosi txano nota.

¹⁹—Niauīte Akiripa, ikara atoko ininiāra, nikamapekari imakinika Xesosi paniātakiti, iaxiti iotximere apokasaaki nikenakotakiti.

²⁰Nisāpiretari Xesosi sākire merepitipanika kākiti Tamásiko sitatxiti auakanimoni, eereka nisāpiretari Xerosareē auakanimoni. Eereka nisāpiretari ikinimane Xotéia tōpa auakanimoni. Eereka nisāpiretari kākiti Xoteo minakonimoni. Nisinimoni nisāpireāpotana ninoa: “Himaerekani hītakanapako. Hāuikariko Teoso sākire. Erekarinoka hīkamako, ininiākara aimarotapitikari maerekati hītakanapini,” nitxana. ²¹Ikara atoko nitxana ikinimane nisāpiretini. Ikara nisākire xika Xoteoakori maīkano nota Teoso misākiretiko aikoti āki nauakasaaki. Kinirāo okaka itxanona. ²²Uatxa nauapanika, kotxi Teoso nīkatano nota. Ininiā ia ōti Xesosi sākire nisāpireta hīte apiarinimoni, hīte poiāorinimoni apaka. Moisesini sāpiretakiti iaōka nisāpireta. Teoso sākire sāpiretakani sāpiretakiti iaōka nisāpireta. Ninoa sāpiretari Teoso mereēkiti apokini. ²³Ninoa txari: “Teoso Mereēkiti apokako. Iua misiritaākako. Iuakarako ōkitikaua ipinaka atoko. Iuaīkana auāki itxako. Mitxi ipinakari !ōkitikaua. Merepanika iua ōkitikaua. Iuara sāpiretariko Xoteoakori maerekani makatxakiko, Xoteo minakaniua maerekani makatxakiko apaka,” itxana Teoso sākire sāpiretakani. Ninoa sāpiretakiti iaōka nota sāpiretai apaka —itxa Paoro.

²⁴Paoro ikara atoko inakasaaki, Pésito akiritari:

—Paoro, !kiīkitei. Pimapitxiriāpota iteene papaiaōkarauatini xika —itxa.

²⁵Ininiā Paoro:

—Niauīte Pésito, kona nimapitxirita nota. Atāopitikara nisākire nikama. Erekari nisākire. ²⁶Niauīte Akiripa, pimarotapekari nota sāpiretakiti, ininiā kataparaxinireno nimisākiretinii. Pimarotari Xesosi pirena, kotxi Xesosi ipīkasaaki, kona kipatakoriātaāni ipina.

27 Niauĩte Akiripa, pite auikatari Teoso sãkire sãpiretakani sãkire? Nota imarotari pite auikiniri.

28 Ininiã Akiripa:

—Pite sãkire txĩkitakaaritano nota Xesosi sãkire nauikini —itxari.

29 Ininiã Paoro:

—Teoso imarotari. Ninirekari pite, hĩte hĩkinika uatxa nisãkire kenakotakani pakini iteene hãuikiniri Xesosi sãkire nota auikiniri atokotxikana. Txamari kona nota nirekai hĩte kateia ãki hãuini nota atoko —itxa Paoro sãkire.

30 Paoro sãkirauataka atoko auĩtetxi Akiripa, itaro Perenisi, Pésito, ikinimane ninoakata ĩkani pakini, itimana. 31 Iporikiti ipokĩkasaakina, imisãkiretakakana:

—!Auari ikira kiki okiko xika. !Auari kateia ãki itakiko xika.

32 Ininiã Akiripa txari Pésito:

—Ikira kiki mamanaãkaniãri Sesamoni isini, isikakaãkapiimako.

Paoro Potorika Homamoni Isini

27 1 Eereka Pésito sãpiretaua ate iketo apope Itária tixinimoni aĩpiriãtini. Paoro apanakini maĩkakoni apaka sikaãka Xório inakorimoni. Iua Xório seĩ pakini sotato auĩte itxaua. Sesa sotatone itxaua. 2 Ate iereẽtaua maporo ãki, Ataramĩtxio sitatxitikero ãki. Ásia tixinimoni sikaro oa maporo. Kiki, Arisitako inakori sari atekata. Iua Tesarónika sitatxitikiri, Masetónia tixinikiri iua Arisitako. Ininiã ate sipe. 3 Katimatinĩkata ate apoka Sitoõ ioporokoti. Xório tiretari Paoro, ininiã auiritari iua aõkimaneremoni isini iuaã, inirekakiti apakapini ĩkapani. 4 Eereka ate potorika iuaã. Iuasaaki ĩtima inataparata aãpisamoni, ininiã maporo iopiriãri Xipri pokomiriĩti ĩtima manapakaniãtaã. 5 Ate ĩpiriãtari potxoari uiniti. Sirísia tixini takote anapa. Pãpírĩa tixini takote anapa. Ate apoka Miha sitatxiti, Arísia tixiniã. 6 Iuaã sotato auĩte apokaro maporo Arexãtria sitatxitikero, Itária tixinimoni sikaro. Iua iereẽtakaua ate oa maporo ãki.

7 Iuaĩkana apotorika. Iuasaaki ĩtima inataparata aãpisoõ, ininiã ianaritika asaãpota mapaõtipeka, ininiã eereka aãpoka Sinito sitatxiti apisatoõ. ĩtima tapara xika !aposotaika apikomoni asini anirekinimoni, ininiã aiopiriãri Kreta pokomiriĩti ĩtima manapakaniãtaã. Iuaã anapari Saomona pokomiriĩti. 8 Ianaritika asaãpota imiriĩ takote. Aãpoka ioporoko “Ioporoko Erekari” akiritikoãtaã, Araséa sitatxiti takote.

⁹Iuaã aãuapokota. Pamonõkoniri apikomoni asini. Kiiniri Teoso ïkapani kãkiti manipokotakani inapapeka, ininiã imarotaãka ïtima kataparari kaiamapeka apokini. Ininiã Paoro õtãkikana ninoa:

¹⁰—Apikomoni asiniã, pamonõkoniri. ïtima kataparari kasaikamaro maporo atiikata. Kãkiti ipinako —itxa Paoro.

¹¹Txamari sotatoakori auïte !auikari Paoro sãkire. Iua auikapiretari kamaporoteri sãkire, maporo nïkatakari pakini sãkire. ¹²Kaiãopokori maporo ãki parïkauatakani txari:

—Ia ioporoko kona erekari mitaã anapini. Masa apikomoni. Atxiïti aposota Penisi sitatxitimoni aãpokini. Iuaã manapakakari mitaã —itxana.

Penisi sitatxiti Kreta inakori pokomiriïti ioporokoti. Atokatxi ereëkokini manapi aua Penisi sitatxiti.

ïtima Kataparari Pirena

¹³Iuasaaki ïtima poiãoka apokaãpota ate tikinimoni, ininiã ninoa uãkatari:

—Uatxaika erekapekari Penisi sitatxitimoni asini —itxana.

Ininiã õtanõkarina kai, maporo maïkiko, ininiã potorika atxa. Kreta miriïti takote anapaãpota. !Anirekari potxoari uiniti apanïkakiã asini, kotxi pamonõkoniri iuaã. ¹⁴Txamari patimari ïtima iteene inataparata Kreta pokomiriïtikiri. ïtima uãka “Atokatxi Pokïkinimonikiri.” ¹⁵Ininiã ïtima apoka maporomoni. Pataparari. !Aposotari ïtima ininimoni asini, ininiãkara aãuiritari ïtima anikiniro maporo ïtima sinimoni. ¹⁶Aiopiriãri Kaota inakori pokomiriïti. Iua pokomiriï xapitiri. Iua pokomiriïti ïtima kimaporeë aua, ininiã iuasaaki pokomiriï anapakasaaki ïtima poião taparata, ininiãkara aõtanõkaro kanaua maporo kapokiãmonikiri.

¹⁷Akosekaãpotari kanaua maporo ãki aeretakini ïkapani. Ininiã ninoa iapiripoataro maporo aãpitsaã ïtima katakakitapetiniri monõkoni. Ninoa pïkari ïtima anikiniro maporo ikipatxite apanïkakiãkirimoni. Iua ikipatxite Arïpia tixini takote. Ininiã ikaxitikarina mãkatxi mata maporo aniãkari. Mãkatxi mata kaikotiniã maporo nopini, patimaua ïtima anikiniua. Ikara atoko ininiã, auiritarina ïtima anikiniua. ¹⁸ïtima inataparatanika, ininiã katimatinïkata ninoa okaãpotari tiitxi maporo ãki auakari potxoari uinitimoni maporo sakikini monõkoni. ¹⁹Katimatinïkata okarina maporo tii potxoari uinitimoni.

²⁰Mapaõti !aãtamataikari atokatxi. !Aãtamataikari iõriki. ïtima inataparatanika, ininiã auãkatari apinini.

²¹ Mapaõtipeka maporo âki parĩkauatakani kona inikaikana. Ininiã Paoro misãkiretana:

—Kinirepa hĩte kona kĩpitari nisãkire? Kinirepa hĩte takanapari Kreta pokomiriĩti? Hĩkĩpitaãkamariko nõtãkikinii, tiitxi kona hõkamako. ²²Iuaritika kataparaxinire hĩtxako. Nisãpiretai, kona kãkiti !lipina. Maporonanira sakika. ²³Nota Teoso nakiti nitxaua. Iua ĩkapani niparĩkauata. Minipani iua nitiri iaxitikiri oerekaua notamoni. ²⁴Teoso nitiri akiritano: “Paoro, !pipĩkarauatape. Pite apokapitikako Sesa apisatoõ. Peerekari Teoso. Itiretai pite, ininiãkara ninoa pitekata sikani !lipinapani,” itxano. ²⁵Ininiã kataparaxinire hĩtxako, kotxi nota auikari Teoso sãkire. Ikapapitikariko nisãpiretini iaõka. ²⁶Ītima okaroko maporo ipokomiriĩ —itxa Paoro sãkire ninoamoni.

²⁷Ipi semanati ĩtima inataparata. Anikaro maporo potxoari uiniti Metxiteháneo inakori ĩpiriãtini. Eereka apanĩkanõka maporo âki parĩkauatakani uãkatari imiriĩ takotepeka aãpokini. ²⁸Ininiã ninoa okari kai iokaritsãã ĩpanaã imarotinina ĩkapani. Trĩta seisi metro ĩpanaã. Eereka apikomoni iaõtarina ĩpanaã, vĩtxi setxi metronoka. ²⁹Ininiã ipĩkarauatana maporo kai mitarimoni oãpokini monõkoni. Ininiã maporo kapokiãmoni ikaxitikarina ipi ipi pakini kai iokaritsãã maporo maĩkiko. Eereka imisãkiretarina Teoso paĩtiki ikatimatini ĩkapani. ³⁰Maporo âki parĩkauatakani nirekari maporo itakanapinina. Iokatzakarina kanaua potxoari uinitimoni. Ninoa txaua:

—Iuaĩkana kai aiokatzaka uai maporo ĩkiinaã.

Txamari na atão isãkirena. Inirekarina maporo itakanapinina kanaua âki. ³¹Iuasaaki Paoro txana sotato auĩte, sotatoakori pakini: —Nakira kikiakori maporo âki makaikotakaniã, hĩte ipinako —itxa.

³²Ininiã sotatoakori tsotakari aãpitsa kanaua maĩkakari, ininiã ĩtima anikari iua kanaua.

³³Iuasaaki imaropirĩkata. Paoro õtãkikana ikinimane inipokotini ĩkapani:

—Ipi semanati hiãtapanãtari ĩtima napini. Ipi semanati hĩteni kona xatiki hinipokota. ³⁴Ininiã hinipokotako uatxa, hĩtapara apokini ĩkapani himapinakani ĩkapani. Hĩkarotiko !uapani. Hiãko ãtika kona katzakapani —itxa.

³⁵Eereka Paoro kosekari komiri. Ikinimane apisatoõ isãkirauata Teosokata. Iposo atoko imapixinikari komiri porĩ, nika itxari. ³⁶Ininiã ikinimane kataparaxinirepe itxana, ininiã inipokotana. ³⁷Tosẽtosi setẽta seisi pakini kãkiti maporo âki auakani iuasaaki. ³⁸Iteene

inipokotakana atoko, okarina triko potxoari uunitimoni maporo poana onini íkapani.

Maporo Sakikini Pirena

³⁹Katimatiníkata maporo áki paríkauatakani atamatarí imirií, txamari !imarotarina itixi uáka. Atamatarina ikipatxite, ininiá ninoa: —Iuaã kipatxi nopini maanikaro maporo, aposotiniá —itxana.

⁴⁰Ininiá itsotakarina aãpitsa maporo tsapi. Kai kaikota ipatapiã. Ikoxirikarona aãpitsa mekotxi maíkiko, maporo oerekaátiko. Iposo atoko ókitikarina mákatxi mata maporo íkiiátinimoni auakari, ikipatxitemoni maporo ítima anikini íkapani. Ininiá ikipatxitemoni asaãpota. ⁴¹Txamari ipixinipokoriti maporo atxapaã ikipatxite nopini. Maporo íkiiátinimoni atxapaã. !Osaika. Tsakati kataparari xika maporo kapokiátinimoni txirakiãpota.

⁴²Sotatoakori kiniráo okaka txana ikinimane maíkakoni. !Nirekarina ninoa mitekini imiriímoni anokinina. ⁴³Sotatoakori auíte !nirekari Paoro okiko, ininiá !auritana. Ipaniátana ikinimane: —Himarotiniári hanokini, ininiá híte merepanika híkomokako. Hanoka ikipatxitemoni. ⁴⁴Eereka, híte mimataanoreni híkomokako. Himaíkariko maporo txirata, ininiá hanoka ikipatxitemoni —itxana.

Ikara atoko aniniá, amakinika aãpoka ikipatxitemoni.

Máota Pokomiriíti Pirena

28 ¹Imiriípekaua amakinika, eereka aimarotari Máota inakori pokomiriíti aãpokini. ²Iuaã auakani apakapaua ipoxokoniritikana. Iuasaaki áparaã potorika ikipini. Áparaã kipini xika patxíkareri, ininiá iuaã auakani kamari xamina, ate irokini íkapani. ³Iuasaaki Paoro apaka apotiítari xamina. Xamina pokiá itakasaakiri, xamina pataka ópókikari imini xamina iriko áki auakari. Akatsatari Paoro uako. ⁴Ninoa ipokomirií auakani atamatarí imini Paoro uakoã iarókini. Ininiá imisákiretakakana: —Ikira kiki kokaniri atxiíti. !Ipina potxoari uuniti, iuaritika inapakiniri !auari. Uatxaika ipinapítikako —itxakakana.

⁵Paoro íkokari imini xamina pokimoni arikini íkapani. !Katsiiri iuamoni. ⁶Ninoa iátapanátari iuako ananapoatini. Iátaparina iua mokatanitika ipinini. Mapa oara napa atoko !ipina, ininiá ninoa: —Kona kokaniri ikira. Teoso itxaua —itxanátana.

⁷Iuaãtaã takote aua kikió Pópirio inakori nakiti. Máota pokomiriĩti auakani auĩte itxaua. Iua apakapaua ate ipoxokoniritika. Akaikota iua aapoko ipi āti pakini ōti. ⁸Iuasaaki iri sirĩkanāta. Apoomata. Itikanāta. Ininiã Paoro sari iuamoni. Akiritari Teoso iua ereka inini ĩkapani. Itakari iuako inopini. Iuasaakipeka erekapeka itxa iua. ⁹Eereka amianatakani iua pokomiriĩti auakani sari Paoromoni, ininiã iua makananitana ninoa. ¹⁰Ninoa sikaua tiitxipokoni. Apotorikasaaki āto maporo āki, isikauana imakinika anireẽkiti.

Paoro Homa Sitatxiti Isini

¹¹Ate napari ipi āti pakini kasiriti iuaã. Eereka aiereẽtaua maporo āki, Arexãtria sitatxitikero āki. “Itaritxi Ipi” akiritaãka maporo uãka. Mitaãsaaki oa maporo kaikota Máota pokomiriĩti. ¹²Apotorika iuaã. Eereka aãpoka Sirakosa inakori sitatxiti. Iuaã akaikota ipi āti pakini ōti.

¹³Eereka iuaĩkana maporo potorika. Aãpoka Héxio sitatxiti. Katimatinĩkata ĩtima atikinimonikari ina, ininiã patimari asini. Katimatinĩkata aãpoka Posoori sitatxiti. ¹⁴Iuaã aõkitana kãkiti, Xesosi sãkire auĩãkani. Ninoa amanaãua āti semanati anapini ninoakata. Eereka iuaĩkana aiereẽtaua maporo āki. Iuaĩkana apotorika. Homa sitatxiti aãpoka.

¹⁵Xesosi sãkire auĩãkani, Homa auakani, kenakoenetari aãpokaenetini, ininiã inana ate aõkitinina ĩkapani. Apanakini aõkitaua ate kienatxi amotikoãtaã takote, Ápio inakoriãtaã takote. Apanakini aõkitaua ate kãkiti imakiniãtaã, “Ipi Āti Aapokotxiti” inakoriãtaã. Paoro aõkitakasaakina ninoa, ipoxokoniua.

—Peerekari Teoso, kotxi naia inari notamoni —itxa Paoro.

Homa Sitatxiti Paoro Apokini

¹⁶Homa sitatxiti aãpoka atoko, Paoro auiritaãka inirekiniãtaã auini. Ātika sotato kaikotapika iuakata isinimoni imarotini ĩkapani.

¹⁷Ipi āti pakini ōti napaka atoko, Paoro pĩkapiretana Xoteoakori auĩteakori. Ninoa apotiitakasaakiua, Paoro misãkiretana ninoa.

—Nitariakori, !nikamari maerekati Xoteoakorimoni. Nauikapitikari akiomaneakorini oerekakiti sãkiretxiti. Iuaritika nimaĩkaãka Xerosareẽ. Nisikanapaãka Homanoakorimoni. ¹⁸Homanoakori pimaãno nimaĩkiko xika. Eereka inirekarina isikakinino, kotxi ninoa imarotari ixika !auari nipinini ĩkapani. ¹⁹Txamari Xoteoakori !nirekari Homano sikakinino, ininiãkara nakiritari Sesa nisãkire ikenakotini ĩkapani.

!Ninirekari nimisākirepiretiniri ninirimane Xoteoakori. ²⁰Ikara atoko ininiã, nipīkapiretai hite nimisākiretini ikapani. Teoso mereēkiti sākire, Xoteoakori iātapakiti sākire nauikini xika, nota maīkaāka.

²¹Ininiã ninoa:

—Ate !apakapari iōkatsopari Xotéia tōpakiri pite maerekani pirena. Aītariakori iuaã ikani !iminapiretari maerekati pikamakiti pirena. ²²Ate nirekari akenakotiniri pite auīākiti sākiretxiti, kotxi akenakoenetapekari apanakini sākire: “Xesosi sākire na atão” —itxana ninoa.

²³Ininiã ninoa ketotari āti ōti Paorokata aōkitakakiniuana. Iketotiniri manapi itomaneri kākiti sari Paoro auinimoni. Paoro īkanōkapanika sākirauatapitipo. Īkanōkapeka auakapanika isāpirenauatini. Isāpiretana Teoso auītetxi ininiāua.

—Atão Teoso ākiripitikara Xesosi —itxa Paoro sākire.

Isāpiretana ninoa Moisesi iōkatsopatakiti, Teoso sākire sāpiretakani iōkatsopatakiti apaka, atão Teoso ākiripitikara Xesosi ininiua ninoa imarotini ikapani. ²⁴Apanakini auikari Paoro sākire. Apanakini !nirekari auikinirina Paoro sākire. ²⁵Ininiã ninoa taparakienatakakaua Xesosi sākire auikakani mauikarenikata. Ipotorikinina apisa, iuaīkana Paoro misākiretana ninoa:

—Erekari Matamatakoti sākirauata atão hinirimanekata kitxakapirīka. Ipaniātari Teoso sākire sāpiretakari Isaía inakori isāpiretiniri Teoso sākire hinirimanemoni. ²⁶Itxari:

Hīsa kākitimoni. Hīsāpiretanako ninoa: “Hīkenakotari nisākire ātipirika, txamari !hinirekari himarotiniri nisākire. Ātipirika hītikari nikamakiti, txamari !hinirekari hāuikiniri nota kaminiri ia atoko inakari.”

²⁷Kotxi kākiti ākixinireē !nirekarina imarotininirina nisākire.

!Nirekarina ikenakotinirina nisākire. !Nirekarina itikinirina nikamakiti. Inirekiniārina, itikapitkarina nota kamakiti. Inirekiniārina, atão ikenakotarina nisākire. Ākixinireēna imarotaākamariko nota sākire, inamanako notamoni, ininiã nota txīkitakamanako ninoa ereka ininina,

itxa Teoso sākire.

²⁸Paoro sākirauata iuaīkana ninoakata:

—Ninirekari himarotiniri Teoso iokanapirena erekari kākiti maerekani makatxakiko pirena iokanapiretaākapeka Xoteo minakonimoni. Ninoakara auikapitkariko Teoso sākire.

²⁹Ikara Paoro sãpiretaãka atoko, ninoa Xoteoakori sipeka. Isikasaakina, iteene itaparakienatakakauana Paoro sãkire ikenakotinina xika.

³⁰Paoro kaikota iuaã ipi anokanani. Iĩkitxitari kaapokori iua aapoko Paoronoka auini ĩkapani. Paoro ipoxokoniritika apakapana ikinimane iuamoni sikani. ³¹Isãpiretana ninoa Teoso auĩtetxi ininiãua. Oerekana ninoa Xesosi, Teoso mereẽkiti ininiãua, Apiananiri ininiãua. Isãkirauata itaparaxinireritika kãkitimoni. Auiritaãka ikinipoko imarotakiti isãpiretini.